

TARTU ÜLIKOOL

Aastaruanne 2021

Nimi	Tartu Ülikool
Registrikood	74001073
Aadress	Ülikooli 18, 50090 Tartu
Telefon	737 5100
Faks	737 5440
E-post	info@ut.ee
Koduleht	www.ut.ee
Omandivorm	avaõiguslik juriidiline isik
Põhitegevusalad	1) akadeemiline teadustegevus 2) integreeritud õppe- ja teadustegevusel põhineva kõrghariduse andmine 3) õppe- ja teadustegevusel põhinevate teenuste osutamine ühiskonnale
Majandusaasta	01.01.2021–31.12.2021
Audiitor	KPMG Baltics OÜ
Nõukogu	11-liikmeline
Nõukogu esimees	Ruth Oltjer
Lisatud	sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Sisukord

TEGEVUSARUANNE 2021

6	Rektori eessõna	33	ETTEVÕTLIK ÜLIKOO
7	Lühendid	35	ÜLIKOOILT ÜHISKONNALE
8	Tartu Ülikooli üldandmed	35	Rahvusülikool
9	ÜLIKOO LI JUHTIMINE	35	Ülikool regioonides
11	Tartu Ülikooli struktuur	35	Teadmuse jagamine
12	Arengukava	37	Ühiskonna tagasiside ülikoolile
14	Arengukava võtmenäitajad	39	Kultuur ja sport
15	TEGEVUSKESKKOND	40	ORGANISATSIOON
18	ÕPPETÖÖ	40	Töötajad
18	Rahastamine	41	Koolitused
19	Õppekavad	43	Töökeskond
20	Üliõpilaste vastuvõtt	43	Ülikool tunnustab
22	Üliõpilased ja õppetöö	45	Rahvusvaheline koostöö
24	Rahvusvaheline õpe	45	Suhtluskanalid
25	Õpingute katkestamine	46	Ülikoolipere tähtsündmused
26	Õpingute lõpetamine	47	Rahandus
27	Doktoriõppe arendus		
27	Täiendusõpe		
29	TEADUSTÖÖ		
29	Rahastamine		
31	Publikatsioonid		

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE 2021

50	KONSOLIDEERITUD BILANSS	75	LISA 18. KOOLITUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST
51	KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE	75	LISA 19. TEADUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST
52	KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	76	LISA 20. PÕHIVARADE SIHTFINANTSEERIMINE
53	KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	77	LISA 21. TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE
54	KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	77	LISA 22. MUUD TULUD
54	LISA 1. ARVESTUSPÕHIMÕTTED	78	LISA 23. KAUBAD, MATERJAL JA TEENUSED
65	LISA 2. KONTSERNI TÛTARETTEVÕTTED	78	LISA 24. TEGEVUSKULUD
65	LISA 3. RAHA JA RAHALÄHENDID	78	LISA 25. TÕÕJÕUKULUD
65	LISA 4. NÕUDED JA ETTEMAKSED	78	LISA 26. PÕHIVARADE KULUM JA VÄÄRTUSE LANGUS
66	LISA 5. SAAMATA SIHTFINANTSEERIMINE	79	LISA 27. KAHJUM MATERIAALSETE JA IMMATERIAALSETE PÕHIVARADE MAHAKANDMISEST
67	LISA 6. VARUD	79	LISA 28. MUUD KULUD
67	LISA 7. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE	80	LISA 29. TEHINGUD SEOTUD OSAPPOOLTEGA
68	LISA 8. PIKAAJALISED NÕUDED	81	LISA 30. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED
68	LISA 9. KINNISVARAINVESTEERINGUD	82	LISA 31. BILANSIVÄLISED VARAD
69	LISA 10. MATERIAALSED PÕHIVARAD	82	LISA 32. KORONAPANDEEMIA MÕJU
70	LISA 11. IMMATERIAALSED PÕHIVARAD	83	LISA 33. SÛNDMUSED PÄRAST ARUANDEKUUPÄEVA
71	LISA 12. LAENUKOHUSTISED	84	LISA 34. EMAETTEVÕTTE TARTU ÜLIKOOL FINANTSARUANDED
71	LISA 13. KAPITALI- JA KASUTUSRENT	88	SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE
73	LISA 14. LAENUD JA TAGATISED	91	ALLKIRJAD 2021. MAJANDUSAASTA ARUANDELE
74	LISA 15. VÕLAD JA ETTEMAKSED		
74	LISA 16. SIHT- JA KAASFINANTSEERIMISENA SAADUD ETTEMAKSED		
75	LISA 17. TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST		

Tegevusaruanne

2021

ÜLIKOOI JUHTIMINE
TEGEVUSKESKKOND
ÕPPETÖÖ
TEADUSTÖÖ
ETTEVÕTLIK ÜLIKOOI
ÜLIKOOILILT ÜHISKONNALE
ORGANISATSIOON

Rektori eessõna

Head kolleegid ja koostööpartnerid!
Tartu Ülikooli 2021. aasta tegevusaruande esitame keerulisel ajal: kaks aastat on meie elu mõjutanud koroonapandeemia, nüüd aga on maailma, selle julgeoleku-olukorda ja majandust ümber kujundamas Venemaa Föderatsiooni algatatud sõda Ukrainas.

Ülikooli ülesanne on olla ühiskonna edasiviija ja tõenduspõhine tugi –

ka kriiside ajal. 2021. aasta oli Eesti ülikoolide tegevuse tulevikku silmas pidades teedrajav. Valitsus täitis 2018. aasta teadusleppes antud lubaduse ja kasvatas teaduse riikliku rahastuse 1%-ni sisemajanduse kogutoodangust. Kevadel algatasid Eesti ülikoolid kõrghariduse rahastamise üle avaliku arutelu. Lühikese ajaga jõudsid kõik parlamendierakonnad tõdemuseni, et kõrghariduse alarahastamine on eelseisvatel aastatel riigi üks olulisemaid lahendamist vajavaid probleeme.

2021. aastal hakkasime oma elu korraldama ülikooli uue arengukava A2025 eesmärkide järgi. Paratamatult häiris ülikooli igapäevast toimimist koroonaviiruse levik, kuid samal ajal andis see kavandatust kiirema hoo sisse teadus- ja arendustegevusele. Koroonaviirusega seotud uurimisprojektid aitasid suurendada teadustulu ja kõigi aegade suurim oli ka tulu õppetegevusest, sh eraraha sissetulek. Kokkuvõttes oli ülikooli eelarvelaekumine 2021. aastal suurem kui kunagi varem. Ometi ei leevenda see kõrghariduse riikliku rahastuse mahajäämust, sest aastatega on kogu Eesti kõrghariduse rahastamises tekkinud umbes 100 miljoni euro suurune puudujääk.

Detsembris täitis ülikooli nõukogu koosseisu viieaastane ametiaeg. Selle jooksul jõuti tegeleda paljude kaalukate teemadega: koostati uus arengukava koos seda toetavate strateegiadokumentidega, lepiti pikemaks ajaks kokku ülikooli eelarve koostamise põhimõtted ja asutati ettevõtte UniTartu Ventures, et luua paremad võimalused ülikooli intellektuaalomandi rakendamiseks. Hea meel on tõdeda, et 2022. aastal tööd alustanud uus nõukogu koosseisus jätkab mitu senist liiget ja et nende kõrvale on ülikool saanud uusi asjatundlikke otsustajaid nii oma kolleegide seast, erasektorist kui ka piiri tagant.

Aasta jooksul keskenduti ülikoolis põhjalikult ka doktoriõppe reformi ettevalmistamisele. 2022. aastal jõustuv reform on suur samm nii ühiskonnale vajalike tippspetsialistide kui ka akadeemilise järelkasvu tagamiseks. Uus kord võimaldab asuda doktorandil ülikoolis teadlasena tööle ja saada vähemalt Eesti keskmist töötasu, et pühenduda doktoritöö tegemisele.

Juhtimiskvaliteedi arendamise vallas väärib esiletõstmist ülikoolis esimest korda korraldatud juhtide 360° tagasiside uuring, mis andis tasakaalustatud koondpildi juhtide tegevuse tajumisest ülikooli eri tasanditel ja toetas juhtide arengut.

Paljud 2021. aasta algatused mõjutavad meie tegevust ka sel ja järgnevatel aastatel. Ülikool peab pakkuma ühiskonnale oma süvateadmisi ka uues julgeolekuolukorras tegutsemiseks ning samal ajal toetama Ukraina akadeemilist kogukonda ja üliõpilasi. Meil on selleks kõigeks tugev liikmeskond, aga ka arukas ja edasiviiv koostöö teiste ülikoolide ja partneritega.

Toomas Asser
Tartu Ülikooli rektor

Lühendid

Ülikoolid

EBS	Estonian Business School
EKA	Eesti Kunstiakadeemia
EMTA	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
EMÜ	Eesti Maaülikool
TLÜ	Tallinna Ülikool
TTÜ	Tallinna Tehnikaülikool
TÜ	Tartu Ülikool

Õppevaldkonnad

HAR	haridus
HUM	humanitaarteadused ja kunstid
SOTS	sotsiaalteadused, ajakirjandus ja teave
ÄRI	ärindus, haldus ja õigus
LOOD	loodusteadused, matemaatika ja statistika
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
TEHN	tehnika, tootmine ja ehitus
PÕL	põllumajandus
TERV	tervis ja heaolu
TEEN	teenindus

Tartu Ülikooli valdkonnad

HV	humanitaarteaduste ja kunstide valdkond
SV	sotsiaalteaduste valdkond
MV	meditsiiniteaduste valdkond
LT	loodus- ja täppisteaduste valdkond

Muud lühendid

A2025	Tartu Ülikooli arengukava aastateks 2021–2025
ARWU	ettevõtte Shanghai Ranking Consultancy koostatav maailma ülikoolide edetabel „Academic Ranking of World Universities“
AS	aktsiaselts
EAP	Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunkt
EHIS	Eesti Hariduse Infosüsteem
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut
EL	Euroopa Liit
EL 13	Euroopa Liidu 13 Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriiki
ERA	Euroopa teadusruum (European Research Area)
ERC	Euroopa Teadusnõukogu (European Research Council)
ESI	andmebaas, mis jälgib Web of Science'i andmebaasi kõige edukamaid artikleid ja nende viidatavust (Essential Science Indicators)
ETIS	Eesti Teadusinfosüsteem
HTM	Haridus- ja Teadusministeerium
MOOC	vaba juurdepääsuga e-kursus (ingl <i>massive open online course</i>)
MTÜ	mittetulundusühing
OÜ	osaühing
PUT	personaalne uurimistoetus
QS	ettevõtte Quacquarelli Symonds koostatav maailma ülikoolide edetabel „QS World University Rankings“
SA	sihtasutus
SKT	sisemajanduse kogutoodang
TA	teadus- ja arendustegevus
TAIE	Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse strateegia 2021–2035
THE	Briti ajakirja The Times koostatav maailma ülikoolide edetabel „Times Higher Education World University Rankings“
UTTV	Tartu Ülikooli videoportaal
ÕIS	Tartu Ülikooli õppeinfosüsteem

Tartu Ülikooli üldandmed

Töötajate andmed on esitatud vastava aasta 31. detsembri seisuga.

Üliõpilaste andmed on esitatud vastava aasta 10. novembri seisuga. Üliõpilaste arv ei hõlma eksterne, külalisüliõpilasi ega arst-residente. Kõrghariduse esimese astme õpe hõlmab rakenduskõrgharidus-, bakalaureuse- ning integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpet.

Lõpetanute arv näitab, kui palju üliõpilasi lõpetas õpingud eelmise aasta 1. oktoobrist vastava aasta 30. septembrini.

Õppekavade arv hõlmab õppekavu (sh kõiki ühisõppekavu), mille alusel üliõpilased õppisid vastava aasta 10. novembri seisuga.

Teaduspublikatsioonide arv hõlmab Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) kategooriaid 1.1–1.3, 2.1, 2.5, 3.1–3.3, 4.1, 5.1, 6.3 ja 6.4. Kõrgetasemeliste publikatsioonide hulka on arvestatud ETIS-e kategooriad 1.1, 1.2, 2.1 ja 3.1. Publikatsioonide arvus kajastuvad kõigi publikatsioonid, kellel oli vastaval kalendriaastal Tartu Ülikooliga kehtiv tööleping või kes õppisid doktoriõppes. Vastava aasta andmed pärinevad ETIS-est järgnenud aasta 15. veebruari seisuga.

	2017	2018	2019	2020	2021
Töötajad					
Töötajate koguarv	3435	3602	3635	3767	3767
Töötajate arv täistööajale taandatuna	2805	2935	2957	3055	3166
sh akadeemilisi töötajaid	51,1%	51,7%	51,3%	52,5%	52,1%
Akadeemiliste töötajate arv täistööajale taandatuna	1432	1517	1518	1604	1650
sh doktorikraadiga töötajaid	73,3%	74,3%	76,3%	74,5%	74,0%
sh välistöötajaid	10,0%	12,3%	13,9%	15,5%	17,7%
Professorite arv täistööajale taandatuna	170	179	186	186	209
sh naisprofessoreid	22,8%	23,3%	25,9%	26,4%	28,3%
Üliõpilased					
Üliõpilaste arv	12 896	13 169	13 395	13 641	13 909
sh kõrghariduse esimesel astmel	60,8%	60,4%	60,6%	60,6%	60,6%
sh magistriõppes	29,9%	30,6%	30,9%	31,1%	31,1%
sh doktoriõppes	9,3%	9,0%	8,6%	8,3%	8,3%
Välisüliõpilaste arv	1195	1457	1660	1678	1746
osakaal üliõpilaste arvus	9,3%	11,1%	12,4%	12,3%	12,6%
Lõpetanute arv	2625	2630	2715	2778	2961
sh doktoriõppe lõpetanuid	138	122	129	118	105
Õppekavad					
Õppekavade arv, mille alusel tuli õppima uusi üliõpilasi	162	161	159	159	160
sh võõrkeelseid õppekavasid kõrghariduse esimesel ja teisel astmel	26	26	30	29	31
Õppekavade arv, mille alusel õpib üliõpilasi	213	198	197	188	182
Teaduspublikatsioonid					
Teaduspublikatsioonide arv	2512	2374	2834	2813	3215
sh kõrgetasemelisi publikatsioone	1709	1709	1983	1995	2382
sh ETIS-e kategooria 1.1 artikleid	1231	1259	1480	1472	1846
Koht ülikoolide edetabelites					
THE	301–350	301–350	301–350	251–300	251–300
QS	314	321	301	285	300
ARWU	301–400	301–400	301–400	401–500	401–500

Üksikasjalikumad andmetabelid on Tartu Ülikooli statistika töölaual statistika.ut.ee.

ÜLIKOOI JUHTIMINE

Tartu Ülikooli kõrgeim otsustuskogu on **nõukogu**, kes vastutab ülikooli majandustegevuse ja pikaajalise arengu eest, kinnitab ülikooli põhikirja ning võtab vastu ülikooli arengukava ja eelarve. Nõukogu koosseisu kuulub 11 liiget, kellest viis nimetab ülikool, viis haridus- ja teadusminister ning ühe Eesti Teaduste Akadeemia. 2021. aasta oli nõukogu teise koosseisu viimane tegevusaasta. Nõukogusse kuulusid

- **Ruth Oltjer** (esimees), AS-i Chemi-Pharm juhataja,
- **Eva Åkesson**, endine Uppsala Ülikooli rektor,
- **Jaan Eha**, Tartu Ülikooli kardioloogia professor ja akadeemik,
- **Els Heinsalu**, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia president,
- **Heidi Kakko**, kasvuettevõtluse ekspert,
- **Birute Klaas-Lang**, Tartu Ülikooli eesti keele (võõrkeelena) professor,
- **Vahur Kraft**, ettevõtja,
- **Tõnu Lehtsaar**, Tartu Ülikooli töötajate nõustaja-kaplan,
- **Ants Nõmper**, Ellex Raidla advokaadibüroo juhtivpartner,
- **Jüri Sepp**, Tartu Ülikooli emeriitprofessor,
- **Richard Villems**, Tartu Ülikooli arheogeneetika professor ja akadeemik.

Senat on ülikooli kõrgeim akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli õppe-, teadus- ja arendustegevuse eest, tagades selle väga hea kvaliteedi. Senatisse kuulub 22 liiget: rektor senati esimehena, neli esindajat ülikooli igast valdkonnast ja viis üliõpilaste esindajat. Senati volitused kestavad kolm aastat (v.a üliõpilaste esindajad, kelle volitused kestavad üks aasta). 2021. aastal kuulusid senati koosseisu

humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna esindajad

- professor **Aivar Kriiska**,
- professor **Raili Marling**,
- lektor **Ave Matsin**,
- professor **Renate Pajusalu**,

sotsiaalteaduste valdkonna esindajad

- professor **Kairi Kreegipuu** (kuni 30.03.2021),
- professor **Veronika Kalmus** (alates 01.07.2021),
- professor **Marju Luts-Sootak**,
- professor **Maaja Vadi**,
- professor **Urmas Varblane**,

meditsiiniteaduste valdkonna esindajad

- professor **Külli Kingo**,
- dotsent **Tanel Laisaar**,
- professor **Pärt Peterson**,
- professor **Mihkel Zilmer**,

loodus- ja täppisteaduste valdkonna esindajad

- professor **Peeter Burk**,
- professor **Krista Fischer**,
- professor **Marco Kirm**,
- professor **Tõnu Meidla**,

üliõpilaste esindajad (kuni 30.06.2021)

- **Rait Bessonov**,
- **Karl Lembit Laane**,
- **Mari-Ann Lind**,
- **Kerdo Kristjan Tamm**,
- **Trine Tamm**,

üliõpilaste esindajad (alates 01.07.2021)

- **Joosep Heinsalu**,
- **Stella-Maria Kangur**,
- **Imar Yacine Koutchoukali**,
- **Kertu Liis Krigul**,
- **Katariina Sofia Päts**.

Tartu Ülikooli **rektor** on professor **Toomas Asser**. Rektor juhib ülikooli igapäevast tegevust, lähtudes nõukogu ja senati otsustest, ning vastutab ülikooli raha õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest. Rektoraadi koosseisu kuuluvad rektor, teadus-, õppe- ja arendusprorektor, valdkondade dekaanid, kantsler, finantsjuht ja akadeemiline sekretär.

Õppe- ja teadustööd tehakse Tartu Ülikoolis 27 instituudis ja neljas kolledžis, mis jagunevad **nelja valdkonda**:

- humanitaarteaduste ja kunstide valdkond (HV),
- sotsiaalteaduste valdkond (SV),
- meditsiiniteaduste valdkond (MV),
- loodus- ja täppisteaduste valdkond (LT).

Akadeemilisse struktuuri kuulub ka neli valdkonnavälist **asutust**:

- muuseum,
- loodusmuuseum ja botaanikaaed,
- raamatukogu,
- teaduskool.

Professor **Toomas Asser**
rektor

Professor **Anti Selart**
humanitaarteaduste ja kunstide
valdkonna dekaan

Professor **Raul Eamets**
sotsiaalteaduste
valdkonna dekaan

Professor **Margus Lember**
meditsiiniteaduste
valdkonna dekaan

Professor **Leho Ainsaar**
loodus- ja täppisteaduste
valdkonna dekaan

Aune Valk
õppeprorektor

Kristjan Vassil
teadusprorektor

Erik Puura
arendusprorektor

Kalle Hein
finantsjuht

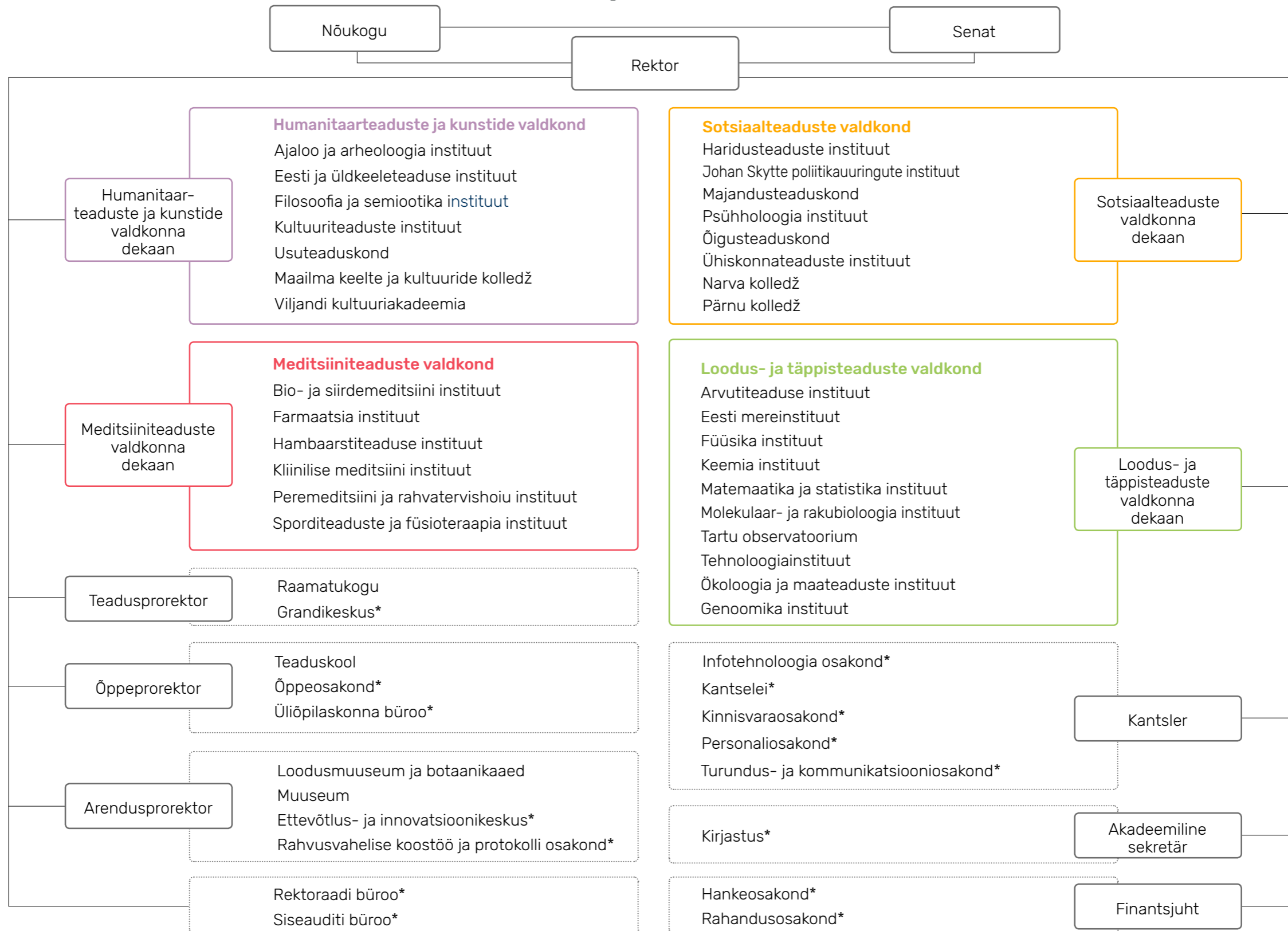
Kstina Vallimäe
kantsler

Tõnis Karki
akadeemiline sekretär

Tartu Ülikooli struktuur

seisuga 31.12.2021

* tugiüksused

Sisukord

Arengukava

2021. aasta algul jõustus ülikooli uus **arengukava** aastateks 2021–2025 (A2025). Arengukava täpsustavad muud strateegia-dokumendid: keele ja rahvusvahelistumise põhimõtted, finantsstrateegia, eraraha kaasamise strateegia ja ruumilise arengu strateegia. 2021. aasta sügisel nõukogus vastu võetud eraraha kaasamise strateegia on täiesti uus strateegiadokument, mille eesmärk on suurendada ülikooli finantsvõimekust, kavandades arengukava täitmiseks vajalikke tegevusi, mis kasvatavad ja mitmekesistavad ülikooli tulusid.

2021. aastal valmisid ka ülikooli kõigi nelja valdkonna arengukavad ja raamatukogu arengukava. Ülikooli arengukava eesmärkide täpsustamiseks kinnitas rektor õpetajahariduse ja haridusteaduste tegevuskava, mis on jätkuks varasemale temaatilisele tegevuskavale.

Arengukava elluviimist jälgitakse digitaalsete töölaudade abil ning ülikooli põhitegevuse ja varade andmed on statistika töölaual kõigile kättesaadavad.

Ülikooli strateegiliste eesmärkide elluviimiseks koostab rektoraat igal aastal **tegevuskava** ning hindab eesmärkide täitmist arengukava võtmenäitajate ja muudes dokumentides seatud näitajate alusel. 2021. aasta tegevuskavas seoti omavahel A2025 arendusülesanded ja rektoraadi liikmete tulemus-kokkulepped ning nende elluviimiseks kesketest arendus-fondidest eraldatavad toetused. Seega on arendustegevuse kavandamine otseselt seotud ka juhtide individuaalsete tulemuskokkulepetega.

Ülikooli 2021. aasta tegevuskava mahukamad ülesanded puudutasid

- õppetöö arendamist: e-õpet, õpetajakoolitust ja uusi õppevorme. Pöörati tähelepanu tulevikuoskuste omandamiseks vajalikele muudatustele õppekavades ning digiülikooli ja e-õppe võimaluste laiendamisele. Tähelepanu all oli eesti keele ja kultuuri õpetamine ning eestikeelsete õpikute kirjastamine;
- teadustegevuse arendamist: konkurentsipõhistest rahastus-meetmetest pärit sissetulekute suurendamist, doktoriõppe reformi ja eksperimentaalteaduse toetamist;
- organisatsiooni üldist edendamist: akadeemilise karjäärimudeli rakendamist, infosüsteeme ning juhtimiskvaliteedi ja võrdse kohtlemise edendamist.

Keskselt eraldatakse üksustele arendustegevuseks toetusi mitmest ülikooli **fondist**, mille kasutamiseks on seatud mõõdetavad tulemuseesmärgid, mõõdikud ja tähtajad:

- arengufondi abil toetatakse arengukava elluviimist, eelkõige valdkonnaülest arendustegevust;
- nõukogu jaotatav kõrghariduse strateegiline arengutoetus on mõeldud valdkondadele õppega seotud strateegiliste arengusuundade rahastamiseks. 2021. aasta eelarves oli toetusest ligi kolmandik seotud e-õppe arendamisega;
- dekaanide tulemusrahastu aitab täita eelarveaastaks püstitatud uusi ülesandeid;
- rektori reservfondi eesmärk on katta ühekordseid ettenägematuid vajadusi.

A2025-s lepiti kokku ka **kestliku arengu** peamised tegevussuunad, muu hulgas järgmised:

- teeme koos teiste ülikoolide ja teadusasutustega ühiseid jõupingutusi Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskava elluviimiseks;
- kujundame õppijates ülemaailmse kestliku arengu eesmärke toetavat suhtumist ning pakume selleks vajalikke teadmisi ja oskusi;
- meie teadlased aitavad kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskava eesmärkide ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisele;
- teeme koostööd ministriumidega, et korraldada Eesti kliima-neutraalsuse eesmärgi saavutamiseks vajalikke uuringuid ja nõustamist;
- töötame välja ja viime ellu terviklikud keskkonnapõhimõtted ning edendame kestlikku arengut toetavat mõtteviisi nii ülikoolis kui ka avalikkust harides.

Novembris korraldas ülikool kestliku arengu seminari, kus tõdeti, et kestlik areng saab alguse kestlikust inimesest. 2021. aastal arendas ülikool edasi võrdse kohtlemise, vaimse tervise, palgaõigluse ja karjääri edendamise valdkondi. Töö- ja õppekeskkonna parandamiseks mõeldud kapitali-investeeringute kavandamisel seati eesmärgiks inimeste heaolu ning keskkonnasäästlikud ehitus- ja energialahendused. Muu hulgas algatati Maarjavälja roheala planeering, milles pannakse rõhku uute õppe- ja teadushoonete ümbruse haljastusele, õues õppimise, töötamise ja lõõgastumise võimalustele ning elurikkuse hoidmisele. Kavas on luua välikatseala ja edendada koostöös Tartu linnaga maheaiandust, et linnakeskkond oleks huvitav, elurikas ja looduslähedane.

Edendame
kestlikku arengut
toetavat mõtteviisi
nii ülikoolis kui ka
avalikkust harides.

Maikuus võttis senat vastu ülikooli **kvaliteedijuhtimise põhimõtted**. Kvaliteedijuhtimine on strateegilise juhtimise osa, mille eest vastutab rektor, ning selles lähtutakse ülikooli põhikirjast ja arengukavast. Põhi- ja tugitegevuste kvaliteedi kohta annab teavet regulaarne sise- ja välishindamine.

Välishindamiseks koostati 2021. aastal institutsionaalse akrediteerimise eneseanalüüsi aruanne, mis annab üksikasjaliku ülevaate ülikooli tegevuse ulatusest ning vastavusest oma eesmärkidele ja asjaomastele õigusaktidele kokku 12 hindamisstandardi alusel. Eneseanalüüsi aruande valmimisele aitas kaasa ligi 80 inimest.

Tartu Ülikooli seaduse alusel on loodud **rahvusprofessorid** eesti keele ja kultuuri ning Eesti ajaloo õppe-, teadus- ja arendustööga tegelemiseks. 2021. aastal hinnati professorite eelmise tööperioodi tulemusi ning uuendatud tegevuskavade alusel jätkavad alates 2022. aastast ülikoolis arheoloogia, Eesti ajaloo, kunstiajaloo, eesti keele ajaloo ja murrete, eesti keele (võõrkeelena), tänapäeva eesti keele, eesti kirjanduse, eesti ja võrdleva rahvaluule, etnoloogia, mõtteloo ning kultuuri-semiootika professorid.

Ülikool toetub oma arendustegevuses rahvusvahelisele kogemusele ja koostööle. Selleks osaleb ta mitmes ülikoolide koostöövõrgustikus. Üheks selliseks on Euroopa ülikoolide võrgustiku projekt Enlight, mis edendab kõrghariduse ümberkujundamise kaudu õiglast elukvaliteeti, kestlikkust ja üleilmset koostööd.

Arengukava võtmenäitajad

	Lähtetase 2020	Tulemus 2021	Sihttase 2025
Rahvusvaheline rahvusülikool			
Õpetajakutset andvate õppekavade lõpetanute arv	276	314	350
Eesti keele kursustel osalenud välistöötajate osakaal	28%	30%	45%
Eesti keele kursustel osalenud välisüliõpilaste osakaal	28%	40%	75%
Lõpetanud välisüliõpilaste osakaal	15%	15%	13–15%
Välispäritolu akadeemiliste töötajate osakaal	12,5%	13,5%	15–20%
Õpirändes osalenud üliõpilaste osakaal lõpetanute hulgas	12,7%	11,3%	18%
Haridus			
Väljalangenud üliõpilaste osakaal	9,5%	9,0%	< 9%
Õpetamisalases arendustegevuses aktiivselt osalenud akadeemiliste töötajate osakaal	41%	43%	50%
Üliõpilaste rahulolu õppeainete õpetamisega	86%	87%	95%
Täiendusõppijate arv	40 493	41 012	43 000
Silmapaistvate õpitulemustega sisseastunute osakaal	57%	73%	60%
Doktoriõppe lõpetamise efektiivsus	35%	32%	50%
Teadus			
10% maailmas enimviidatud teaduspublikatsioonide hulka kuuluvate publikatsioonide osakaal	17,1%	17,0%	17–20%
Teaduse välisrahastuse maht mln €	12,8	14,9	17,8
Ettevõtetele sõlmitud lepingute maht mln €	6,83	6,12	8
Ülikooli uute hargettevõtete arv aastas	3	0	5
Organisatsioon			
Tulu akadeemilise töötaja kohta €	124 158	127 550	150 000
Töötajate rahulolu	66%	65%	70%
Tulu õppetegevusest üliõpilase kohta €	5662	5829	6500

Edasistes peatükkides on arengukava võtmenäitajate tulemuste kajastus tähistatud märgisega „A2025“.

TEGEVUSKESKKOND

Euroopa Komisjoni aruandes tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta on öeldud, et kõigil tegevustasanditel alates kohalikust kuni ülemaailmsete valitsus- ja võimustruktuurideni mõjutavad meid enim kliimamuutused, tehnoloogia kiirenev areng ja digitaliseerumine ning geopoliitiline ebakindlus.

Oma strateegiliste eesmärkide toetamiseks reformis Euroopa Komisjon **Euroopa teadusruumi** (ERA), uuendas selle juhtimist ja leppis kokku uued prioriteetsed tegevussuunad:

- investeerida rohelise ja digitaalse tuleviku nimel teadus-uringutesse ja innovatsiooni;
- parandada teadlaste juurdepääsu taristule ja rajatistele;
- toetada teadlaste liikuvust, oskusi ja karjäärivõimalusi;
- edendada soolist võrdõiguslikkust ja laialdasemat kaasamist;
- levitada avatud teaduse põhimõtteid ning arendada selle soodustamiseks digitaristut ja -teenuseid.

Euroopa ühist, uuendatud teadusruumi viiakse ellu teadus-uringute ja innovatsiooni raamprogrammi „**Euroopa horisont**“ toel. Selle järgmise seitsmeaastase perioodi toetuste eelarve on 95,5 miljardit eurot, mida on ligi 25% rohkem kui eelmisel raamprogrammil „Horisont 2020“.

Eesti Teadusagentuuri analüüsi järgi olid Eesti asutused ja organisatsioonid saanud 2021. aasta alguseks programmist „Horisont 2020“ kokku 241,1 miljonit eurot, sh Tartu Ülikool oli sõlminud lepinguid ligi 63,7 miljoni euro eest. Euroopa Liidu (EL) raamprogrammi toetus Eesti projektidele oli meie sisemajanduse kogutoodangu (SKT) kohta ligi kolm korda suurem ja ühe elaniku kohta poolteist korda suurem kui EL-is keskmiselt. Kõigist toetustest, mis „Horisont 2020-st“ Eestisse tulid, oli suurim ERA õppetoolide meetme toetus: 34,6 miljonit eurot (osakaal 14,4%). Sellest toetati seitset Tartu Ülikooli projekti, mis moodustavad poole Eestis toetatud projektidest.

Kõige paremini läks Eesti taotlustel Euroopa teadustaristute meetmes (edukuse määr 50%), kus Tartu Ülikool sai Eestisse tulnud 4,4 miljonist eurost 3,2 miljonit.

Euroopa Komisjoni 2021. aasta majandusproгноosi põhjal saab Eesti järgmise seitsmeaastase eelarveperioodi jooksul EL-i fondidest, sh taaste- ja vastupidavusrahaastust, toetusi enam kui 8 miljardit eurot. Sellest ligi neljandik suunatakse **rohelisele ja digitaalsele kaksiküleminekule**. Suurte muudatuste ulatuslikuks ja püsivaks elluviimiseks oleks parim teha seda haridussüsteemi kaudu, kuid riik pole kõrgkoolidele praegu sellesuunaliseks tegevuseks raha ette näinud. Teadus- ja arendustegevuse (TA) ning innovatsiooni toetamiseks EL-i fondidest kavandatakse Eestis ligi 1,3 miljardit eurot. TA ja innovatsiooni toetamisel nihkub fookus **teadmussiirde edendamisele** (sh tehnosiirdele) ning teadussüsteemi ja ettevõtlussektori koostöö toetamisele, et arendada nõudlusest lähtuvaid teadus-, arendus- ja innovatsiooniteenuseid. Meetmete üksikasjalikumad arutelud jätkuvad 2022. aastal.

Vabariigi Valitsus kinnitas Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse strateegia 2021–2035 (TAIE), mille eesmärk on suurendada Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele. Selle täitmiseks kavandatakse tegevust kolmes suunas:

- teadussüsteemi suund tagab Eesti teaduse kõrgetasemelisuse ja valdkondliku mitmekesisuse;
- ettevõtluskeskkonna suund tagab soodsad tingimused ettevõtluse konkurentsivõime suurendamiseks;
- teadmussiirde suund tagab teadussüsteemi, ettevõtluskeskkonna ning teiste süsteemide koostoime ühiskonna üldise vastupanu- ja kohanemisvõime suurendamiseks kriisiolukordades ja globaalsete muutustega toimetulekuks.

Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) jätkas **teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse** uue redaktsiooni ettevalmistamist. Ülikool soovib TAIE tegevuste selgemat koordineerimist asjaosaliste vahel, sh teaduseetika korraldamist, muudatusi TA evalveerimisel ja selle tulemuste sidumisel asutuste TA rahastamisega. Seaduseelnõu arutelu jätkub 2022. aastal.

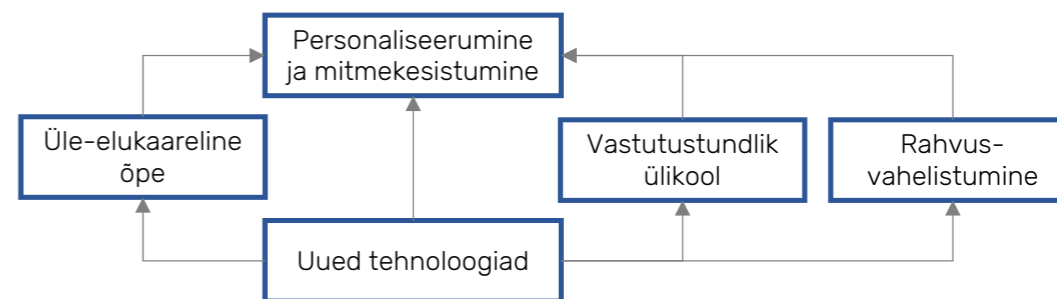
Valitsus kiitis heaks **riigi eelarvestrateegia 2022–2025**, milles lähtus oma prioriteetidest: kiirest väljumisest Covid-19 pandeemiast, rohe- ja digipöördest, inimeste vaimse ja füüsilise tervise toetamisest jm. Majanduse ja heaolu kasvu eeldus on majanduse teadmismahukuse kasv. Strateegias nähakse ette, et TA rahastus ehk investeeringud TA ja innovatsiooni suurendamiseks on vähemalt 1% SKT-st.

Kõrgharidusvaldkonnas peegelduvad suure mõjuga üleilmsed suundumused – rahvaarvu kasv, rahvastiku vananemine, ränne, tehnoloogia areng jm – ning samuti koroonapandeemia tõttu võimendunud trendid – ärimudelite ja töö olemuse muutus ning ebavõrdsuse suurenemine. Need suundumused ei ole uued, kuid nendest tulenev surve formaalharidust pakkuvatele asutustele on tugevnenud.

Uute oskuste nõudluse pidev muutus toob kaasa kasvava vajaduse **elukestva õppe** järele, st vaja on täiendus- ja ümberõpet ning tööelu jooksul tehtavaid pause enesetäiendamiseks.

Euroopa kõrgharidusruumi keskmes on õppetöö kvaliteedi parandamine, sihtrühmade kaasatuse suurendamine, koostöö kogukondadega, keelelise mitmekesisuse toetamine ja elukestva õppe oskuste edendamine. Euroopa Komisjoni üks strateegiline algatus on ka töötada välja EL-i ühtne mikrovalifikatsiooni käsitlus, mis tagaks täiendusõppe kvaliteedi, tunnustamise ja väärtustamise.

Ka Arenguseire Keskus on kõrghariduse arengusuundumuste raportis nimetanud, et kõrghariduse tulevikku kujundavad tegurid osutavad **personaliseeritud hariduspakkumise** ootuse

Tulevikku kujundavad tegurid. Allikas: Arenguseire Keskuse kõrghariduse arengusuundumuste raport

kasvule. Kiirete ja ulatusliku mõjuga muutuste tingimustes peab kõrgharidus valmistama inimese ette õppimise ja töötamise vaheldumiseks, et valikuvõimalused ja eluga toimetulek paraneksid. Üha olulisemaks saavad õppimisoskus ning paindlikud ja sihtrühma vajadustele vastavad õppimisvõimalused.

Euroopa Komisjoni ülevaate kohaselt iseloomustab Eesti haridussüsteemi lineaarsus ja jäikus, mis ei võimalda piisavalt paindlikult kombineerida töötamist ja õppimist ning omandada uusi oskusi. HTM-i tellitud uuring **mikrovalifikatsiooniga** seotud rahvusvahelise kogemuse kohta näitas, et enamikus riikides kasutatakse kiiremaks reageerimiseks tööturu vajadustele just lühiajalisi õppetöövorme. Eestis pole mikrovalifikatsioon veel ametlikult määratletud, kuid suuremad ülikoolid juba turundavad mikrokraadiprogramme, mis on oma olemuselt bakalaureuse- ja magistriõppeainete põhjal kokku pandud tasulised täiendusõppeprogrammid.

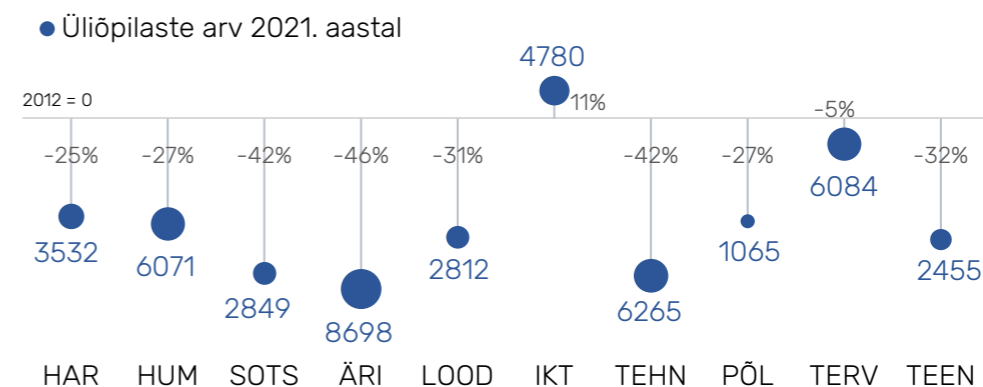
2021. aasta lõpus jõudis Riigikokku seaduseelnõu, mille eesmärk on muuta **doktoriõppe** läbimise võimalusi ja rahastamist. Doktoriõppe reformiga soovitakse tagada doktorantidele kindel sissetulek ja sotsiaalsed garantiid. Seda pakub nooremteaduri ametikoht ülikoolis või tööleping ülikoolivälises asutuses oma doktoritööga seotud valdkonnas. Samuti soovitakse reformiga edendada ülikoolide ja ettevõtete koostööd ning valmistada doktorikraadiga tippspetsialiste ette karjääriks väljaspool akadeemilist sektorit. Seadusemuudatused jõustuvad HTM-i kava kohaselt 1. augustiks 2022 ja üleminek uuele mudelile toimub järk-järgult, alates 2022/2023. õppeaasta vastuvõtust.

Eesti **valitsemissektor kulutas kõrgharidusele** 2021. aastal keskmiselt rohkem kui teised Euroopa riigid, kuid kulu ühe üliõpilase kohta jäi EL-i keskmisele tasemele. Näiteks Põhjamaades panustab avalik sektor üliõpilase kohta üle kahe korra rohkem. Eestis on kõrghariduse tegevustoetus viimasel viiel aastal suurenenud umbes 2,0–4,9% aastas, kuid see ei ole vastavuses ülejäänud ühiskonna majanduskasvu näitajatega ega taga ülikoolidele piisavaid vahendeid kvaliteetse kõrghariduse pakkumiseks. Võrreldes 2012. aastaga on Eesti kõrghariduskulude osakaal SKT-s langenud 1,4%-lt 1,1%-le. Kõrghariduse tegevustoetuse vähenemine kasv ei ole võimaldanud ülikoolidel tõsta akadeemiliste töötajate palkasid Eesti ülejäänud palgakasvuga võrreldavalt ning see vähendab üliõpilaste võimalusi omandada kvaliteetne kõrgharidus.

Eesti ülikoolid ühendasid 2021. aastal jõud, et tõmmata avalikkuse tähelepanu kõrghariduse ebapiisavale rahastamisele. Riigikogus moodustati kõrghariduse toetusrühm, mille eestvedamisel toimus seminar „Revolutsiooniline situatsioon Eesti kõrghariduses: kui ühed ei saa ja teised ei taha enam vanaviisi“ ning Riigikogu istungisaalis peeti arutelu kõrghariduse rahastamise kui riiklikult tähtsa küsimuse üle.

EL-i hariduse ja koolituse valdkonna 2021. aasta ülevaate kohaselt on Eestis **kõrgharidusega 25–34-aastaste osakaal** rahvastikus (praegu ligi 43%) viimase kümne aasta jooksul suurenenud aeglasemalt kui EL-is keskmiselt. Kõrgharidusega elanike soolise lõhe näitajate poolest on Eesti EL-is teisel kohal. 25–34-aastaste Eesti elanike seas on ülikooliharidus 55%-l naistest ja ainult 33%-l meestest. Tööturu nõudlust arvestades on kõrghariduse omandanute arv ebapiisav. Pidades silmas üliõpilaste ja rahvaarvu vähenemist ning suurenevat nõudlust kvalifitseeritud tööjõu järele konkreetsetes valdkondades, soovivad eksperdid leida lahenduse soolisele lõhele kõrghariduse omandamisel ja vähendada õpingute katkestamise määra. Üks võimalus suurendada kõrgharidusega inimeste osakaalu on ka kaasata välisüliõpilasi ja -töötajaid.

2021. aastal õppis Eestis kõrgharidustasemel 44 611 **üliõpilast**, neist 83% tasuta õppekohtadel. Üliõpilaste arv on kümne aastaga vähenenud peaaegu kõikides õppevaldkondades. Ainus erand on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, mida õppis 2021. aastal 11% rohkem üliõpilasi kui kümme aastat tagasi.

Üliõpilaste arv Eestis õppevaldkonniti 2021. aastal ja muutus võrreldes 2012. aastaga. Allikas: EHIS

Koroonapandeemia järel vähenenud **välisüliõpilaste** vastuvõtuarv suurenes võrreldes 2020. aastaga 21%, kuid jäi siiski 14% väiksemaks kui enne pandeemia algust. 2020/2021. õppeaastal lõpetas Eestis õpingud 1542 välisüliõpilast, kes moodustasid kokku 16% kõikidest lõpetanutest.

Statistikaameti andmeil oli möödunud õppeaastal töötavate välisüliõpilaste arv varasemaga võrreldes väiksem, kuid nende teenitud summad ja seega ka riigile laekunud maksuraha olid suuremad.

2021. aastal valmis rahvusvahelise üliõpilaste eluolu uuringu Eurostudent VII Eesti uuringu raames esimest korda **üliõpilaste vaimse tervise analüüs**. Selgus, et kõige sagedamini esineb vaimse tervise probleemidele viidata võivad seisundeid bakalaureuseõppes ja pigem noorematel üliõpilastel. Üldistades võib öelda, et töötavatel üliõpilastel on emotsionaalne seisund parem kui mittetöötavatel ning lapsevanematest üliõpilastel parem kui neil, kellel lapsi ei ole.

ÕPPETÖÖ

Rahastamine

HTM kasutab kõrgkoolide rahastamisel mudelit, mille järgi jagatakse kõrgharidusõppe toetamiseks ette nähtud vahendid tegevustoetuseks ja sihtotstarbeliseks toetuseks. 80% tegevustoetusest moodustab kindel baasrahastus, mis jaotatakse kõrgkoolide vahel eelmise kolme aasta rahastamismahu põhjal. 20% tegevustoetusest moodustab tulemusrahastus, millest 17% määratakse tulemusnäitajate saavutamise ja 3% kõrgkooliga sõlmitud halduslepingu eesmärkide täitmise alusel.

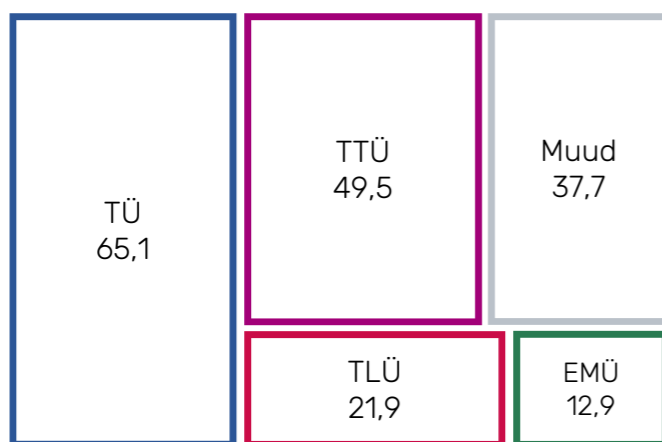
2021. aastal eraldas HTM Eesti kõrgkoolidele halduslepingute kohaselt toetust kokku 187,2 miljonit eurot, sellest Tartu Ülikoolile 65,1 miljonit eurot.

Tegevustoetus oli Eesti avaõiguslikele ülikoolidele kokku 131,2 miljonit eurot, millest Tartu Ülikool sai 50,2 miljonit. Tartu Ülikooli osakaal avaõiguslike ülikoolide tegevustoetuses on alates uue rahastusmudeli kasutuselevõtust 2017. aastal

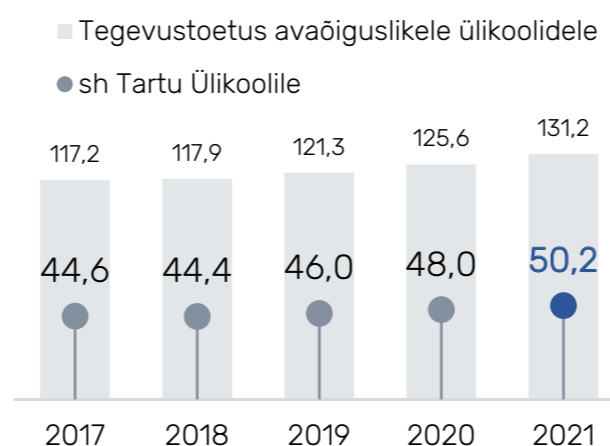
olnud järjepidevalt 38%. Avaõiguslikele ülikoolidele antud tegevustoetuse maht kasvas võrreldes 2020. aastaga 4,4%. Hoolimata väikesest kasvust jääb kõrghariduse rahastuse muutus juba mitmendat aastat SKT ja keskmise palga kasvule alla. Seda alarahastust ei korva ka ülikooli eesmärk kaasata rohkem eraraha, mistõttu ülikool algatas 2021. aastal koostöös teiste Rektorate Nõukogu liikmesülikoolidega avaliku debati kõrghariduse alarahastuse leevendamise üle.

Tartu Ülikool on võrreldes teiste ülikoolidega olnud viimastel aastatel riiklike tulemusnäitajate täitmisel suhteliselt edukas. 2021. aasta tulemusrahastuse mahuks kujunes 10,2 miljonit eurot.

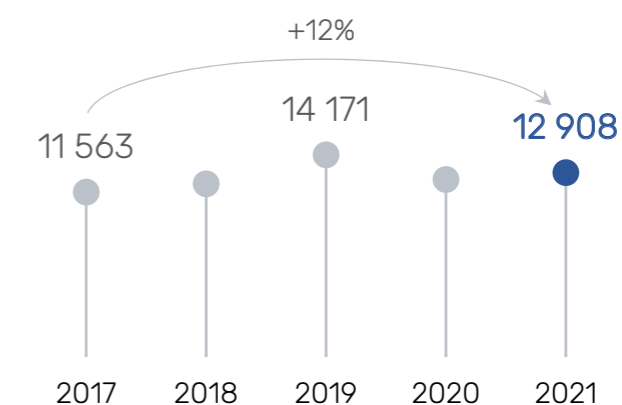
Lisaks tegevustoetusele teenis ülikool 2021. aastal õppetegevuses tasulise tasemeõppe, täiendusõppe, arendusprojektide ja õppetegevuse toetustega 21,3 miljonit eurot, mis moodustas 26,3% kogu õppe-eelarvest (v.a arst-residentide koolitus). See oli 12 908 eurot ühe akadeemilise töötaja kohta.

2021. aastal kõrgkoolidele eraldatud toetus miljonites eurodes. Allikas: HTM

Kõrghariduse tegevustoetus miljonites eurodes Eesti kõrgkoolidele, sh Tartu Ülikoolile, aastatel 2017–2021. Allikas: HTM

Tegevustoetusele lisaks saadud tulu õppetegevusest akadeemilise töötaja kohta eurodes aastatel 2017–2021

Õppekavad

2021. aastal võeti uusi üliõpilasi õppima 160 õppekava alusel. Nelja aastaga on ülikoolis pakutavaid õppekavasid jäänud 15% vähemaks. Ülikool jätkab õppekavade regulaarset ülevaatamist ja ajakohastamist.

Õppekavade arv õppeastmeti 2017/2018. ja 2021/2022. õppeaastal

	Õppekavad, mille alusel tuli õppima uusi üliõpilasi		Õppekavad, mille alusel õppis üliõpilasi	
	2017/2018	2021/2022	2017/2018	2021/2022
Kõrghariduse esimene aste	56	55	78	61
Magistriõpe	73	73	100	87
Doktoriõpe	35	32	35	34
Kokku	162	160	213	182

2021. aastal avati vastuvõtuks kaks uut eestikeelset magistriõppekava ja üks venekeelne magistriõppekava, mille õppetöö toimub Narva kolledžis.

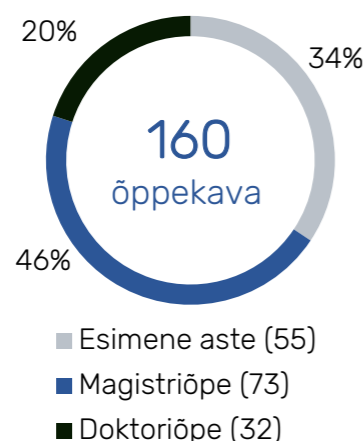
Üliõpilasi võeti vastu 31 **võõrkeelse õppekava** alusel, millest 28 olid kõrghariduse teise astme ehk magistriõppekavad. 2021. aastal moodustasid võõrkeelsed õppekavad 24% kõigist

esimese ja teise astme vastuvõtuks avatud õppekavadest.

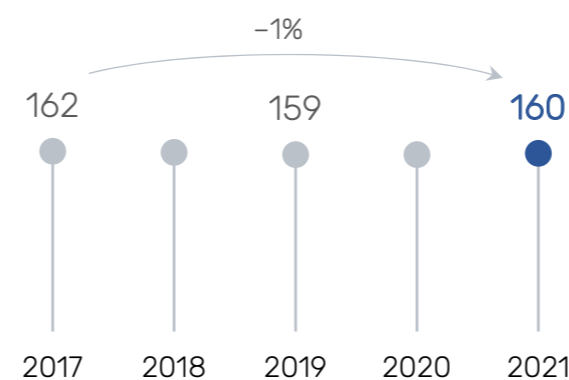
Viimase viie aasta jooksul on magistriõppes lisandunud viis uut võõrkeelset õppekava. Koos võõrkeelsete õppekavade arvu kasvuga on suurenenud ka välisüliõpilaste osakaal 13%-ni üliõpilaste üldarvust. Välisüliõpilaste õpinguid on märkimisväärselt toetanud magistri- ja doktoriõppeks mõeldud riiklik stipendiumiprogramm Dora Pluss (2015–2023) ja Välisministeeriumi arengukoostöö programm.

Ülikool on olnud edukas Euroopa ühisõppekavasid toetava programmi Erasmus Mundus rahastuse taotlemisel ja 2021. aastal osaleti selle programmi tunnustuse saanud ühisõppekavades viie õppekavaga. Ülikooli juhtimisel jätkub analüütilise keemia õppekava, mis on saanud Erasmus Munduse tunnustuse kolm korda.

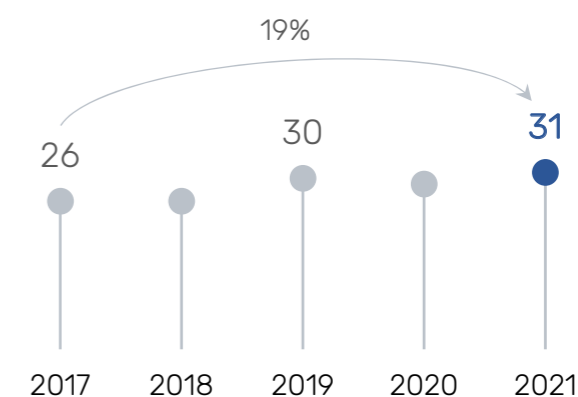
2021. aastal võttis senat vastu õppekava statuudi muudatuse, mille kohaselt saab võõrkeelsetes esimese ja teise astme õppekavades eesti keele oskusetä üliõpilastele kohustuslikuks eesti keele ja kultuuri õpe 6 EAP mahus. Muudatus peab õppekavades kajastuma hiljemalt 2023/2024. õppeaasta vastuvõtuks.

Õppekavade arv (sh ühisõppekavad), mille alusel tuli 2021. aastal õppima uusi üliõpilasi

Vastuvõtuks avatud õppekavade (sh ühisõppekavade) arv aastatel 2017–2021

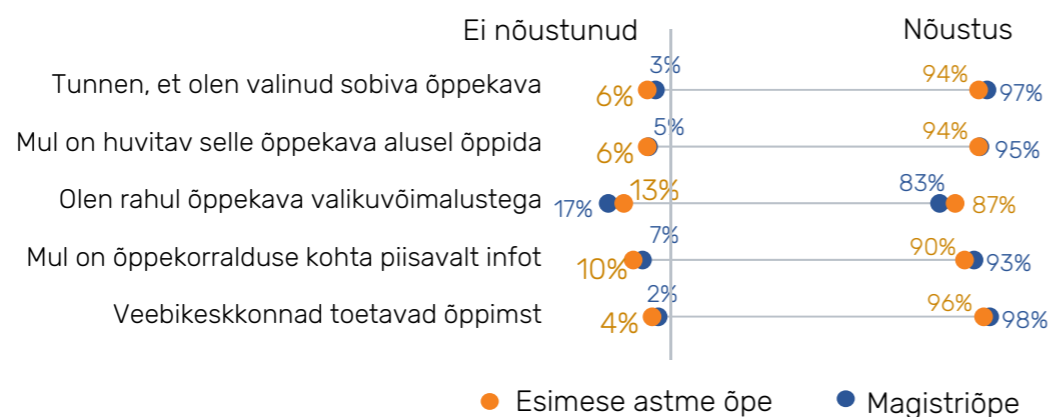
Vastuvõtuks avatud võõrkeelsete õppekavade arv (sh ühisõppekavad) kõrghariduse esimesel ja teisel astmel aastatel 2017–2021

Sügisel rakendus uus **õppekavade sisehindamise**

süsteem, mis põhineb õppekavade statistikal ning õppekavade ja -ainete kohta antaval tagasisidel. Varem toimus sisehindamine üle kolme aasta, uue korra järgi hinnatakse õppekvaliteeti aga igal aastal: kahel aastal koostab programmijuht vahearuarande, kolmandal aastal põhiaruarande. Igal aastal läbib põhihindamise ligikaudu kolmandik õppekavadest. Akadeemiliste üksuste ja valdkondade nõukogud jõuavad sellise hindamiskorraldusega õppekavade tugevaid külgi ja parendusettepanekuid paremini üle vaadata, sest võivad keskenduda väiksemale arvule õppekavadele. Sisehindamise aruarande koostamiseks, kinnitamiseks ja avaldamiseks loodi õppeinfosüsteemis (ÕIS) eraldi lahendus.

Õppekava tagasiside küsimustikule vastamine võimaldab üliõpilastel analüüsida oma õpikogemust. Küsimused puudutavad õppekava sidusust ja ülesehitust, õppekorraldust ja -keskkonda, üliõpilaste pädevuste arengut ning tugisüsteemide tööd. 2021. aastal andis oma õppekava kohta tagasisidet 54% küsitletutest, kokku täideti 2937 ankeeti. Vaatamata sellele, et juba mitmendat aastat mõjutab õppimist koroonaviirusest tingitud erikorraldus, ei ole üliõpilaste rahulolu vähenenud. 2021. aasta õppekava tagasiside küsitlus näitas, et 95% üliõpilastest on valinud endale sobiva õppekava ja neil on huvitav selle alusel õppida.

Loome tervikliku tagasiside-süsteemi, mille abil kindlustada õppekvaliteet.

Õppekava tagasiside küsitluse tulemused (väitega nõustunute ja mitte-nõustunute osakaal) 2020/2021. õppeaastal

Üliõpilaste vastuvõtt

Teadliku erialavaliku toetamiseks korraldatakse sisseastujatele lahtiste uste päevi ja teisi infoüritusi. 2021. aasta **lahtiste uste päev** toimus veebis. Õppimist ja muud ülikoolielu tutvustavale veebikonverentsile registreerus 1379 ning töötubadesse 1158 inimest. Juunis toimus ka virtuaalne **sisseastumise infopäev**, millele pani end kirja 850 inimest. Kõigil soovijatel on võimalik tulla peaaegu aasta läbi **tudengivarjuks**, et tutvuda huvipakkuva erialaga, osaleda loengutes ja seminaridel ning saada otsest tagasisidet sama eriala üliõpilastelt. 2021. aastal käis tudengivarjuks 662 noort.

HTM-i tellimusel töötati ülikoolis välja eesti keele ja matemaatika **riigieksamite ettevalmistuskursused**, millega pakuti tuge gümnasistidele, kelle õppetöö tulemuslikkust mõjutas koroonapandeemiast tingitud kaugõpe. Laia ja kitsa matemaatika ning eesti keele riigieksami ettevalmistuskursustel osales kokku üle 2500 õpilase. Nende kursuste väljatöötamist ja korraldamist tunnustas ülikool ka 2021. aasta õppeteo auhinnaga.

2021. aastal **omandas Eestis üldkeskhariduse** 8107 õpilast. Neist 3599 (44%) jätkas õpinguid mõnes Eesti kõrgkoolis. 1265 õpilast ehk 35% neist, kes olid äsja lõpetanud gümnaasiumi ja astusid kõrgkooli, tulid õppima Tartu Ülikooli (2020. aastal 34%).

Õpinguid alustas 4311 üliõpilast – ligi 4% rohkem kui eelmisel aastal. **Kõrghariduse esimesele astmele** astus 2506 üliõpilast: bakalaureuseõppesse 1775, rakenduskõrgharidusõppesse 421 ja integreeritud õppesse 310. Vastsete gümnaasiumi lõpetanute osakaal esimesele astmele vastuvõetute hulgas oli 2021. aastal päevaõppes 64% ja sessioonõppes 13%. **Silmapaistvate õpitulemustega sisseastunute osakaal*** oli 2021. aastal 74%.

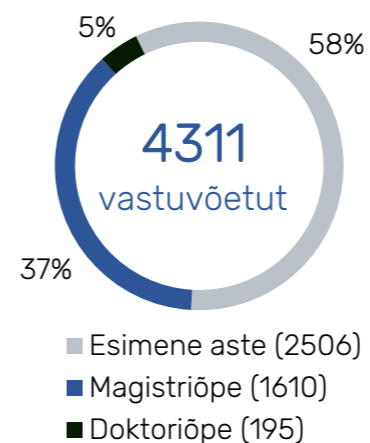
* Selle osakaalu leidmiseks jagatakse esimesele õppeastmele immatrikuleeritud, laia matemaatika riigieksamil vähemalt 90 punkti saanud üliõpilaste arv kogu Eestis sel riigieksamil vähemalt 90 punkti saanute arvu kolme viimase aasta keskmisega ning korrutatakse seejärel 100-ga.

Magistriõpet alustas 1610 üliõpilast (2% rohkem kui aasta varem). 52% neist, kes astusid 2021. aastal Tartu Ülikooli magistriõppesse, olid lõpetanud varasemad õpingud mujal, sh 29% välisülikoolis, 5% Tallinna Ülikoolis, 5% Tallinna Tehnikaülikoolis ja 2% Eesti Maaülikoolis.

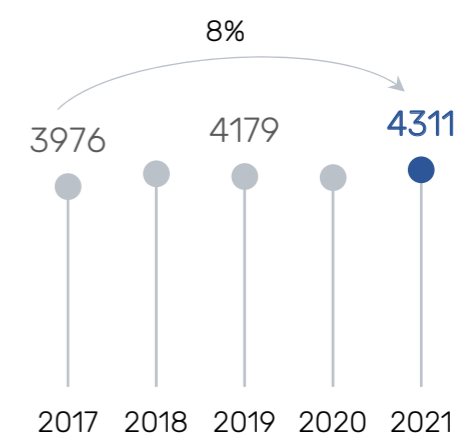
Tegevustoetuse eraldamise lepingus on sätestatud, et ülikool moodustab aastatel 2019–2021 **doktoriõppe** vastuvõtuks igal aastal vähemalt 164 õppekohta. Lisaks on valdkonnal võimalik taotleda omavahenditest rahastatud õppekohti. 2021. aastal alustas õpinguid 195 doktoranti, võrreldes 2020. aastaga võeti vastu 14 doktoranti rohkem.

2021. aastal võttis nõukogu vastu eraraha kaasamise strateegia. Ülikool on **tasulise õppe** osakaalu samm-sammult kasvatanud juba paaril viimasel aastal nii inglis- kui ka eestikeelses õppes. 2021. aasta vastuvõtu käigus kasvas tasulisel õppekohal õppima asujate osakaal aastatagusega võrreldes 8%-lt 15%-le. Ülikoolil oli õigus võtta üliõpilasi vastu seitsme tasulise eestikeelse õppekava alusel, kus õpe oli osakoormusega.

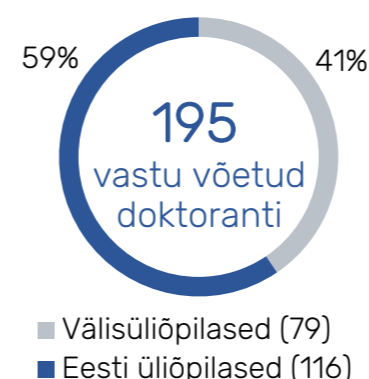
Õpinguid alustas 659 **välisüliõpilast**, sealjuures esimesel õppeastmel moodustasid nad 4%, magistriõppes 29% ja doktoriõppes 50% kõigist õppima asujatest. Välisüliõpilaste osakaal kõigi vastuvõetute hulgas on viie aastaga kasvanud 13%-lt 15%-le. Ülikoolil ei ole eesmärki rahvusvahelist vastuvõttu märkimisväärselt kasvutada.

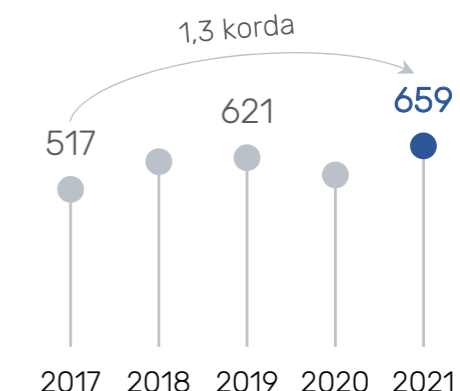
2021. aastal vastuvõetute arv õppeastmete kaupa

Aastatel 2017–2021 vastuvõetute arv

2021. aastal vastu võetud doktorantide arv

Aastatel 2017–2021 vastu võetud välisüliõpilaste arv (sh ühisõppekavade alusel)

Üliõpilased ja õppetöö

2021. aastal õppis Tartu Ülikoolis 13 909 üliõpilast, 88% neist tasuta õppekohal. Viimase viie aasta jooksul on üliõpilaste arv vähehaaval kasvanud. Magistri- ja doktoriõppe üliõpilased moodustasid sarnaselt varasemate aastatega 39% üliõpilaskonnast.

Õppida sai neljas valdkonnas kokku 182 õppekava, sh viie ühisõppekava alusel. Tartu Ülikooli koordineeritavate ühisõppekavade alusel õppis 125 üliõpilast, teiste kõrgkoolide koordineeritavate õppekavade alusel 175. Kõige rohkem üliõpilasi oli sotsiaalteaduste valdkonnas: 5936.

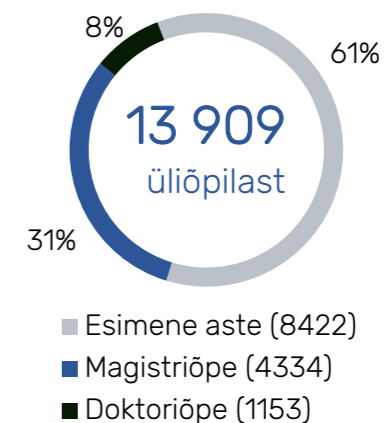
Digiõpet kasutatakse ülikoolis eelkõige koos auditoorse õppega, et toetada üliõpilaste iseseisvat tööd. 2021. aastal oli osaline või täielik veebipõhine tugi 5414-l tasemeõppe ainekaval, mis moodustasid kõikidest ainekavadest 81%. Neist täielikult veebipõhiseid oli 7% ja osaliselt veebipõhiseid 93%. 2021. aastal pakkus ülikool 12 vaba juurdepääsuga e-kursust (MOOC). Kursustel osales kokku 6825 õppijat ja need lõpetas 2431 õppijat.

Digiõppe kasutamine ülikoolis

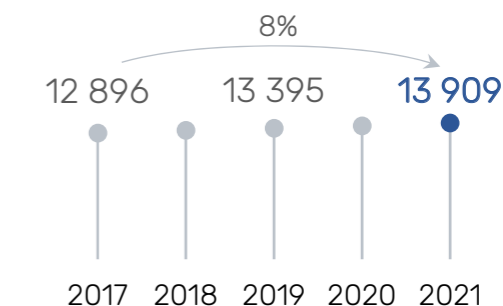
	2017	2018	2019	2020	2021
Veebipõhised tasemeõppeained					
Õppeainete arv (sulgudes osakaal kõigi õppeainete seas)	2737 (35%)	3738 (49%)	4892 (69%)	5282 (76%)	5414 (81%)
sh täielikult veebipõhiste õppeainete arv	116	120	123	321	397
Osalenute arv	74 789	100 076	125 522	133 720	139 543
E-täiendusõpe					
E-täiendusõppes osalenute arv	22 559	18 493	17 029	28 602	31 919
MOOC-ide arv	15	20	19	21	12
MOOC-idel osalenute arv	11 935	8991	7275	12 787	6825
Moodle'i kursuste arv	5010	6054	7421	8611	9367
Videote arv					
UTTV videoportaal	5166	6997	7470	7828	8180
Panopto videoloengute serveris	1236	4319	5719	13 239	21 089

2021. aastal toetati strateegilise arengutoetuse eelarvest valdkondi e-õppe kvaliteedi parandamisel ligi 384 000 euroga. Valdkonnad kasutasid toetust e-õppe tugiisikute palkamiseks, e-kursuste kvaliteedi arendamiseks ning e-õppes vajalike tehniliste ja abivahendite soetamiseks.

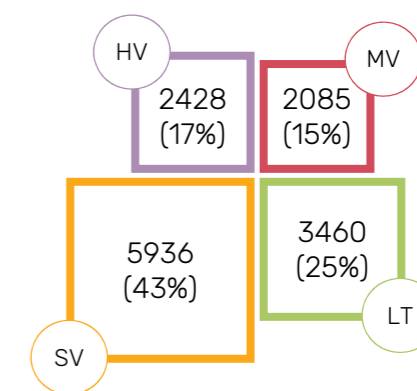
14 Tartu Ülikooli kursust pälvis Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuurilt e-kursuse kvaliteedimärgi.

Üliõpilaste arv ja osakaal õppeastmete kaupa 2021. aastal

Üliõpilaste arv aastatel 2017–2021

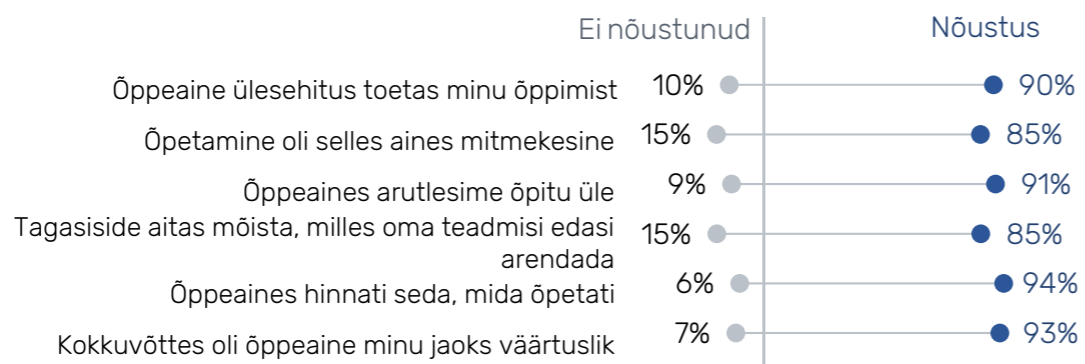

Üliõpilaste arv ja jaotus nelja valdkonna vahel 2021. aastal

Kasvatame oma tugevust e-õppes, luues ülikoolide koostöös uuenduslikke rahvusvahelise e-õppe võimalusi.

Hea kogemuse levitamiseks nii ülikoolis kui ka väljaspool seda korraldati neljandat aastat e-õppe kogemusseminar, kus seekord tutvustati e-praktikumide kasutamist õppetöös.

Kaks aastat tagasi võeti kasutusele uus **õppeaine tagasiside** küsimustik. Kõigil üliõpilastel on kohustus anda tagasisidet nelja õppeaine kohta. 2020. aasta sügissemestril valis üliõpilasele neli tagasisidestatavat ainet esimest korda ÕIS-i algoritm, mis aitas täita eelkõige kaht eesmärki: et tagasisidet antaks võimalikult paljude õppeainete kohta ja see põhineks rohkem juhuvalimil kui üliõpilaste eelistustel. Tänu algoritmile on tagasisidet saanud ainekavade osakaal suurenenud aastaga 10%, peamiselt väikese registreerunute arvuga ainekavade hulgas. Peale kohustuslikuks tagasisidestamiseks määratud ainete võib üliõpilane hindamiseks ka ise aineid valida.

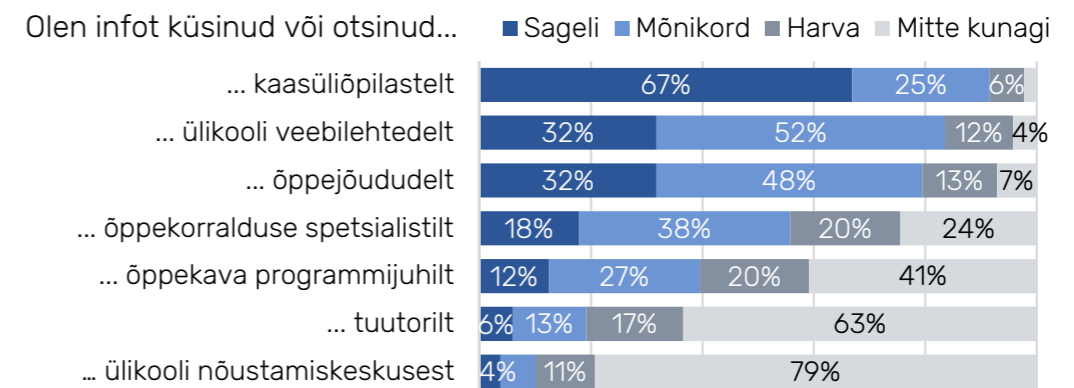
2020/2021. õppeaasta õppeainete tagasiside küsitluse tulemused (väitega nõustunute ja mittenõustunute osakaal)

Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusüritingute keskus tegi 2020/2021. õppeaasta kohta uuringu, et hinnata **üliõpilaste toimetulekut** koroonatõttu muutunud oludega. Selle uuringu kohaselt tulid üliõpilased koroonaaastaga hästi toime. Kaugõppega oli keerulisem hakkama saada esmakursuslastel ja välisüliõpilastel. Need kaks õppijate rühma võtsid koroonaaastajooksul varasemast sagedamini ka akadeemilist puhkust. Välisüliõpilased katkestasid õpinguid veidi enam kui eelmistel aastatel.

Üliõpilaste hinnad paranesid koroonaaastal märkimisväärselt. Uuringu tulemuste üle peetud arutelul jõudsid asjaosalised järeldusele, et hinnete paranemisele aitasid kaasa salvestatud veebiloengute järelvaatamise võimalus, faktiteadmiste kontrolli asemel avatud materjalidega küsimuste eelistamine eksamil (aitas materjalist aru saada ja seoseid luua), eri veebiplatvormide kasutuselevõtt, Moodle'is loodud eksamieelsed enesetestid ning hindamisvormide muutus.

Keskse **tugiteenuse** raames olid 2021. aastal üliõpilastele abiks

- kaks õppekorraldusnõustajat;
- neli õpirändenõustajat;
- psühholoogid (3,1 töökohta, sh regionaalsetes kolledžides);
- kaks karjäärinõustajat;
- üks ettevõtlusnõustaja;
- üks erivajadustega üliõpilaste nõustaja;
- 107 tuutorit.

2020/2021. õppeaasta õppeainete tagasiside küsitluse tulemused info küsimise kohta

Mitmes õppehoones on loomisel üliõpilaste **õppe- ja puhkealad**. Keskse töötervishoiueelarve toel loodi Omicumi liikumisrada: kahte omavahel ühendatud õppehoonesse rajati 630 meetri pikkune siseterviserada, kus muu hulgas on võimalik tõusta 199 trepiastet üles ja laskuda 220 trepiastet alla.

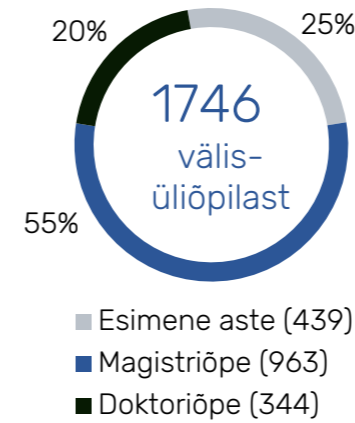
Rahvusvaheline õpe

2021. aastal õppis Tartu Ülikoolis 1746 **välisüliõpilast**, s.o 13% üliõpilaste üldarvust. Eestis tervikuna vähenes välisüliõpilaste arv ja osakaal võrreldes 2020. aastaga eelkõige koroonast tingitud reisi piirangute tõttu, kuid Tartu Ülikoolis nende arv isegi kasvas. Kõigist ülikooli välisüliõpilastest oli 55% magistriõppes ja 20% doktoriõppes. Välisüliõpilasi oli kokku 98 riigist. Viimase viie aasta jooksul on välisüliõpilaste osakaal suurenenud eelkõige sotsiaalteaduste valdkonnas. Kõigist välisüliõpilastest õppis 39% loodus- ja täppisteaduste, 39% sotsiaalteaduste, 12% humanitaarteaduste ja kunstide ning 9% meditsiiniteaduste valdkonnas.

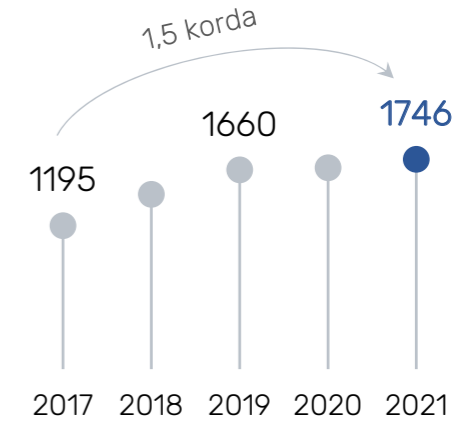
Koroonapandeemia mõjutas märkimisväärselt **õpirännet** mõlemal suunal. Välismaale suundus 436 vahetusüliõpilast, nendest 209 käis praktikal. Eelmise õppeaastaga võrreldes oli välismaale minejaid 11% vähem. Välismaal õppijate osakaal vähenes 28%, kuid välispraktikal osalejaid oli 21% rohkem kui eelmisel aastal. Kõige enam üliõpilasi läks Soome (37%), Ühendkuningriiki (10%) ja Saksamaale (5%). 192 üliõpilast ehk 40% väliskõrgkoolides õppinud ja välispraktikal osalenud üliõpilastest kasutas EL-i kõrgharidusprogrammi „Erasmus+“.

Väliskülalisüliõpilasi oli 401, mida on 29% vähem kui aasta varem. Programmi „Erasmus+“ raames õppis ülikoolis kokku 243 vahetusüliõpilast. Iga neljas „Erasmus+“ võimalusi kasutanud üliõpilane oli pärit mõnest partnerülikoolist Saksamaalt. Suur huvi siin õppimise vastu oli ka Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania ja Tšehhi üliõpilastel.

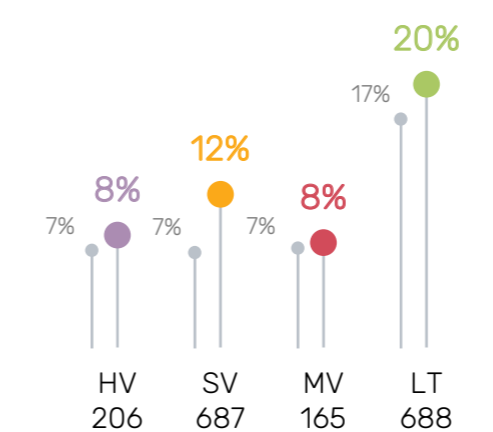
Ülikooli eesmärk on, et välisõppekogemusega üliõpilasi oleks lõpetajate hulgas vähemalt 18%. **2021. aasta lõpetanutest oli õpirändekogemus 11%-l.** Üliõpilaste õpirändevõimalusi suurendatakse paindlike, st lühemaajaliste ja veebiõppega kombineeritud õppimisvõimaluste abiga muu hulgas võrgustikus Enlight.

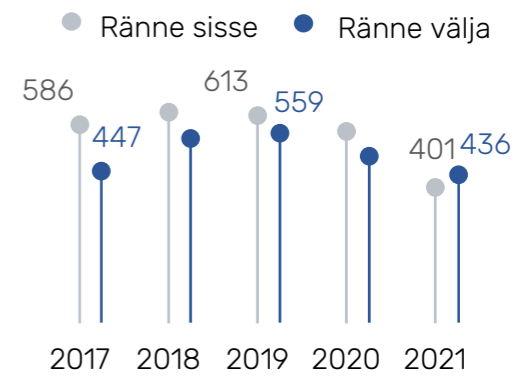
Välisüliõpilaste arv õppeastmete kaupa 2021. aastal

Välisüliõpilaste arv aastatel 2017–2021

Välisüliõpilaste arv ja osakaal valdkonniti 2021. aastal. Halli värviga on võrdluseks välisüliõpilaste osakaal 2017. aastal

Üliõpilaste õpiränne aastatel 2017–2021

Õpirände võimaldamiseks sisaldavad alates 2020/2021. õppeaastast esimese ja teise astme õppekavad, v.a üheaastane õppekava, arstiteaduse, hambaarstiteaduse ja proviisori ning välisriigis õppimise kohustusega õppekava, ühe valikmoodulina 15 EAP mahuga **välisõppemoodulit** (mobiilsusakent). Välisõppemoodul on õppekava moodul või õppeainete kogum, sh praktika, mida üliõpilane võib soovi korral läbida välismaal. Selle eelduseks on vastastikust õpingute tunnustamist toetavad kokkulepped partnerkõrgkoolidega. Välisõppemoodul aitab välisõpinguid paremini planeerida, et vähendada õpingute nominaalaja pikenemist, ja toetab õpiväljundite saavutamist välisõpingute ajal.

Välis(külalis)üliõpilaste nõustamiseks korraldatakse iga semestri alguses Tartut ja ülikooli tutvustav sissejuhatav lühikursus. Kohanemisele aitavad kaasa ka välisüliõpilastest tuutorid ja tugitudengid. Tuutorikoolitust on 2019. aastast alates pakutud ka inglise keeles.

Õpirände korraldamiseks, st üliõpilasvahetuse protsesside ja kõrgkoolidevaheliste koostöölepingute haldamiseks kasutab ülikool alates 2021. aastast haldustarkvara SoleMove. Enne selle kasutuselevõtmist tehti osa õpirändega seonduvatest toimingutest paberil.

Õpingute katkestamine

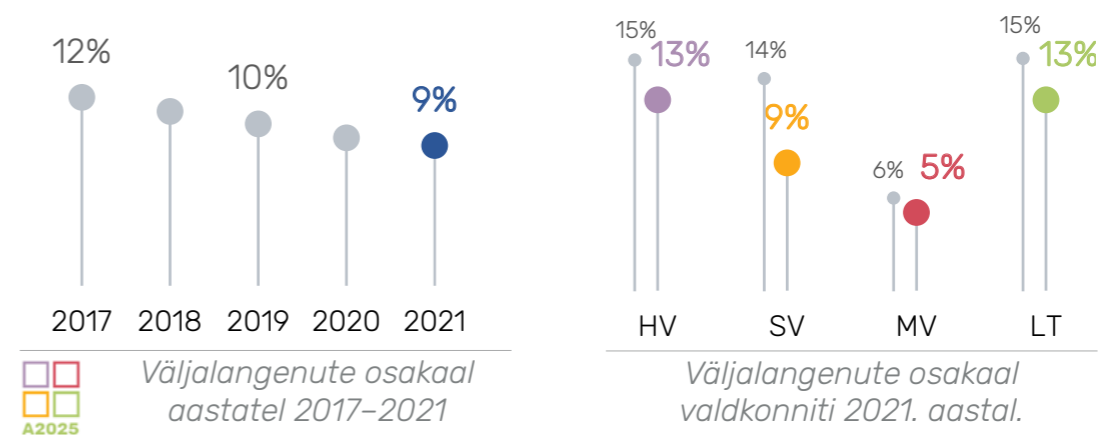
2021. aastal katkestas õpingud 1424 üliõpilast. Katkestamise määr oli 10%: esimesel õppeastmel 11%, magistriõppes ja doktoriõppes 9%. Osa katkestanutest jätkas siiski aasta jooksul õpinguid Tartu Ülikoolis. Kui võrrelda üliõpilaste koguhulka kahel järjestikusel aastal (2020 ja 2021), võib öelda, et **väljalangenud üliõpilaste osakaal oli 9%**.

Peamised katkestamise põhjused olid

- oma soov (45%);
- õppe lõpukuupäeva möödumine (24%);
- edasijõudmatus (17%).

Alates 2019. aastast on ülikoolis arendatud õpianalüütika mudelit, mille eesmärk on vähendada üliõpilaste väljalangevust ja toetada nende edasijõudmist varajase märkamise põhimõttel. Õpianalüütika rakendus ÕIS-is on ette valmistatud ja see võetakse kasutusele 2022. aastal. Töövahend annab programmijuhile ja õppekorralduse spetsialistile märku üliõpilastest, kes vajavad edukaks toimetulekuks õpingutega lisatähelepanu.

Väljalangenute osakaal aastatel 2017–2021

Väljalangenute osakaal valdkonniti 2021. aastal. Halli värviga on võrdluseks väljalangenute osakaal 2017. aastal

Õpingute lõpetamine

2021. aastal lõpetas Tartu Ülikooli 2961 üliõpilast, neist 427 lõpetas *cum laude*. Kõige enam oli lõpetanute hulgas äriduse, halduse ja õiguse valdkonna üliõpilasi (22%). **Välisüliõpilasi oli kõigi 2021. aasta lõpetanute hulgas 15%.**

Statistikaameti 2021. aasta mõjuanalüüsi tulemus näitab, et Eestisse tööle jäänud Tartu Ülikooli välisüliõpilastest vilistlaste osakaal on viimase aastaga märkimisväärselt suurenenud: 2019. aastal oli see 44% ja 2020. aastal 52%.

Lõpetanute seas on välisüliõpilaste osakaal kõige suurem tehnika, tootmise ja ehituse õppevaldkonnas (42% selle valdkonna lõpetanutest olid välisüliõpilased). Kõige rohkem lõpetanuid oli 2021. aastal IKT (83) ning sotsiaalteaduste, ajakirjanduse ja teabe õppevaldkonnas (82). Statistikaameti uuringu kohaselt jäävad IKT ning tehnika, tootmise ja ehituse valdkonna vilistlased teistest sagedamini lõpetamise järel Eestisse tööle, mida soodustab neile sobilike rahvusvahelise töökeskkonnaga ettevõtete rohkus.

Ülikooli eesmärk on, et õpetajakutset andvate õppekavade lõpetanute arv kasvaks 2025. aastaks vähemalt 350-ni.

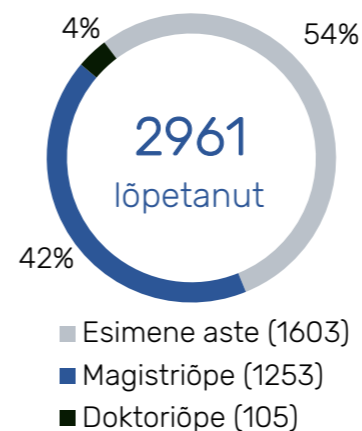

2021. aastal lõpetas õpetajakutset andva õppekava 314 üliõpilast, s.o aasta varasemast ligi 40 võrra enam.

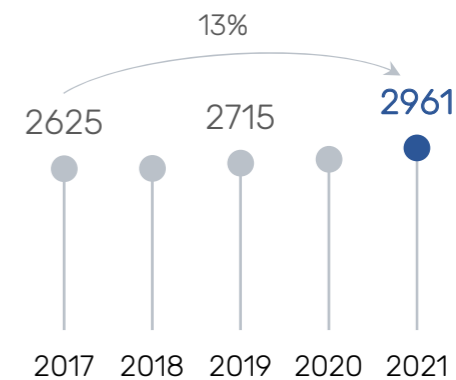
2021. aastal oli Eestis doktorikraadi kaitsjaid 222, peaaegu pooled neist Tartu Ülikoolis. Ülikooli lõpetas 105 doktoranti, mida on 11% vähem kui 2020. aastal. Doktoriope lõpetamise efektiivsus on viimaste aastate jooksul üldjoontes paranenud.

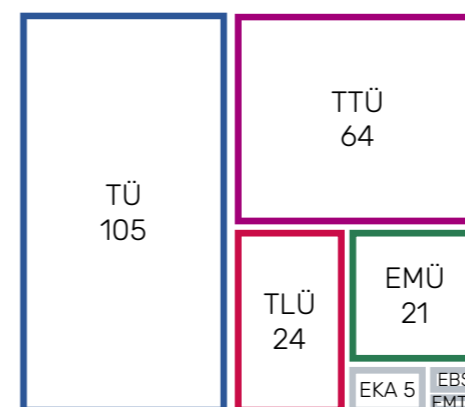
Neist, kes kuus aastat tagasi (nominaalaeg + kaks aastat) doktorioppesse vastu oli võetud, jõudis 2021. aastal doktorikraadi kaitsmiseni 32%.

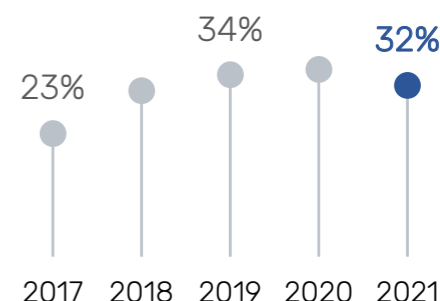
Lõpetanute arv õppeastmete kaupa 2021. aastal

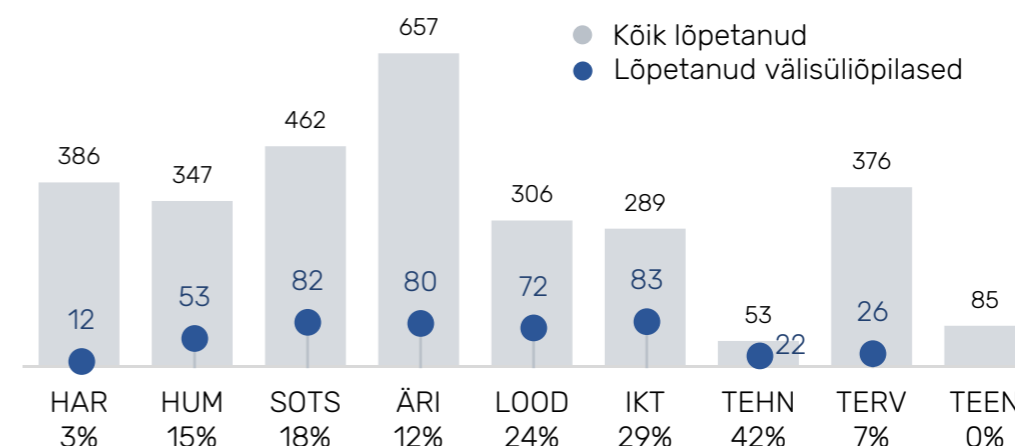
Lõpetanute arv aastatel 2017–2021

Doktoriõppe lõpetanute arv Eesti ülikoolides 2021. aastal. Allikas: EHIS

Doktoriõppe lõpetamise efektiivsus aastatel 2017–2021

Lõpetanute arv õppevaldkondade kaupa 2021. aastal. Tulpade all on lõpetanud välisüliõpilaste osakaal igas õppevaldkonnas

Doktoriõppe arendus

Ülikool on doktoriõppe arendust alates 2018. aastast põhjalikult ette valmistanud ja 2021. aastal viidi ellu mitu olulist muudatust. Ülikoolisisesed muudatused toimuvad kõrvuti riikliku reformiga, mis annab doktorandile nooremteaduri staatuse, vähemalt Eesti keskmise palga ja sotsiaalsed garantiid. 2021. aasta jaanuaris jõustus seadusemuudatus, mis sidus nooremteaduri ametikoha doktoriõppesse immatrikuleerimisega. Selle tulemusel kasvas ülikoolis töötavate nooremteadurite arv: 2020. aastal oli neid 229, 2021. aastal 333.

2021. aastal kinnitas senat **doktoriõppe eeskirja**, millega koondati ühte tervikusse mitu õigusakti ja eristati doktoriõppe selgemini kõrghariduse esimese ja teise astme õppekorraldusest. Ülikooli õigusaktide muutmine jätkub 2022. aastal kooskõlas seadusemuudatustega.

Senise 34 doktoriõppekava asemel avati kaheksa uut **doktoriõppe programmi**. Doktoriõpet haldab edaspidi valdkond ja ülesannete täitmise tagavad valdkondlikud doktoriõppe keskused. Uued programmid on varasemast paindlikumad ja teadustöökesksed. Loobuti teadustöö ainepunktipõhisest mahuarvestusest ja õppekava ainepõhise ülesehituse nõudest. Kohustusliku õppetöö mahtu vähendati 60 EAP-lt 30 EAP-le. Varasemast suurem tähelepanu on ülekantavatel oskustel ja mitteakadeemilistel karjäärivõimalustel.

Dokoritööde juhendajate kohta koostati vahekokkuvõte, et saada ülevaade asutuste ja ettevõtete tegevast koostööst. Aastatel 2017–2019 kaitsti 391 doktoritööd, mille juhendajatest 87% olid Tartu Ülikooli töötajad. Muudest organisatsioonidest olid esindatud näiteks SA Tartu Ülikooli Kliinikum, Cybernetica AS, Solis BioDyne OÜ, OÜ BioDesign, Tallinna Loomaaed, Eesti Maksu- ja Tolliamet, Eesti Patendiamet, Maksu- ja Tolliamet, Notarite Koda, Riigikohus, Swedbank AS, mitu ministeeriumi, kohalikud omavalitsused ja haridusasutused. Ülikool pakkus teist aastat täiendusõppe riikliku koolitustellimuse raames tasuta koolitusi väike- ja keskmise suurusega ettevõtete töötajatele. 2021. aastal toimus projekti toel 22 kursust, mille lõpetas 899 õppijat.

Täiendusõpe

2021. aastal osales 1423 kursusel

41 012 täiendusõppijat, neist 40 004 oli valinud täiendusõppeprogrammi ja 1008 tasemeõppeained. Lisaks korraldati 234 sisekoolitust, kus osaleti 3548 korral. Ühe üliõpilase kohta oli ülikoolis 2,88 täiendusõppijat. Tulu täiendusõppest koos projektide, programmide ja sihtfinantseeringuga oli 7,04 miljonit eurot.

Võrreldes 2020. aastaga suurenes täiendusõppijate üldarv 1,3% ja täiendusõppest laekunud tulu 14,3%. Osaliselt või täielikult veebipõhiste täiendusõppeprogrammide osakaal kasvas aastaga 59%-lt 72%-le.

Täiendusõppekursuste ja neil õppijate arv 2021. aastal

	Kursuste arv	Õppijate arv
Täiendusõppe kokku	1423	41 012
Täiendusõppeprogrammid	944	40 004
sh osaliselt või täielikult veebipõhine õpe (sulgudes osakaal kõigi täiendusõppeprogrammide ja neil õppijate hulgas)	677 (72%)	31 919 (80%)
sh MOOC-id	12	6825
Tasemeõppeained	479	1008

Ülikool pakub täiendusõpet nii avaliku kui ka erasektori asutustele. Koolitusi tellisid teiste hulgas Keskkonnaamet, Finantsinspeksioon, Integratsiooni Sihtasutus, Eesti Töötukassa, Sotsiaalkindlustusamet, Tervise Arengu Instituut, Ravimiamet, Eesti Patendiamet, Maksu- ja Tolliamet, Notarite Koda, Riigikohus, Swedbank AS, mitu ministeeriumi, kohalikud omavalitsused ja haridusasutused. Ülikool pakkus teist aastat täiendusõppe riikliku koolitustellimuse raames tasuta koolitusi väike- ja keskmise suurusega ettevõtete töötajatele. 2021. aastal toimus projekti toel 22 kursust, mille lõpetas 899 õppijat.

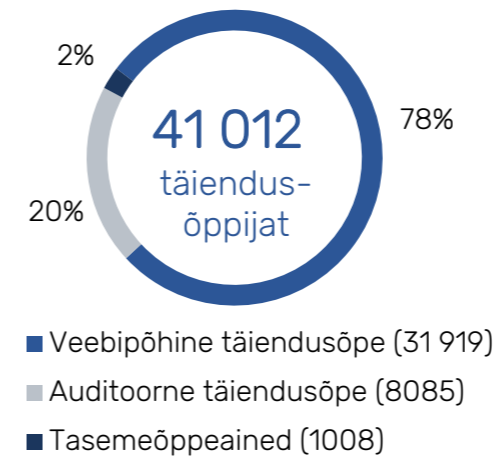
Alates 2021/2022. õppeaastast pakub ülikool **mikrokraadi- programme** – pikemaid tervikliku sisuga täiendusõppe- programme, mis arvestavad tööturu vajaduste ja töötavate inimeste võimalustega. Need võimaldavad omandada lisaeriala või pädevuse mõnes kitsamas tegevusvaldkonnas ning tulevikus soovi korral jätkata õppimist tasemeõppekava alusel ja jõuda kõrghariduse omandamiseni. 2021/2022. õppeaasta sügissemestril alustati 18 mikrokraadiprogrammiga, mille alusel asus teadmisi omandama üle 200 õppija.

Täiendusõpet korraldati edukalt ka väljaspool Tartut: osalejaid oli kõige enam Harjumaal, Pärnumaal, Ida-Virumaal ja Viljandimaal, st peamiselt piirkondades, kus tegutseb ülikooli kolledž või esindus.

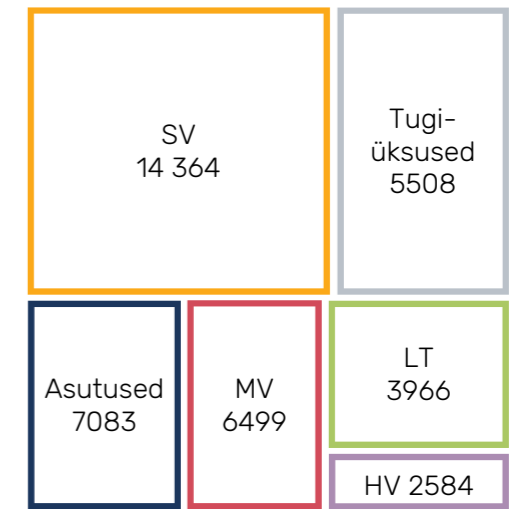
Väärikate ülikooli programmid on laienenud pea üle kogu Eesti. Kuna 2020/2021. õppeaastal ei olnud populaarseid loenguid võimalik suuri terviseriske vältimata korraldada, mindi üle veebiõppele ning pakuti väärikatele eesti- ja venekeelseid video- ja raadioloenguid. 2021/2022. õppeaasta sügissemestril alustati 12 programmiga 11 Eesti paigas. Lisaks algas tervise- ja psühholoogiateemaliste veebiseminaride programm, kus on võimalik õppida reaalajas. Väärikate ülikooli programmides oli kokku 2281 osalejat.

Koroonapandeemia tõttu otsustati aasta lõpus väärikate ülikooli rahvarohked loengud peatada. Selle asemel pakuti veebiloenguid ja -seminare ning eelsalvestatud video- ja raadioloenguid. Korraldati ka õpitubasid, keele- ja arvuti-õppekursusi ning loengute ühisvaatamisi väikestes rühmades. Veebiõpe arendas vanemaealiste digioskusi ning motiveeris neid julgemalt kasutama arvutipõhiseid suhtluskanaleid.

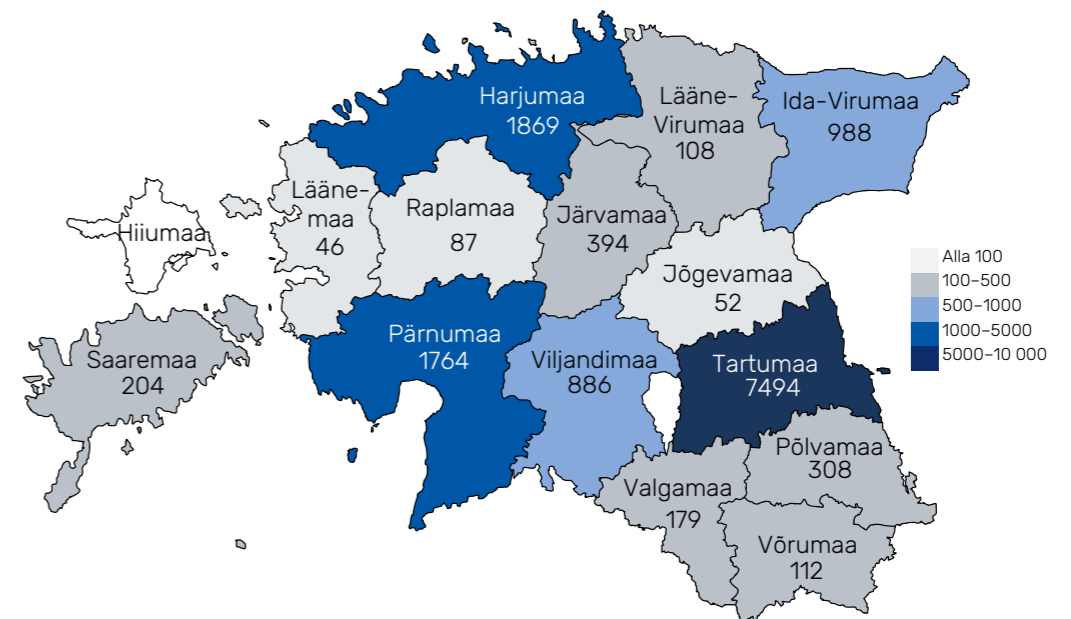
Väärikate ülikooli Põlva programm sai Põlvamaa aasta õpiteo tiitli ja Võrumaa programm esitati Võrumaa aasta õpiteo nominendiks. Väärikate ülikooli veebiprogrammi tunnustati Tartumaa aasta õpiteo eripreemiaga.

Täiendusõppijate arv 2021. aastal

Täiendusõppeprogrammides osalenute arv korraldavate üksuste kaupa 2021. aastal

Täiendusõppeprogrammides osalenute arv kursuse toimumiskoha järgi 2021. aastal maakonniti (v.a täielikult veebipõhised ja välismaal toimunud kursused)

TEADUSTÖÖ

Rahastamine

2021. aastal eraldati Tartu Ülikoolile riigieelarvest teaduse **baasrahastuseks** 20,5 miljonit eurot. See moodustas 44% baasrahastuse kogusummast (46,3 miljonit eurot), mis jagati Eesti 20 positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutuse vahel. Baasraha summa on suurenenud, kuid selle osakaal ülikooli teadustulus viimasel kolmel aastal enam mitte. Baasrahastuse kasv riigieelarves jääb alla seda taotlevate eraõiguslike teadus- ja arendusasutuste hulga lisandumisele.

Ülikooli nõukogu eraldas rahvusteaduste toetuseks mõeldud baasrahastuse osa (1,1 miljonit eurot) humanitaarteaduste ja kunstide valdkonnale. Baasrahastuse põhiosa summast eraldati 4,2 miljonit eurot investeringuteks õppe- ja teadushoonetesse ning ülejäänud põhiosa jagati järgmiselt:

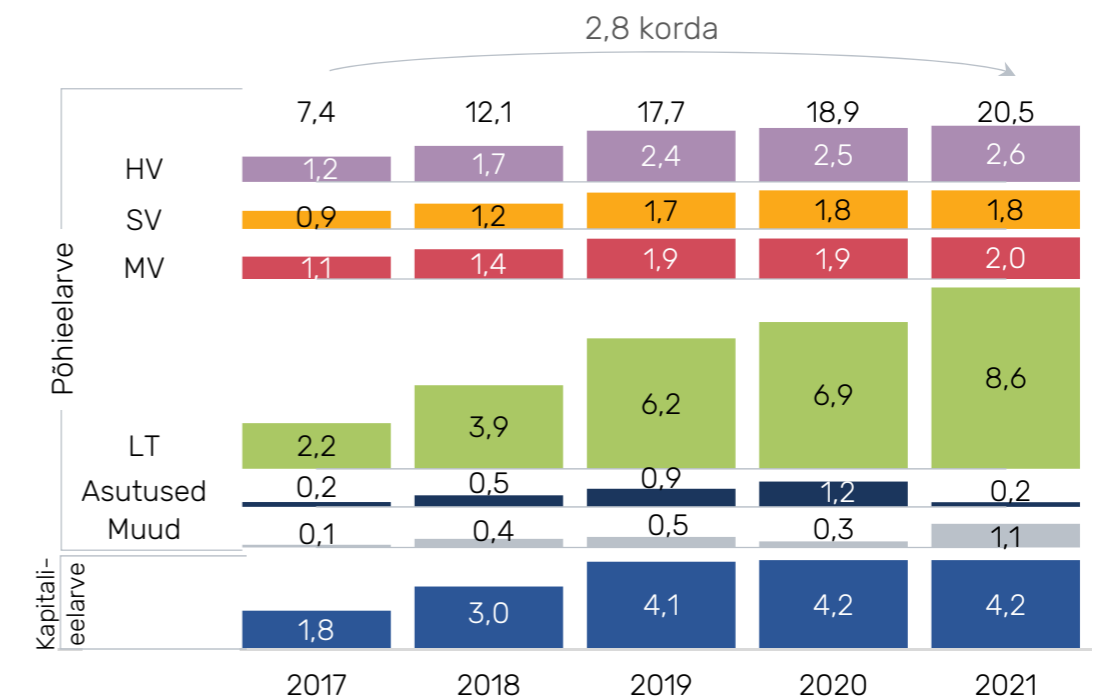
- 74% akadeemilistele üksustele kooskõlas nende panusega ülikooli baasrahastuse teenimisel,
- 20% ülikooli arengufondi,
- 6% rektorile valdkondade tulemusrahastamiseks.

Akadeemilised üksused kasutasid neile eraldatud summat kokku enam kui saja teadusteema ja projekti algatamiseks ning kaasrahastamiseks, sh eksperimentaalarenduse toetamiseks. Arengufondist määrati sildamistoetus üksustele, kelle uurimistoetused ja baasrahastus kahanesid võrreldes eelmise aastaga üle 10%, et nad saaksid töö ümber korraldada ja katta uute projektide taotlemise kulud. Tööjõukulud moodustasid kokku 33,5% (6,6 miljonit eurot) baasrahastuse allikatest tehtud kuludest.

Seisame teadus- ja töenduspõhise maailmavaate eest, väärtustame tippteadlasi, soodustame akadeemilise järelkasvu arengut ning kaasame teadustöö rahastamiseks aktiivselt välisraha.

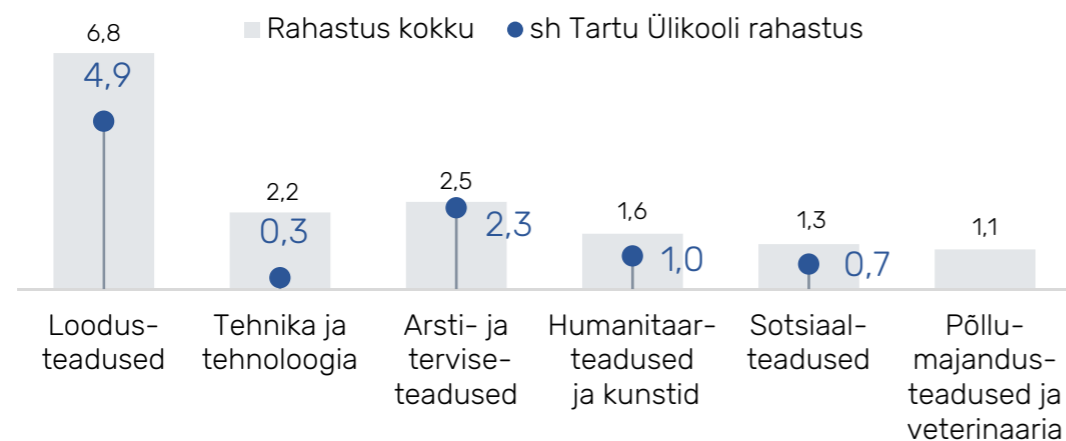
Teadus- ja arendusasutustele 2017. ja 2021. aastal eraldatud teaduse baasraha miljonites eurodes

Teadus- ja arendusasutus	2017	2021	Kasv
Tartu Ülikool	7,4	20,5	13,1 (2,8 korda)
Tallinna Tehnikaülikool	3,8	10,5	6,7 (2,8 korda)
Tallinna Ülikool	1,2	3,4	2,2 (2,8 korda)
Eesti Maaülikool	1,5	3,5	2,0 (2,3 korda)
Teised asutused	3,0	8,4	5,4 (2,8 korda)
Kokku	16,9	46,3	29,4 (2,7 korda)

Teaduse baasrahastuse jaotumine aastatel 2017–2021 ülikooli kapitali- ja põhieelarve vahel pärast tulemussummade jaotamist ja arengufondist eraldiste tegemist miljonites eurodes

Eesti Teadusagentuuri **personaalsed uurimistoetused** (PUT) on ülikooli suurima osakaaluga (ligi 25%) teadustulude allikas. Kaht liiki PUT-sid – stardi- ja rühmagrante – anti 2021. aastal Eestis uute projektide jaoks kokku 15,6 miljoni euro eest. Tartu Ülikooli teadlased said sellest 9,2 miljonit eurot (60%), mille toel alustati 50 uut projekti. Jätkusid ka varem alanud 127 PUT projekti, mida rahastati 17 miljoni euroga. Neile lisaks said 2021. aastal PUT kolm uut järel doktorit (kokku 377 340 eurot).

2021. aastal alanud projektidele antud stardi- ja rühmagrantside jaotus teadusvaldkonniti miljonites eurodes

2021. aastal sõlmiti ülikoolis 32 **tõukefondidest** rahastatud lepingut, mille summa on 6,7 miljonit eurot. Selle hulgas on programmist „Mobilias Plus“ pärit ligi miljon eurot, millega toetatakse välisriikidest Tartusse tulnud järel doktorite ja tagasi-pöörduvate teadlaste uurimistööd. Tõukefondidest rahastati suures mahus ka ülikooli tehtavaid Covid-19 uuringuid.

Alates koroonapandeemia algusest 2020. aastal on ülikool sõlminud **Covidi-uuringute lepinguid** kokku 15,8 miljoni euro väärtuses.

Kokku sõlmis ülikool 2021. aastal teadus- ja arendustöö lepinguid 66,7 miljoni euro eest, millest välisrahastusega lepingud moodustasid ligi 25%.

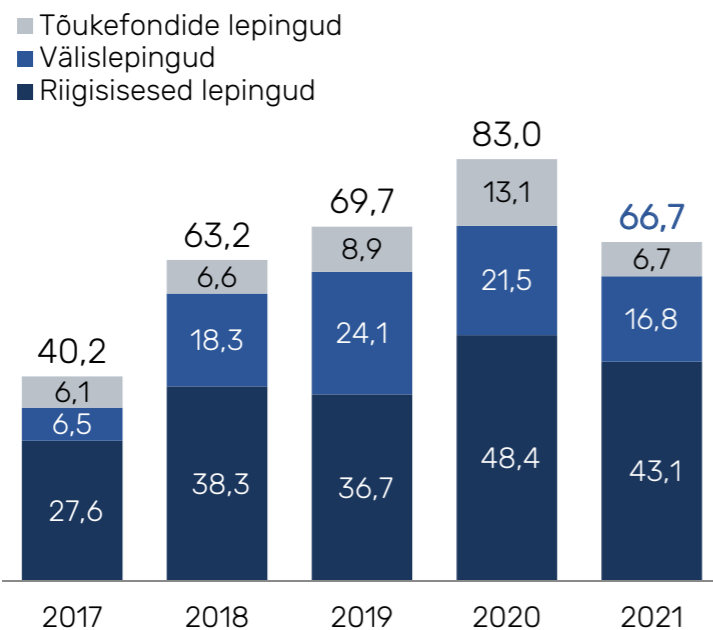
Välismaiste rahastajate toetusel sõlmiti 2021. aastal ülikoolis 16,8 miljoni euro väärtuses teadus- ja arendustöö lepinguid. Programmist „**Horisont 2020**“ rahastatud lepinguid (17) sõlmiti 7,3 miljoni euro eest. 2021. aasta lõpu seisuga oli ülikooli projekte sellest programmist rahastatud üldse kokku 69 miljoni euro ulatuses. Selle näitajaga on Tartu Ülikool Kesk- ja Ida-Euroopa (EL 13) ülikoolide seas teisel kohal.

„Horisont 2020“ edukaim algatus on olnud **Euroopa teadusruumi õppetoolid** (ERA Chair): ülikool on saanud seitsme õppetooli jaoks kokku 17,3 miljonit eurot, mis on ühe asutuse kohta Euroopa parim tulemus. Lõppenud „Horisont 2020“ roheline kokkuleppe taotlusvoorust said ülikooli teadlased 2,3 miljoni euro suuruse rahastuse kahele projektile.

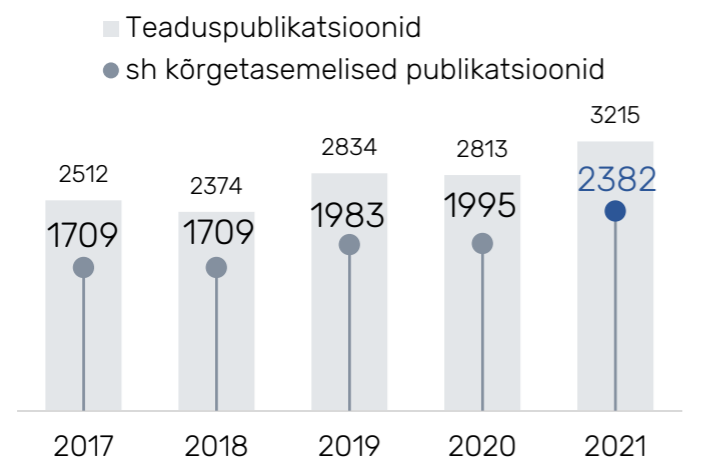
Esimeses projektis (WaterLands) otsitakse praktilisi lahendusi CO₂ sidumiseks märgaladel. Projekti käigus katsetatakse Euroopas levinud sootüüpide taastamise võimalusi ning selleks vajalikke juhtimis- ja rahastamismudeleid. Eestist osaleb lisaks ülikoolile veel kolm partnerit: Eestimaa Looduse Fond, Riigimetsa Majandamise Keskus ja OÜ Tootsi Turvas. Kokku on kaasatud partnereid 13 Euroopa riigist.

Teise projekti (oPEN Lab) eesmärk on leida ja katsetada Belgia, Hispaania ja Eesti linnade näitel majanduslikult teostatavaid komplekslahendusi, mis võimaldaksid luua olemasoleva energiasüsteemiga lõimitud plussenergiaalaseid.

2021. aastal algas EL-i uus raamprogramm „**Euroopa horisont**“, mis on mõeldud teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks aastatel 2021–2027. Ülikooli töötajad esitasid sellesse programmi peaaegu sada taotlust. Muu hulgas esitati neli taotlust toetuskeemis „Teaming“, mille eesmärk on luua Tartu Ülikooli üleeuroopalised teaduse tippkeskused.

Aastatel 2017–2021 ülikooli sõlmitud teadus- ja arendustöö lepingute maht miljonites eurodes (projektipõhine rahastus, millele lisandub baasrahastus)

Tartu Ülikooli liikmete teaduspublikatsioonide arv aastatel 2017–2021, sh kõrgetasemelised publikatsioonid. Allikas: ETIS

Tänu „Euroopa horisonidile“ sai aasta jooksul alguse üle 30 **partnerlusvõrgustiku**. Ligikaudu kolmandik kogu „Euroopa horisoni“ rahastusest on kavandatud partnerluskavade elluviimiseks. 2021. aastal jätkas ülikool osalemist ka kolmes Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) võrgustikus, mille kaudu saadi 13 projektile kokku 800 000 eurot toetust. Need võrgustikud on

- Euroopa linnalise liikuvuse innovatsioonivõrgustik EIT Urban Mobility,
- Euroopa uuenduslike tootmistehnoloogiate koostöövõrgustik EIT Manufacturing,
- Euroopa tervisevaldkonna innovatsioonivõrgustik EIT Health.

Aastatel 2015–2021 sai ülikool programmi „Horisont 2020“ partnerlusvõrgustike kaudu Euroopa Komisjoni kaasrahastusena kokku 6,7 miljonit eurot, mis moodustab umbes 10% samal ajavahemikul „Horisont 2020-st“ ja „Euroopa horisondist“ saadud toetuste kogusummast.

Euroopa Teadusnõukogu (ERC) kõrgetasemeliste grantide taotlejate julgustamiseks ja toetamiseks juurutas ülikool ERC ergutusgrandi, mille said ülikoolisisesest konkursi tulemusena 16 noorteadlast. Kui see meede ennast õigustab, on plaanis ERC grantide taotlejate rahalisest toetamisest ja nõustamisest kujundada püsiv tugiteenus.

Publikatsioonid

ETIS-e andmetel avaldasid ülikooli liikmed 2021. aastal 3215 **teaduspublikatsiooni**, millest 2382 on liigitatud **kõrgetasemeliseks** (387 rohkem kui 2020. aastal). See teeb ühe akadeemilise töötaja (täistööaja arvestuses) kohta 1,24 kõrgetasemelist publikatsiooni.

2021. aasta septembri seisuga oli 17% ülikooli teadlaste publikatsioonidest, mis on avaldatud viiel viimasel aastal (2016–2020) ja indekseeritud Web of Science'i andmebaasis, jõudnud oma valdkonna 10% enim viidatud publikatsioonide hulka.

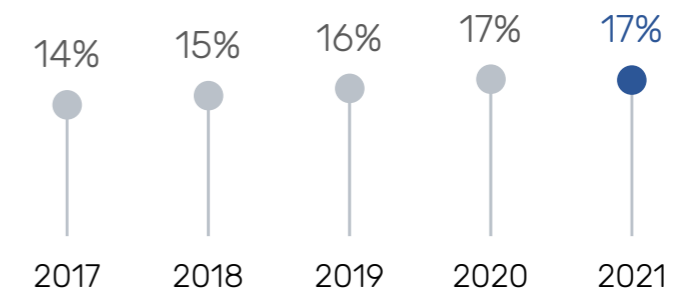
Teadusandmebaasi Essential Science Indicators (ESI) andmetel kuulus 2021. aastal oma valdkonna 1% enim viidatud teadlaste hulka 74 Tartu Ülikooliga seotud teadlast (2020. aastal 70). Nendest viis (tähistatud tärniga) on oma suure mõjukuse poolest ära nimetatud ESI-I põhinevas Clarivate Analyticsi ülevaates „Highly Cited Researchers 2021“, milles on loetletud maailma 6000 kõige mõjukamat teadlast.

Tsipe Aavik	Andres Merits
Priit Adler	Andres Metspalu
Helene Alavere	Ene Metspalu
Sten Anslan	Mait Metspalu
Mohammad Bahram*	Kairit Mikkel
Mikhail Brik	Lili Milani
Mikael Brosche	Mari Moora
Alexander John Davison	Reedik Mägi
Tõnu Esko	Mari Nelis
Krista Fischer	Jane Oja
Toomas Haller	Elin Org
Aveliina Helm	Eveli Otsing
Indrek Hiiesalu	Leopold Parts
Inga Hiiesalu	Hedi Peterson
Angela Ivask	Kadri Põldmaa
Heikki Junninen	Sergei Põlme
Toomas Kivisild	Kadri Pärtel
Hannes Kollist	Meelis Pärtel
Indrikis Krams	Maido Remm
Urmas Kõljalg	Lauri Saag
Triinu Kõressaar	Irja Saar
Ülo Langel	Ave Suija
Ivo Leito	Martin Zobel*
Jaan Liira	Mari-Liis Tammesoo
Ülo Mander	Kaido Tammeveski

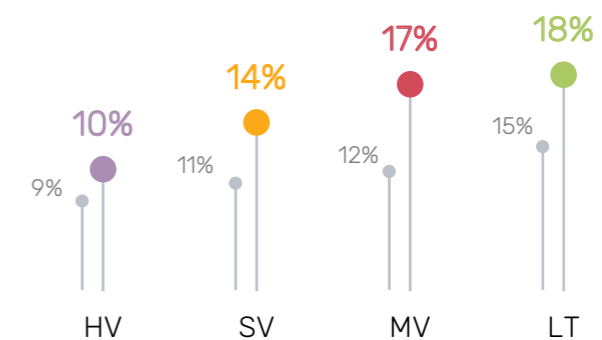
Tiit Teder
Leho Tedersoo*
Tanel Tenson
Martti Vasar
Richard Villems
Jaak Vilo
Maarja Öpik
Helder Almeida Santos
Vinay Choubey
Alastair Forbes
Mikk Jürisson
Allen Kaasik
Maire Lubi
Toomas Marandi
Pärt Peterson
Margus Punab
Jüri Allik
James Hammliton Love
Rene Möttus
Henn Ojaveer
Anu Realo
Frank Jacomina Albert Witlox*
Kessy Abarenkov*

■ LT ■ MV ■ SV ■ Loodusmuuseum ja botaanikaead

2021. aasta jooksul jõudis ülikool oma töötajate viimase kümne aasta publikatsioonidega ESI andmete kohaselt 1% enim viidatud asutuste hulka 14 valdkonnas 21-st. 2021. aasta jooksul lisandusid kaks uut valdkonda: inseneri- ja materjali-teadus. Kümme aastat tagasi oli neid valdkondi ülikoolis ainult kuus.

■ ■ A2025
Oma valdkonna 10% maailmas enim viidatud teaduspublikatsioonide hulka kuuluvate publikatsioonide osakaal kõigi ülikooli publikatsioonide seas aastatel 2017–2021

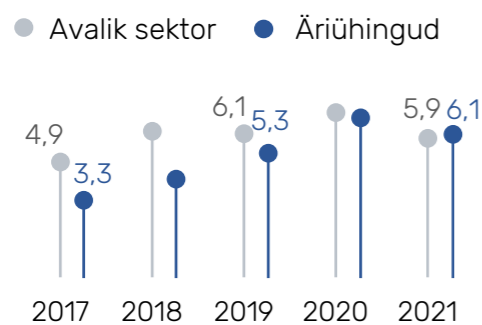
Oma valdkonna 10% maailmas enim viidatud teaduspublikatsioonide hulka kuuluvate publikatsioonide osakaal kõigi publikatsioonide seas 2021. aastal. Halli värviga on võrdluseks osakaal 2017. aastal

ETTEVÕTLIK ÜLIKOOOL

2021. aastal avaliku ja erasektoriga sõlmitud **teadus- ja arendustöö teenuslepingute** maht oli kokku 12 miljonit eurot, mida on ligi 10% vähem kui aasta varem. Summade järgi suurimad teadus- ja arendustöö tellijad olid Bolt Technology OÜ, Helsingi Ülikool, Keskkonnaministeerium ja H2Electro OÜ. Tellitud tööd hõlmasid isesõitvate autode tehnoloogia uuringuid, geeniuuringuid, kalavarude hindamist ja uudsete vesiniku-energiaringluse seadmete arendust.

Eraettevõtete tellimustööd puudutavad tulevikutehnoloogia arendamist, näiteks taastuenergialahendusi ja tervisekriisiga toimetulemist lihtsustavaid rakendusuringuid. 2021. aastal olid kümnest suurimast erasektori teadus- ja arendustöö partnerist üheksa Eesti ettevõtteid ning nende kogupanus koostöös ülikooliga ellu viidud teadus- ja arendustegevusse oli 4 miljonit eurot. Aasta varem oli suurimate tellijate esikümnes vaid kuus Eesti ettevõtet. Avaliku sektori suurim teadus- ja arendustöö teenuste tellija on jätkuvalt Keskkonnaministeerium koos oma valitsemisala asutustega, mis investeerisid keskkonnauuringutesse ja -seiresse 1,8 miljonit eurot.

2021. aastal sõlmiti ettevõtetega varasemast väiksemas mahus rakendusuringute lepinguid, mille puhul oli kasutatud riigi

Avaliku ja erasektoriga sõlmitud teenuslepingute maht miljonites eurodes aastatel 2017–2021

toetusmeetmeid. Põhjus võib olla selles, et Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse uus rakendusuringute programm ei kohusta enam ülikoolidega koostööd tegema (erinevalt eelmisest samasisulisest meetmest Nutikas). Uus rakendusuringute programm, mille keskmes on senisest rohkem tootearendus, ei

käivitatud 2021. aastal veel täies mahus. Rõõmustav on aga uute, riiklike toetusmeetmeteta sõlmitud teenuslepingute mahu suurenemine. **Ettevõtetega sõlmitud lepingute maht oli kokku 6,12 miljonit eurot.**

Kuus aastat on ülikool koordineerinud Eesti teadus- ja arendusasutuste koostöövõrgustikku **Adapter**. Nüüdseks on sellega liitunud 18 asutust. 2021. aastal pöördusid Adapteri vahendusel teadus- ja arendusasutuste poole enim töötleva tööstuse ning teadus- ja tehnikavaldkonna ettevõtjad. Huvi tuntakse kõige rohkem füüsika, keemia ja materjaliteaduse, aga ka toidu- ja kosmeetikateema vastu. Adapter on Pärnu juhtimiskonverentsi koostööpartner. 2021. aasta konverentsil keskenduti teaduse tähtsusele Eesti konkurentsivõime suurendamisel.

Ülikooli **partnerlusprogramm** pakub ettevõtjatele laia valikut teenuseid õppe, teaduse ja arendustöö alal. Programmiga on liitunud üle 70 ettevõtte ja ettevõtjate liidu. 2021. aastal sõlmiti nendega 0,56 miljoni euro väärtuses lepinguid, pakuti üliõpilastele üle 50 praktikakoha, kaasati erialaasjatundjaid loengute pidamiseks ning tehti koostööd suurtes ja rahvusvahelistes projektides. Ettevõtjad on tellinud täiendus- ja koolitusi ning pakkunud nii rahalist kui ka mitterahalist toetust. Uuendusena hakati 2021. aastal partnerlusprogrammiga liitma ka ülikooli hargettevõtteid. Nendega sõlmitud teenuslepingute maht oli eelmisel aastal 1,43 miljonit eurot (2020. aastal 0,76 miljonit eurot).

Ülikooli peamine partner teadusmahukate ettevõtete ökosüsteemi arendamisel on Tartu Teaduspark. 2021. aastal ühtlustati protseduure, et ülikoolis alguse saanud ettevõtteid võiksid sujuvamalt liikuda teaduspargi inkubatsiooni- ja programmidesse. Koostöös korraldati ka kaks teadusmahukate iduettevõtete lühikõnede võistlust: Startup Day ajal Nordic Pitchmatch ja oktoobrikuisel ettevõtlusnädalal Pitching Hero Competition.

Otsime aktiivselt võimalusi teha ettevõtjatega koostööd. Väärtustame akadeemiliste töötajate ja ettevõtjate koostööprojekte.

Koostöö **investorite kogukonnaga** jätkus ka 2021. aastal. Koos ingelinvestoreid ühendava fondiga SuperAngel korraldati üritus Science Base Camp, kus ülikooli teadusmahukad iduettevõtted said arendussprindi käigus klientide ja potentsiaalsete investorite peal oma ideid proovile panna. Kaks hargettevõtete programmi osalejat käisid üleeuroopalisel äriideede võistlusel Stage Two. Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut valis ülikooli koos Tartu Teaduspargiga üleeuroopaliseks teadusmahukate iduettevõtete koolituspartneriks.

2021. aastal liitus ülikooli **hargettevõtete programmiga** 20 uut meeskonda ja teadlast. Programmi lõpetas edukalt viis meeskonda. Ülikooli teadlaste loodud iduettevõtted kaasasid 2021. aastal üle 2 miljoni euro erainvestorite raha. Ülikool koos Tartu linnaga valis majandustulemuste põhjal ülikooli aasta edukaimaks hargettevõtteks OÜ TBD-Biodiscovery. Eesti *start-up*-kogukonna aastaauhindade galal tunnustati hargettevõtet Up Catalyst OÜ kategoorias „The Big Bang of 2021“ kolmanda kohaga.

Ülikool investeeris 2021. aastal oma **intellektuaalomandi kaitsmisse** 171 000 eurot. Intellektuaalomandi kaitsmiseks kasutatud summad on viimase kolme aasta jooksul kolmekordistunud. 2021. aasta lõpu seisuga on ülikoolil 39 patendi-taotlust ja 54 kehtivat patenti 27 leiutise kaitseks. Ülikooli kõige edukam intellektuaalomandi objekt on endiselt *Lactobacillus fermentum* ME-3.

Eksperimentaalarenduse toetust andis ülikool 2021. aastal 15 projektile kokku ligi pool miljonit eurot. Kolme aasta jooksul on ülikool eksperimentaalarendusse investeerinud miljon eurot. Varasemate aastate tulemused on näidanud, et see on esimene ja oluline samm teadustulemuste suunamisel ülikoolist välja. Eelmiste voorude projektide põhjal on loodud mitu teadusmahukat iduettevõtet ja leitud tulemuste rakendajaid juba tegutsevates ettevõtetes.

Iga-aastane **Delta karjäärpäev** toimus 2021. aastal veebis. Sellel osales üle 45 ettevõtte, sh Tele2 Eesti, Eesti Energia, Swedbank

ja Telia Eesti. Karjäärpäeva eesmärk on viia kokku infotehnoloogia erialade üliõpilased ning IKT ettevõtted, et levitada teavet praktika- ja karjäärivõimalustest.

Ettevõtlusõppe programmi „Edu ja tegu“ äriideede arendamise **programmi Starter** töötubades saavad eri valdkondade üliõpilased praktikutest mentorite toel arendada oma idee ärimudeliks, treenida esitlusoskusi ja asutada ettevõtte. 2021. aastal lõpetas Starter Tartu programmi 44 meeskonda, osalejaid oli 152 ja ülikooliväliseid mentoreid ligi 30. Rahvusvahelise ärifestivali Startup Day raames toimunud noorte äriideede konkursil pälvisid Starteri programmi tiimid eriauhindu, näiteks Tartu Linnavalitsuse preemia sai tiim Echo, kes loob kaasatellitava toidu jaoks tellimuspõhist pakendi-ringlust. Tiim BerryBot võeti vastu ülikooli hargettevõtete programmi, et arendada edasi tehisintellekti abil töötavat maasikakorjamisrobotit.

Üleülikoolilises **projektipraktika** vabaaines saab alates 2020/2021. õppeaastast osaleda kohaliku elu arendamisel. Uuenduslik õppevorm „Kodukohta tagasi“ aitab muuta ülikooliõpet praktilisemaks ja annab võimaluse rakendada teoreetilisi teadmisi mõne päriselu probleemi lahendamiseks või kohaliku elu edendamiseks. 2021. aastal toimus Põltsamaa vallas katseprojekt, mis päädis ühe suvenädala vältel eetrisse läinud kogukonna-raadioga. Ülemiste City Ülo Pärnitsa nimelise 2500-eurose stipendiumi pälvis oma projektipraktikatööga meeskond Help Students Learn, kes pakkus ettepanekuid Tallinna Rahvusvahelise Kooli uue hoone õpikeskkonna kujundamiseks. Projektis osalesid nelja õppekava seitse üliõpilast, keda juhendas AS-i Mainor juhatus liige **Eneken Titov**.

2021. aastal algas Tartu Ülikooli Startup Labi eestvedamisel Välisministeeriumi rahastatud koostööprojekti „Ukraina ülikoolide innovatsioonivõimekuse ja ettevõtluspädevuse arendamine Eesti parima praktika toel“ (UnivEntre) ettevalmistav etapp. Kohtuti Ukraina partneriga, et töötada Ukraina kõrgkoolide õppejõudude jaoks välja ettevõtluse õpetamist toetav kursus.

Väärtustame ettevõtlus-potentsiaaliga ideede arendamist ja prototüüpide välja-töötamist.

ÜLIKOOLILT ÜHISKONNALE

Rahvusülikool

Ülikooli liikmeskonna vaimsure ja loovuse mitmekülgseks arendamiseks on loodud vabade kunstide professori ametikoht, kuhu kutsutakse igal akadeemilisel aastal silmapaistev Eesti loovisik. 2021. aasta kevadsemestril jätkasid vabade kunstide professuuri kahekesi **Olga** ja **Priit Pärn**. Nende populaarsemaid loenguid on UTTV vahendusel vaadatud üle 3000 korra. 2021/2022. õppeaastaks valiti vabade kunstide professoriks luuletaja, esseist ja tõlkija **Hasso Krull**. Tema loengukursus „Tuleviku jumalad: ontoloogiline sõda ja häälestumise kunst“ keskendub tulevikuühiskonna mõtestamisele. Hasso Krull pidas sügissemestril 14 loengut, millest igaüht on UTTV vahendusel vaadatud ligi 1000 korda.

Väliseesti professuuri abil edendatakse ülikooli koostööd eesti päritolu tippteadlastega mujal maailmas, suurendatakse üliõpilaste võimalusi osaleda rahvusvaheliste tippude loengukursustel ning tutvustatakse maailmale meie rahvusülikooli. 2021. aastal asus Tartu Ülikooli väliseesti külalisprofessori kohale Aalborgi Ülikooli kultuuripsühholoogia professor **Jaan Valsiner**. Ta on maailma üks juhtivamaid kultuuripsühholooge, kes on oma uurimistöös sidunud psühholoogia ja semiootika ning aidanud tutvustada Eesti teadust maailmas. Jaan Valsineri kursus keskendub tähendusloome dünaamikale pöördumatus ajas, märgisüsteemides, looduses, kultuuris ja ühiskonnas.

Emakeelepäeval pidas avaliku loengu rakenduslingvistika kaasprofessor **Kristiina Praakli**, kes keskendus Eesti keelekeskkonna muutustele viimase 25 aasta jooksul. Emakeelepäeva loeng toimus kümnendat korda.

Arendame eesti keele ja kultuuri säilimise ning edenemise eesmärgil Eesti ajaloo, eesti keele ja kultuuri uurimist.

Ülikool regioonides

Kolledžite mõju Narvas, Pärnus ja Viljandis ulatub õppetöö korraldamisest palju kaugemale. Näiteks koordineerib Viljandi kultuuriakadeemia UNESCO käsitöö ja rahvakunsti loovlinna Viljandi tegevust ning on sõlminud Viljandi linnaga koostöölepingu loovettevõtluse arendamiseks.

Pärnu linn ja Tartu Ülikool on allkirjastanud viieaastase koostöölepe, mille eesmärk on kujundada kolledžist Lääne-Eesti väljapaistev kõrgharidus- ja pädevuskeskus. 2021. aastal liitus leppega Pärnumaa Omavalitsuste Liit. Pärnu kolledži kaastoel asutatud ühingu Academia Pernaviensis eesmärk on soodustada Pärnus akadeemilist suhtluskeskkonda.

Narva kolledžis korraldatakse eesti keele ja kirjanduse klubisid ning Eesti suurimat õpetajate konverentsi. 2021. aastal peetud XXII pedagoogilise konverentsi teema oli „Mitmekeelse hariduse arengusuunad Eestis“. Samuti on Narva kolledž üks Ida-Virumaa haridusklastri eestvedajaid. Kolledži algatusel loodi Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu toetamiseks Ida-Virumaa teadusnõukogu.

Kõikide nende ühiskondlike ülesannete täitmiseks on HTM alates 2021. aastast eraldanud kolledžitele ka eraldi tegevustoetuse.

Teadmuse jagamine

2020/2021. õppeaastal osales **teaduskooli** 48 kursusel enam kui 2700 õpilast ning õpikodade programmis üle 800 õppija 69 koolist. 2021/2022. õppeaastal alustas teaduskooli 55 kursusel üle 2400 õppija ligi 230 koolist, õpikodadesse registreerus üle 500 lapse ja noore 43 koolist.

Teaduskool korraldas 15 õppeaines olümpiaadi lõppvoor, kus osales kokku

931 õpilast. 22 rahvusvahelisel ainevõistlusel ja -olümpiaadil osales 137 Eesti õpilast, kes võitsid kokku neli kuld-, 21 hõbe- ja 31 pronksmedalit. Selleks, et Eesti õpilasi rahvusvahelisteks olümpiaadideks ette valmistada, korraldati ülikooli teadlaste juhendamisel hulgaliselt valikvõistlusi ja treeninglaagreid.

Lisaks olümpiaadidele korraldas teaduskool lahtised võistlused astronoomias, matemaatikas, informaatikas, keemias ja füüsikas. Neil oli 1025 osalejat. Veebivõistlustest oli konkurentsilt menukaim koolides korraldatav matemaatika-võistlusmäng Känguru, millel osales 2021. aastal ligi 12 000 õpilast.

Põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele on mõeldud keemia, füüsika, bioloogia ja matemaatika integreeritud eksperimentaalõppeprogramm Uurimislabor.

2021. aastal osales Uurimislaboris kokku 524 õpilast.

Teaduskool koordineerib ülikooli arengufondist toetatavat programmi „Talendid Tartusel!“, mis pakub võimekatele noortele tavalisest mitmekesisemaid õpivõimalusi Tartu Ülikoolis ja kolmele parimale stipendiumi. Juba esimesel kursusel saavad üliõpilased tavapärase õppeainete kõrval osaleda teadusprojektides või arendada oma õpetamisoskusi. 2021. aastal liitus programmiga 41 üliõpilast.

Ülikooli **muuseumi** külastas 2021. aastal 27 539 inimest, s.o vaid 42% pandeemiaeelsest külastajate arvust. Korraldati 364 haridusprogrammi, millest 134 oli veebis, ja neist sai osa 7120 õpilast. Aasta lõpus täienes püsiekspositsioon toomkiriku saladuste kambriga, kus otsitakse vastuseid kiriku ajalooiga seotud küsimustele. Uue projekti „Kunst või teadus“ käigus tehti Eesti Muuseumide Veebivärvavas muis.ee avalikuks suurel hulgal ülikooli kogus olevaid õppetahvleid jm õppetööd illustreerivaid materjale, mida saab peagi näha ka näitusel. Riikliku projekti „Kultuuripärandi digiteerimine 2018–2023“ toel jätkus kogude suuremahuline digikujule viimine.

Loodusmuuseumi ja botaanikaiaia külastajad said aasta jooksul lisaks püsiekspositsioonidele vaadata näitust nii putuktolmeldajatest kui ka inimese ja looma suhtlusest, võtta osa seenenädala üritustest, tutvuda väärt taimedega Eesti metsadest ja niitudelt ning nautida **Veljo Runneli** fotonäitust „Rohelise viiskümmend varjundit“. Loodusmuuseumi ja botaanikaiaia juhtimisel toimus 2021. aastal seitsmes Loodusfestival. Loodusvaatluste maratoni tulemusena sisestati E-elurikkuse andmeportaali üle Eesti 7500 loodusvaatlust, mis on senine uus osalusrekord.

Ülikooli teadlaste ja Eestimaa Looduse Fondi eestvedamisel toimus juba kolmandat kevadet järjest suur harrastusteaduskampaania „Eesti otsib nurmenukke“. 2021. aasta kevadeks levis kampaania üle terve Euroopa, nii et nurmenukuvaatlusi tehti peaaegu 30 riigis.

2021. aasta lõpuks oli ülikooli **raamatukogul** 31 866 lugejat, neist 30% väljastpoolt ülikooli. Üliõpilased moodustasid lugejate üldarvust 58%. Raamatukogu peamaja külastati aasta jooksul 122 415 korral, virtuaalkülastusi registreeriti 3,8 miljonit. Aasta lõpu seisuga oli raamatukogu kaudu loodud juurdepääs 134 sidusandmebaasile. 2021. aastal alustas tööd multispektraalfotolabor, mis võimaldab teha ülesvõtteid 16 liiki valguses, sh infrapuna- ja ultravioletvalguses. Laboris pildistatavatest materjalidest võivad uurijad saada olulist infot ka selle kohta, mis on silmale nähtamatu: pigmendist, kiududest, alusjoonistustest, retušeerimisest, kustutatud või kustunud kirjakohtadest ning vesimärkidest.

Aasta jooksul korraldasid raamatukogu töötajad 12 näitust, millest tähelepanuväärseim oli „Elu esiküljel. Eesti ajalehed 1821–2021“.

Loomingutingimused, mis võimaldavad andekatel noortel valmistuda ülikooliõpinguteks ja pühendada õpingute ajal enese arendamisele.

2021. aastal lisandus **geenivaramusse** üle 5000 uue geenidoonori. Nüüdseks on geenivaramuga liitunud kokku rohkem

kui 207 000 geenidoonorit ehk ligi 20% täisealisest Eesti elanikkonnast. Tänu neile saab geeniteadus areneda Eestis pikkade sammudega.

Neuropsühhiaatrilise geneetika kaasprofessori **Kelli Lehto** ning epi- ja farmakogenoomika professori **Lili Milani** eestvedamisel algas ajaloo suurim vaimse tervise ja heaolu geeniuuring. Veebiküsimustikule vastas 86 000 geenidoonorit.

2021. aastal algas ka isiksuseuuring, mis on ainulaadne nii oma suuruse kui ka põhjalikkuse poolest. Uuring annab võimaluse viia inimeste isiksuseomadused kokku geeniandmetega ning selgitada välja, millised elukogemused ja geenid isiksuseomadusi kujundavad ja kuidas need omadused tervises avalduvad. Uuringut juhivad kaks Eesti teadlast: Tartu Ülikooli eksperimentaalpsühholoogia teadur **Uku Vainik** ja Edinburghi Ülikooli psühholoogia kaasprofessor **Rene Möttus**.

Ühiskonna tagasiside ülikoolile

Teaduse elutööpreemia pälvis emeriitprofessor **Jüri Talvet**, kelle teene Eesti teaduses on hispanistika rajamine ning hispaaniakeelse kirjanduse ja kultuuri uurimise kasvatamine maailmatasemele. Jüri Talvet sai 2021. aastal ka **Tartu aukodaniku** tiitli.

Akadeemik ja füüsikalise keemia professor **Enn Lust** ning füüsikalise ja elektrokeemia kaasprofessor **Alar Jänes** said **preemia keemia ja molekulaarbioloogia alal**. Nende tööde tsükkel kandis pealkirja „Operando meetodite arendamine ja rakendamine poorsete Na-ioon patareide elektrodide ning muude poorsete materjalide ja ühikrakkude süvauuringuteks“.

Akadeemik ja inimese füsioloogia professor **Eero Vasar**, siirde- meditsiini kaasprofessor **Mario Plaas**, inimese füsioloogia kaasprofessor **Mari-Anne Philips** ning psühhiaatria

kaasprofessor **Liina Haring** said **preemia arstiteaduse alal** teadustöö „Siirdeuuringud neuropsühhiaatrias: geneetiliselt muundatud katseloomadest skisofreeniaspektri häireteni inimestel“ eest.

Mereökoloogia professor **Jonne Kotta** sai **preemia geo- ja bioteaduste alal** tööde tsükli „Mereelustik kliimamuutuste tõmbetuultes“ eest.

Eesti Teaduste Akadeemia valis **rahvatervise akadeemikuks Maris Laane** ning astronoomia ja **astrofüüsika akadeemikuks Elmo Tempeli**. Inimese geneetika professori Maris Laane teadustöö keskmes on reproduktiivgeneetika ja -genoomika. Astronoomia professori Elmo Tempeli peamised uurimissuunad on galaktikate kujunemise protsessid, universumi suure- mastaabiliste struktuuride kaardistamine ning tumeaine päritolu väljaselgitamine.

Geoloogia ja mineraloogia professor akadeemik **Kalle Kirsimäe** sai **Valgetähe III klassi teenetemärgi**. Teda tunnustati panuse eest maapõueprogrammide eestvedamisel ning Eesti energiamaastikku kujundanud tööstus- ja kaevandusjätmete mineraloogia, geokeemia ning taaskasutamise uuringute tegemisel.

Valgetähe IV klassi teenetemärgi said kolm ülikooli töötajat. Keeletehnoloogia emeriitprofessor ning keeletehnoloogia valdkonna õpetamise ja arendamise kujundaja **Mare Koidu** uurimisteemad käsitlevad nii tehisintellekti, masintõlget kui ka suulise suhtluse modelleerimist. Tsiviilõiguse professorit **Irene Kulli** tunnustati panuse eest võlaõiguse probleemide teaduslik-teoreetiline läbitöötamisel ja sellel põhinevate õigusloomeliste ettepanekute tegemisel. Valgetähe IV klassi teenetemärgi sai ka Tartu Ülikooli külalisprofessor geoloog **Alvar Soesoo**.

Valgetähe V klassi teenetemärgi pälvis elukestva õppe keskuse juhataja **Tiia Ristolainen**, kes on täiskasvanuõppe, sh väärivate ülikooli eestvedaja.

Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgi kavaler on meditsiinilise mikrobioloogia professor **Irja Lutsar**, kes aitas Covid-19 tõrje teadusnõukoja juhina välja töötada teaduspõhiseid ja läbimõeldud soovitusi ning meetmeid, et tõkestada koroonaviiruse levikut Eestis.

Noore keskkonnateadlase preemia pälvis atmosfäärifüüsika kaasprofessor **Velle Toll**, kes uurib inimtegevuse kliimamõju eesmärgiga muuta tuleviku kliima prognoosimine täpsemaks.

Tiiu Silla nimelise elutööpreemia teaduse ja tehnoloogia pikaajalise süstemaatilise populariseerimise eest pälvis Tartu observatooriumi kauaaegne astronoom ja teaduslik nõustaja **Tõnu Viik**, kes on astronoomiavaldkonnas tegutsenud ligi 60 aastat. Ta on töötanud aktiivselt selle nimel, et suurendada observatooriumi tuntust nii Eestis kui ka mujal ja inimeste teadlikkust astronoomiateadmiste kasulikkusest.

Teaduse ja tehnoloogia parima populariseerija peapreemia anti arvutusliku neuroteaduse ja tehisintellekti kaasprofessorile **Jaan Arule**, kes suudab ajuteadust kaasahaaravalt tutvustada ühtviisi nii lasteaiast lastele kui ka ministeeriumitöötajatele ning näidata, et teadmised ajast aitavad meil tõhusamalt tegutseda.

Teaduse populariseerimise eest tunnustati ka Voronja galerii VIII hooaja suvenäituse „Kolmainsus – Kunst. Teadus. Ulme“ kuraatoreid, inimesegenoomika professorit **Tõnu Eskot** ja materjalide keemia kaasprofessorit **Kaija Põhako-Eskot**. Nad pälvisid **teadust ja tehnoloogiat populariseerivate tegevuste ja tegevussarjade kategoorias peapreemia** selle eest, et näitasid teadust uudsest vaatenurgast ning tõid selle uue publikuni.

Linna- ja rahvastikugeograafia professor akadeemik **Tiit Tammaru** pälvis **Balti teaduste akadeemiade medali** selle eest, et on viinud Eesti nüüdisaegse inimgeograafia maailma teaduse tippu.

Üliõpilaste teadustööde konkursi mõlemad peapreemiad tulid 2021. aastal Tartu Ülikooli doktorantidele: **Sander Ratso** pälvis preemia uurimusega „Hapniku elektrokatalüütiline redutseerumine mitteväärismetallkatalüsaatoritel“ ja **Juhan Saharov** tööga „Majandusiseseisvusest poliitilise suveräänsuseni: leiutades „isemajandamist“ Eesti NSV-s“. Üliõpilastööde konkursil tunnustati preemiaga või märgiti ära kokku 62 Tartu Ülikoolis tehtud tööd.

HTM-i **tunnustuse noorsootöö valdkonnas** sai Narva kolledži noorsootöö nooremlektor **Kaur Kõtsi**, kes on aidanud palju kaasa noorsootöö kutsestandardi edendamisele ja noorsootöö õppekavade arengule.

Eesti Meediaettevõtete Liidu liikmeskanalite peatoimetajad valisid 2021. aasta **pressisõbraks** teadusnõukoja liikmed: meditsiinilise mikrobioloogia professori **Irja Lutsari**, matemaatilise statistika professori **Krista Fischeri**, afektiivse psühholoogia kaasprofessori **Andero Uusbergi**, kirurgiliste haiguste professori **Peep Talvingu**, infektsioonhaiguste lektori ja Tartu Ülikooli Kliinikumi infektsioonhaiguste arsti **Pilleriin Soodla** ning rakendusviroloogia professori **Andres Meritsa**.

Kultuuriministeerium ja Eesti Olümpiakomitee tunnustasid ülikooli tiitliga „**Spordisõber 2021**“ selle eest, et sportlastele võimaldatakse eritingimustel sisseastumist ja paindlikumat õpingute ajakava.

Ülikooli töö tunnustamist näitab Eesti elanike tagasiside: 84% Kantar Emori küsitlusele vastanuist peab Tartu Ülikooli **kõige mainekamaks** kõrgkooliks Eestis. Vastajate arvates tagavad ülikooli hea maine eelkõige usaldusväärsus, kõrgetasemeline haridus ja teadus ning lõpudiplomi suur väärtus tööturul. Lisaks peavad vastajad ülikooli konkursisõela tihedaks ja vilistlasi edukateks. Suure eelisena nähakse ka rahvusülikooli rahvusvahelisust.

Kultuur ja sport

Tartu Akadeemiline Meeskoor traditsioonilisel jõulukontserdil ülikooli aulas

Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambli kontsert Tartus Autovabaduse puiesteel

Tartu Ülikooli Akadeemilise Naiskoori kontsert „Pöördumine“ ülikooli aulas

Puhkpilliorkester Popsid esinemas Tartus Autovabaduse puiesteel

Korvpalli 2021. aasta karikavõistluste finaalist võideti Tartu Ülikooli Akadeemilisele Spordiklubile kuldmedali nii U16 ja U18 vanuseklassi võistkonnad kui ka esindusmeeskond

ORGANISATSIOON

Töötajad

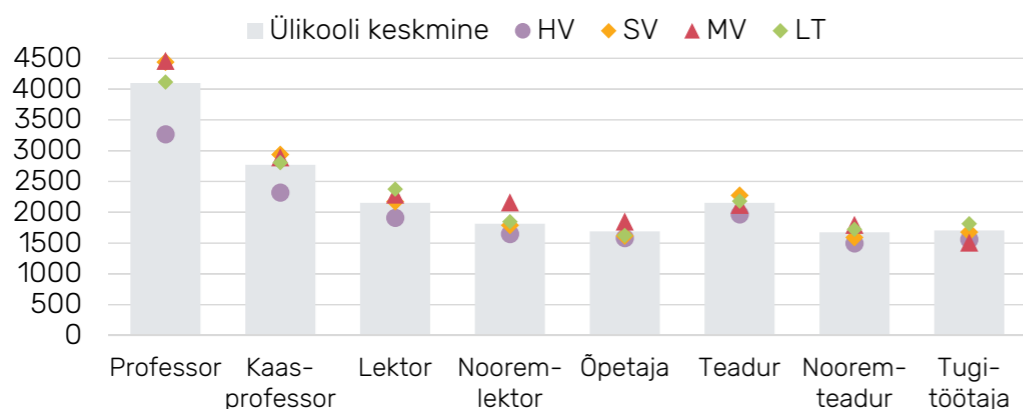
2021. aasta lõpu seisuga töötas Tartu Ülikoolis kas täis- või osakoormusega kokku 3941 inimest. Täistööajale taandatuna oli töötajate arv 3166. Akadeemilistel ametikohtadel töötas 2127 inimest, sh 241 professorit, kellest 65 (27%) olid naised.

Ülikooli töötajate seas oli 469 **välisriigi kodanikku** 73 riigist, sealjuures 377 välistöötajat töötas akadeemilisel ametikohal. Akadeemilised välistöötajad moodustasid 18% ülikooli akadeemiliste töötajate koguarvust. Enamik neist olid nooremteadurid (123 inimest) või teadurid (99 inimest). Professorina töötas 45 välismaalast.

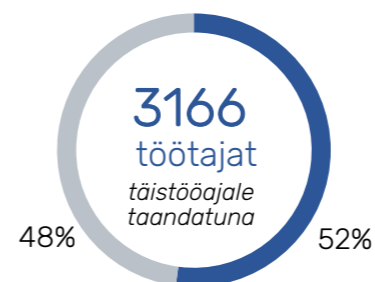
Doktorikraadiga akadeemilisi töötajaid oli 1471 (69%).

Doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõue on ülikoolis kehtestatud professori, kaasprofessori, lektori ja teaduri ametikohal.

Ülikooli töötajate **keskmine kogupalk** oli 2095 eurot kuus. Keskmine kogupalk kasvas aastaga 8%: akadeemilistel töötajatel 7,7% ja tugitöötajatel 8,9%. Suurim keskmine palgatõus oli õpetajatel (17,2%), nooremlektoritel (11,7%), lektoritel (10,5%) ja kaasprofessoritel (9,5%). Professorite keskmine palk kasvas 8,1%, teaduritel 7,4% ja nooremteaduritel 6,8%.

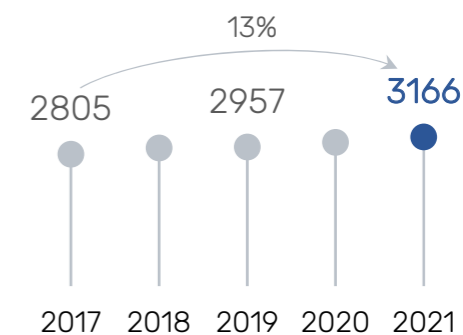

Keskmine palk eurodes ametikohtade ja valdkondade järgi 2021. aastal

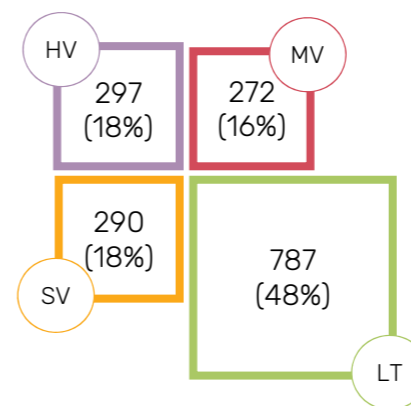

■ Akadeemilised töötajad (1650)
■ Tugitöötajad (1516)

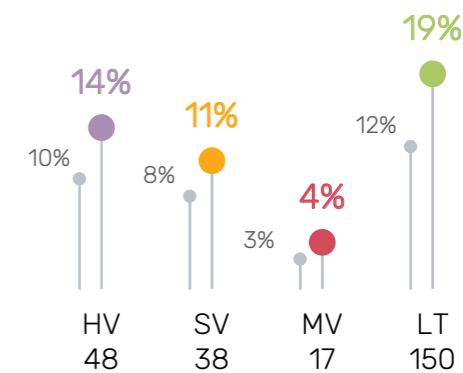
Töötajate arv 2021. aastal täistööajale taandatuna

Töötajate arv aastatel 2017–2021 täistööajale taandatuna

Akadeemiliste töötajate arv täistööajale taandatuna ja nende jaotus ülikooli neljas valdkonnas 2021. aastal

Akadeemiliste välis-töötajate arv ja osakaal valdkonniti 2021. aastal (ilma nooremteaduriteta). Halli värviga on võrdluseks välis-töötajate osakaal 2017. aastal

2021. aastal töötati välja **soolise võrdõiguslikkuse** kava, mis on esimene suurem samm soolise võrdõiguslikkuse laiemas ja süsteemsemas käsitelu poole ülikoolis. Kavas on seatud neli eesmärki, mida järgmise nelja aasta jooksul järgitakse:

- suurendada liikmeskonna teadlikkust soolisest võrdõiguslikkusest ja näidata selle seoseid ülikooli põhitegevusega (õppega, teadusega, ühiskonna teenimisega);
- edendada töötajaskonnas soolist võrdõiguslikkust sooteadliku värbamise, võrdsete karjäärivõimaluste loomise, karjääri- nõustamise ja mentorluse, soolise palgalõhe vähendamise ning töö ja pereelu tasakaalu toetavate paindlike töövõimaluste loomise kaudu;
- kaasata juhtimiskogudesse ja otsuste tegemisse tasakaalustatult eri soost töötajaid;
- edendada organisatsioonikultuuri, mis väärtustab kõikide liikmete võrdset kohtlemist, sh süvendada liikmeskonna teadlikkust võrdsest kohtlemisest ja seksuaalsest ahistamisest; pöörata tähelepanu probleemide ennetamisele ja lahendamisele.

Koolitused

43% akadeemilistest töötajatest on viimase viie aasta jooksul aktiivselt osalenud õpetamisalases arendustegevuses.

Ülikoolis toetatakse akadeemiliste töötajate **õpetamis- ja juhendamisoskuste** arendamist koolituste, nõustamise, kollegiaalse tagasiside kogukondade, hea õpetamise grandide ja õpetamisteemaliste konverentside toel. Kõigil õppejõududel on võimalik oma õpetamis- oskuste arendamiseks tuge saada valdkondlikelt õpetamisoskuste konsultantidelt ja õppedisaineritelt. 2021. aastal korraldati õpetamisoskuste arendamiseks 64 koolitust ja seminari, millel osaleti 1643 korda.

Õpetamis- ja juhendamisoskuste arendamiseks on olemas **põhikoolitused** „Õppimine ja õpetamine kõrgkoolis“, „Üliõpilaste uurimistööde juhendajate koolitus“ ning ingliskeelne „University Teaching“. Õpetamisega seotud koolitusi on aga ka teistel teemadel, näiteks õpetamise toetamine e-õppe keskkonnas Moodle, tõhusad õppemeetodid, ümberpööratud õpe, tagasiside analüüsimine, audioloengu loomine, rühmatunde loomine ja eksamite korraldamine veebis.

Õpetamisoskuste süsteemseks arendamiseks ja uurimiseks eraldas ülikool taas 12 **granti**. Varasemate grandisaajatega kokku on nüüdseks 84 õppejõudu saanud selle toetuse abil õpetamist uurida ja arendada ning teistele tulemusi tutvustada. Kolmel aastal on toimunud nädal **„Kolleegile külla!“**, mil õppejõud võivad jagada auditooriumi oma kolleegidega. 2021. aastal oli õppetööd võimalik jälgida 40 tundi ja külastusi oli kokku 99. Külastusnädala üks eesmärk on innustada õppejõude omavahel arutlema õppimise ja õpetamise üle. Külla võib minna ka teiste valdkondade õppejõududele, sest muu eriala õppetööst võib samuti avastada väärtuslikke ideid.

Iga-aastane **konverents „Õppejõult õppejõule“** pühendati 2021. aastal teemale „Õppimise ja õpetamise ruumid“. Konverentsile registreerus ligi 300 osalejat. Õpiruumi käsitleti kui õppimist toetavat füüsilist ala, traditsioonilist auditooriumi ja ka nüüdisaegset tehisintellekti toega virtuaalset keskkonda. Töötubades uuriti, kuidas korraldada turvaliselt ja järelevalvega veebipõhiseid teste, vaadeldi hariduspsühholoogia rakendamise võimalusi õppejõudude toetamise süsteemis ning arutleti, kuidas piiritleda õpiruumi. Vahetati kogemusi digi- ja meediapädevuse õpetamise teemal ning räägiti õpetamisest koroonapandeemia ajal. Veebivaatmikes jagasid õppejõud oma kogemusi õppetöö muutuste ja uuenduste alal.

Loome
võimaluse
kolleegide-
vaheliseks
tagasiside
andmiseks.

Toetame
süsteemselt
töötajate
enesearengut
mitmekesiste
koolitus-
programmide
kaudu.

30% välistöötajatest on viimase viie
aasta jooksul osalenud mõnel eesti keele
kursusel.

Hea keelekasutuse arendamiseks ja õigekirja meelde-
tuletamiseks toimus neli koolitust ja seminari, millel osales
150 ülikooli töötajat. Ülikool toetab oma välistöötajate eesti
keele õpet. Eesti keelt õppis 74 välistöötajat ja 16 nende
pereliiget, nii et võrreldes eelnenud aastaga kasvas eesti keelt
õppivate välistöötajate arv 23%. Huvi eesti keele õppimise vastu
suureneb pidevalt.

Ülikool korraldab oma välistöötajatele ja nende pereliikmetele
mitmesuguseid **kohanemist toetavaid üritusi**. Kaugõppe ajal
oli nii ettevõtmisi kui ka osalejaid vähem, kuid toimusid näiteks
orienteerumine koos giidiga, jõuluüritus ja kokkamise õpituba.
Üritustel osales 58 inimest.

Töötajate **ametialaste teadmiste ja oskuste** arendamiseks
toimus 2021. aastal 152 koolitust, seminari ja üritust, millel
osaleti 3975 korda. Endiselt on populaarsed inglise keele
kursused, eriti vestluskeele arendamine. Hinnatud olid ka
õpetamisoskuste arendamise, enesejuhtimise ja vaimse
tervisega seotud koolitused. 2021. aastal korraldati ka vene
keele kursus. Suur osa koolitusi oli veebis.

Juhtidele pakuti aasta jooksul kaheksat koolitust, millel
osaleti 221 korda. Kõige suurema osalusega koolitus oli kaug-
koosolekute juhtimisest. Koolitusi oli ka näiteks tulemus-
vestluste pidamise, strateegiliste plaanide tegemise ning
erimeelsuste ja muutustega toimetuleku teemadel.

2021. aastal korraldati esmakordselt juhtide **360° tagasiside
uuring**, mille eesmärk on toetada juhtide eneseanalüüsi ja
arengut, anda tagasisidet kolleegide ja partnerite ootuste
ning vajaduste paremaks mõistmiseks ning teha kindlaks

juhtide tugevad küljed ja arenguvajadused. Uuringule järgnes
tagasisidearutelu konsultandiga, kes aitas igal juhil tulemusi
mõtestada ja uusi arengueesmärke seada. Tagasisidet said
rektoraadi liikmed, instituutide, kolledžite ja asutuste juhid,
tugiüksuste juhid ning prodekaanid – kokku 69 kõrgema tasandi
juhti. Igale juhile andis tagasisidet umbes 15–20 kolleegi ja
koostööpartnerit. Eri poolte kaasamine uuringusse võimaldab
saada tasakaalustatud koondpildi sellest, kuidas juhi tegevust
tajutakse.

2021. aastal jätkus aasta varem alguse saanud **kovisioo-
nirühma juhtide** väljaõpe. Kovisioonijuhid koolituse on kahe
aasta jooksul läbinud 42 töötajat. 2021. aastal toimusid
meistriklassid, kus kovisioonijuhid said oma teadmisi täiendada
ja kogemusi vahetada. Kovisioonirühmad pakuvad osalejatele
kollegiaalset tuge, inspiratsiooni ja lahendusi töistes problee-
molukordades. Usalduslikus ja konstruktiivses õhkkonnas
otsitakse lahendusi lugudele, mida rühma liikmed soovivad
arutada. Kovisioon on ennast hästi õigustanud koostöövorm,
mis aitab hoida tööalast värskust, ning sellest on kasu nii
rühmas osalejale kui ka organisatsioonile laiemalt.

Järjekorras teine **vaimse tervise ja heaolu konverents** kandis
pealkirja „Kuidas oma vaimu hoida? Vaimne tervis tööl, kodus,
puhkehetkel“ ning sellel osales 527 inimest. Lahenduskeskne
veebikonverents pakkus mõtlemisainet ja kasulikke võtteid
oma vaimse tervise hoidmiseks ning pingetega toimetulekuks.
Räägiti, mil moel ise oma head vaimset vormi toetada, kuidas
kiirel ajal aju puhata, miks on oluline sobitada liikumine tööellu
ja kuidas seda nutikalt teha. Jutuks olid ka kollegiaalsuse jõud
ja mõnusa tööõhkkonna loomise võtted. 2021. aasta lõpuks oli
UTTV-s konverentsi vaadatud üle 3300 korra.

Töökeskkond

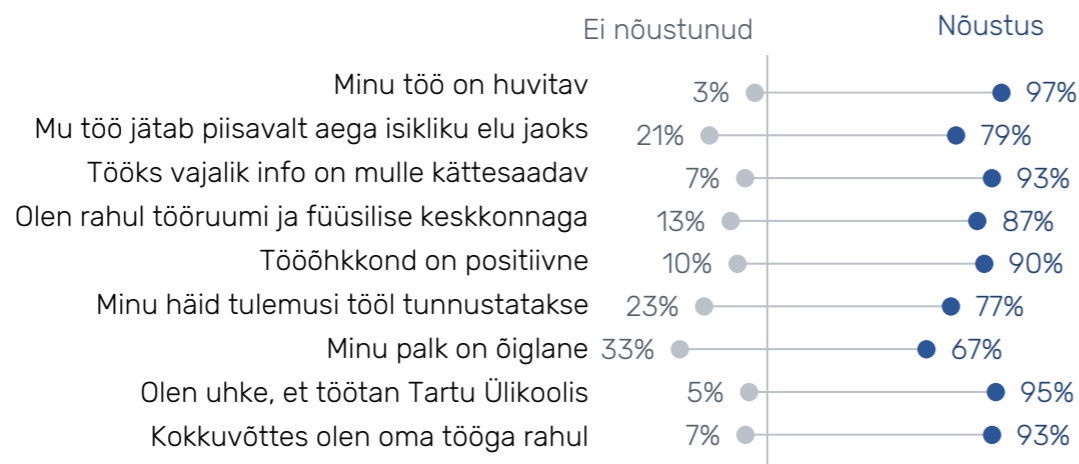

65% üksustes on vähemalt kolm neljandikku töötajatest oma tööga üldiselt või täiesti rahul.

2021. aastal vastas ülikooli töörahuloluküsitlusele 1436 töötajat (37% kõigist töötajatest). Kord aastas toimuv küsitlus pakub töötajatele värsket ülevaadet üksuse ja ülikooli töökeskkonnast ning annab juhtidele tagasisidet ja mõtteid hea töökeskkonna kujundamiseks, hoidmiseks ja arendamiseks.

Võrreldes viie aasta taguse ajaga tajuvad töötajad märkimisväärselt enam, et ülikool hoolib oma töötajatest, ning paremaks hinnatakse kaasarääkimisvõimalusi, õigeaegset juhtimisotsustest teadasaamist ja heade tulemuste tunnustamist.

Ülikooli töötajate töörahulolu sõltub kõige rohkem töö huvitavusest, palgast ja tööõhkkonnast. Oma tööd pidas huvitavaks 97% ning tööõhkkonda heaks 90% vastanutest. Palgaõigluse hinnangud olid sarnaselt eelmiste aastatega küsitluse kehvimad: vaid 67% vastanutest peab oma palka õiglaseks. Suhteliselt väiksem on ka rahulolu tunnustamise (77%) ning töö ja muu elu tasakaaluga – töö jätab piisavalt aega isikliku elu jaoks 79%-le ülikooli töötajatest.

Töötajate rahulolu 2020. aastal (väitega nõustunute ja mITTenõustunute osakaal)

Ülikool tunnustab

Ülikool tunnustab oma liikmeid ja silmapaistvaid ühiskonnategelasi esiletõstmist väärivate tegude ja saavutuste eest. Tunnustust jagatakse kolmel tasandil:

- kesksed tunnustusavaldused (Rahvusmõtte auhind, audoktoriks ja auliikmeks nimetamine, autasu Ülikooli Sammas ja teenetemärgid);
- aastaauhinnad ülikooli liikmetele (aasta teadus-, ühiskonna-, keele- ja õppetegu, aasta õppejõu ja õppekvaliteedi auhind);
- struktuuriüksuste tunnustusavaldused.

Igal aastal tunnustab ülikool **Rahvusmõtte auhinnaga** inimesi, kes on oma loominguga silmapaistvalt edendanud Eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust. Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhinna pälvis 2021. aastal helilooja **Erkki-Sven Tüür**.

Ülikoolisese kõrgeima tunnustuse, Tartu Ülikooli **suure medaliga** autasustati vesinikutehnoloogia arengu eestvedajat Eestis, füüsikalise keemia professorit akadeemik **Enn Lusti**, kelle pikaajaline silmapaistev töö on kaasa aidanud kestliku teaduspõhise roheenergeetika edendamisele.

Lisaks anti välja 18 Tartu Ülikooli medalit, 69 aumärki, 12 tänutähte ja 15 teenetemärki „100 semestrit Tartu Ülikoolis“.

Senat valis 2021. aastal Tartu Ülikooli **audoktoriteks**

- Turu Ülikooli professori **Marja-Liisa Helasvuo**;
- Konstanzi Ülikooli professori **Astrid Stadleri**;
- Helsingi Ülikooli professori **Mart Saarma**;
- Euroopa Bioinformaatika Instituudi kaasdirektori ja Euroopa Molekulaarbioloogia Laboratooriumi asedirektori **Ewan Birney**.

Tartu Ülikooli 2021. aasta **teadustegu** oli kasvajaspetsiifiliste ravimite transporti võimaldavate kullerpeptiidide väljatöötamine. See võimaldab tulevikus kasutada vähiravis väiksemaid ravimiannuseid, mis vähendab märkimisväärselt ravimite kõrvaltoimet. Auhinna saaja oli professor **Tambet Teesalu**.

Tartu Ülikooli 2021. aasta **ühiskonnategu** oli reoveeseire meetodi üleriigiline juurutamine. Meetodit on kasutatud alates 2020. aasta sügisest koroonaviiruse leviku tuvastamiseks. Edaspidi saab reoveeseiret rakendada paljudel eesmärkidel, näiteks narkootikumi- või ravimijääkide tuvastamiseks. Auhinna saaja oli professor **Tanel Tenson** ning tema juhitud töörühm: kaasprofessor **Veljo Kisand**, teadur **Helen Tammert**, teadur **Peeter Laas** ja spetsialist **Kristel Panksep**.

Tartu Ülikooli 2021. aasta **keeletegu** oli keelt ja tehnoloogiat ühendav teadus- ja arendustegevus masintõlke ja neurokõne alal. Keeleteo valimisel sai määravaks asjaolu, et digiteerimine aitab tagada eesti keele arengu ja säilimise. Auhinna saaja oli professor **Mark Fišel** ning tema juhitud töörühm: rakendusliku keeletehnoloogia juht **Liisa Rätsep**, nooremteadurid **Hele-Andra Kuulmets** ja **Andre Tättar** ning programmeerijad **Annika Laumets-Tättar**, **Rasmus Lellep**, **Agnes Luhtaru**, **Taido Purason** ja **Maali Tars**.

Aasta õppejõuks valiti 2021. aastal

- humanitaarteaduste ja kunstide valdkonnast norra keele õpetaja **Antonina Kostina**;
- sotsiaalteaduste valdkonnast kommunikatsiooniuringute professor **Triin Vihalemm**;
- meditsiiniteaduste valdkonnast dermatoloogia ja veneroloogia professor **Küllli Kingo**;
- loodus- ja täppisteaduste valdkonnast botaanika lektor **Ene Kook**.

Õppekvaliteedi edendamise auhinnaga tunnustatakse instituuti, kolledžit või valdkonda edukalt kavandatud ning kolme aasta jooksul töötajate ja üliõpilaste koostöös ellu viidud tulemusliku õppekvaliteeti toetava tegevuse eest. 2021. aasta õppekvaliteedi edendamise auhinna sai farmaatsia instituut proviisoriõppe pideva süsteemse arendamise eest.

Hea õpetamise väärtustamiseks valiti 2021. aastal esimest korda **aasta õppetegu**. Selle tiitliga tunnustati seekord kolme tegu, mis väärtustavad tulemuslikku koostööd, arendustegevust ning innovatsiooni ülikooli taseme- ja täiendusõppes:

- füsioteraapia magistriõppekava kliinilise praktika arendamine (meeskond: **Kadri Medijainen**, **Margot Bergmann**, **Monika Mets**, **Doris Vahtrik**);
- õppemethodika arendamise kogemusseminarid loodus- ja täppisteaduste valdkonnas ning eesti ja üldkeeleteaduse instituudis (meeskond: **Reidar Andreson**, **Toomas Esperk**, **Krista Fischer**, **Heili Kasuk**, **Evely Kirsiaed**, **Asko Lõhmus**, **Janika Raun**, **Maido Remm**, **Vesal Vojdan**, **Kaire Uiboleht**, **Helen Plado**, **Maigi Vija**);
- eesti keele ja matemaatika riigieksami kursused gümnaasiumiõpilastele (meeskond: **Ilona Tragel**, **Küllli Habicht**, **Maigi Vija**, **Kristel Mikkor**, **Tiina Kraav**, **Kerli Orav-Puurand**, **Karin Täht**).

Rahvusvaheline koostöö

Ülikool keskendub rahvusvahelistumisel jätkuvalt võrgustiku-põhise koostöö arendamisele, mis võimaldab rääkida võrdväärse partnerina kaasa EL-i kõrgharidus- ja teaduspoliitiliste otsuste tegemisel.

Hea hoo on saanud sisse Euroopa Ülikooli meetme projekt **Enlight** ja üheksat Euroopa klassikalist teadusülikooli ühendav samanimeline koostöövõrgustik. 2021. aastal sai programmi „Horisont 2020“ meetmest „Teadus koos ühiskonnaga ja ühiskonna jaoks“ (SwafS) positiivse rahastusotsuse võrgustiku projekt **Enlight Rise**, mille keskmes on teaduse tugiteenuste arendamine ning ühiste teadusprojektide algatamine.

Kuigi suurem osa rahvusvahelistest seminaridest ja konverentsidest toimusid virtuaal- või hübriidüritusena, leidis aasta jooksul siiski aset ka kõrgetasemelisi visiite ja kohtumisi. Ülikooli külastasid paljude riikide suursaadikud, et tähistada 100 aasta möödumist diplomaatiliste suhete sõlmimisest Eestiga või 30 aasta möödumist nende suhete taastamisest, ning sel puhul avati mitu näitust, peeti loenguid ja anti kontserte.

Tartu Ülikool ja Göttingeni Ülikool korraldasid märtsis Saksamaa suursaatkonna eestveetava iga-aastase kultuurifestivali „Saksa kevad“ egiidi all ühiselt veebikonverentsi „Digiteerimise mõju rahvusvahelistumisele. Ülikoolide ees seisvad katsumused ja võimalused“.

Oktoobris Dubais avatud maailmanäitusel EXPO 2020 toimus detsembris Eesti haridust tutvustav nädal, kus haridus- ja teadusminister **Liina Kersna** juhitud Eesti delegatsiooni koosseisus osales ka rektor **Toomas Asser**. Seekordsel EXPO-l oli haridus väga suure tähelepanu all, keskenduti haridusvajadustele ja nende rahuldamise võimalikele lahendustele. Tartu Ülikool oli Eesti paviljonis alaliselt esindatud oma ekraani ja lühivideotega, mis tutvustasid Eesti teadlaste panust üleilmsete probleemide lahendamisse.

Suhtluskanalid

2021. aastal mõtestati ümber ja korrastati ülikooli turundus- ja kommunikatsioonitöö toimimine. Uuendati ka ülikooli ajakirja Universitas Tartuensis rolli, sisu ja välisilmet ning viidi lõpule ülikooli uue veebilehe ülesehitamine. Uus veebileht avalikustati 2022. aasta algul.

2021. aastal liitus ülikool Brüsselis tegutseva koostöö- ja teabe-agentuuriga **Science Business Network**, mis vahendab teavet teadus- ja innovatsioonipoliitika uusimate arengusuundade kohta ning ühendab nii EL-i kui ka liikmesriikide juhtivaid organisatsioone tööstuse, teadusuuringute, innovatsiooni ja poliitika-kujundamise vallas. Võrgustikku kuulub 30 ülikooli, Eestist lisaks Tartu Ülikoolile ka Tallinna Tehnikaülikool.

Eesti meedias **kajastati Tartu Ülikooli** aasta jooksul 20 663 korda, mis moodustas 54,2% Eesti avaõiguslike ülikoolide meediakajastustest. Suurimates meediakanalites ilmus üle 6700 teadusteemalise loo, mis puudutasid Tartu Ülikooli. Meediasse jõudis ülikool paljuski seoses koroonatemaatikaga, mis hõlmas ligi poole kõikidest ülikooli meediakajastustest. Teadusteemade kajastamine meedias on viimastel aastatel järjekindlalt suurenenud. Sellele aitab kaasa nii eri sihtrühmade suurem huvi kui ka teadlaste valmisolek oma tööd tutvustada. Ülikool pakub oma töötajatele selleks nõustamist ja koolitusi.

Noorte teadlaste ärgitusel sündis 2021. aastal **Facebooki-algatus** „Küsi teadlastelt kõike koroonaga kohta“. Teadlased tajusid, et vaktsineerimisega seotud hirmude leevendamiseks on vaja leida uusi viise ja inimeste murede lahendamiseks tuleb kasutada vahetuid suhtluskanaleid. Nädala jooksul tuli teadlastele enam kui 70 küsimust. Vastused rühmitati teemade kaupa ja neid jagati nii suurtes uudisteportaalides kui ka kohalikes ajalehtedes. Ülikooli teadlaste julge algatus innustas võrgustikku „Kust sa tead?“ korraldama mõni kuu hiljem uue samalaadse kampania „Sina küsid, teadlane vastab“, kus partnerite ring oli juba suurem ning vastuseid anti nii eesti kui ka vene keeles.

Ülikoolipere tähtsündmused

2021. aasta lõpuaktused toimusid Tartus Toomemäel, kuhu püstitati lõpetajate jaoks suur telk

Akadeemilise aasta avaaktus peeti ülikooli peahoone ees

Avaaktusel tervitas üliõpilasi esimest korda ka uus maskott Tiksu

Mälestuspäev Raadi kalmistul

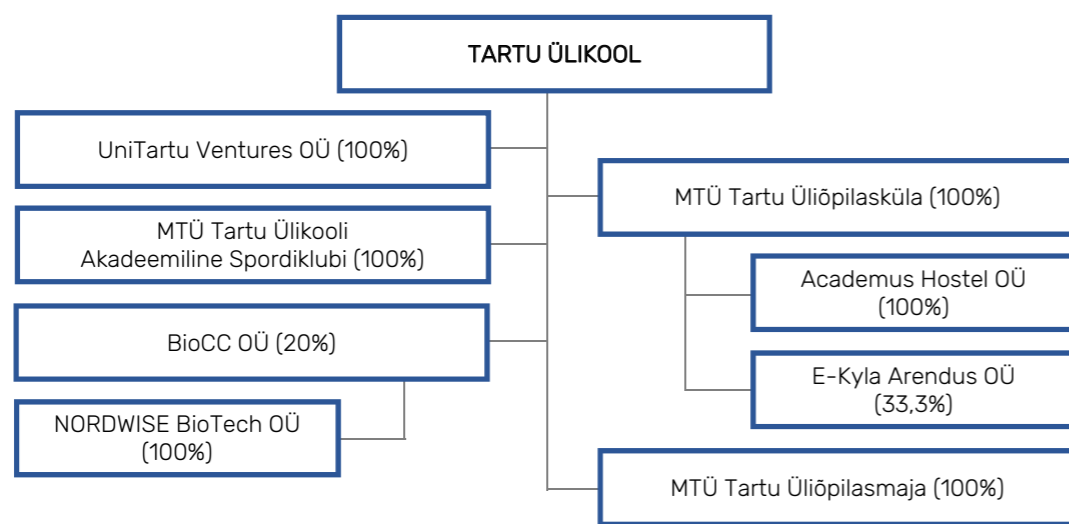
Rektori vastuvõtt välispäritolu töötajatele

Rahvusülikooli 102. aastapäeva puhul süüdati peahoone ees küünlad

Rahandus

Tartu Ülikooli konsolideerimisgruppi kuulus 2021. aasta lõpus lisaks ülikoolile kaheksa juriidilist isikut. Konsolideerimisgrupi 2021. majandusaasta tegevustulu oli 233,9 miljonit eurot, kasvades aastaga 14,6%.

Ülikooli finantsstrateegia toetab arengukava elluviimist ülikooli eelarve sihipärase kujundamise kaudu kõigil organisatsiooni tasemetel. Finantsstrateegia eesmärk on tagada ülikooli ja kõigi valdkondade pikaajaline finantsiline jätkusuutlikkus ning muuta ülikooli tegevus kõikides õppe- ja teadusvaldkondades ning ühiskonna teenimisel tulemuslikumaks.

2021. aastal täitis ülikool **finantsstrateegias määratud üldised eesmärgid**:

- rahavood majandustegevusest on positiivsed; tulemus: +21,5 miljonit eurot;
- ülikooli netovara osakaal bilansis on vähemalt 75%; tulemus: 76%;
- laenukoormus on alla 25% aastatuludest; tulemus: 9%.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate juriidiliste isikute tegevusala ja -mahu põhinäitajad tuhandetes eurodes

Juriidiline isik	Tegevusala	Tegevustulu	Tulem	Bilansimaht	Netovara
Tartu Ülikool	Kõrgharidus, teadus	229 693	9 111	348 961	266 991
NORDWISE BioTech OÜ	Teadus- ja arendustöö ning BioCC toodete müük	148	-86	2 902	2 830
Academus Hostel OÜ	Majutamine	0	0	25	25
E-Kyla Arendus OÜ	Üliõpilaskülade tarkvarahaldus	15	-3	48	46
BioCC OÜ	Loodusteaduslik uurimistöö	1 726	96	1 254	511
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	Üliõpilaste majutamine	3 789	-55	1 608	853
UniTartu Ventures OÜ	Intellektuaalomandi investeerimine ettevõtetesse	0	-79	85	71
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	Üliõpilassport	3 134	228	620	434
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	Üliõpilaste kultuuriüritused	432	7	445	259
Tartu Ülikooli konsolideerimisgrupp		233 947	9 222	351 579	268 574

Tähtsaimad näitajad (konsolideeritud)

	2017	2018	2019	2020	2021
Rahandusnäitajad					
tuhandetes eurodes					
Tegevustulu	153 817	191 087	204 793	204 140	233 947
Tegevuskulu	162 522	184 022	193 421	200 611	224 724
Finantstulu ja -kulu	-56	-72	-135	-83	-1
Aasta tulem	-8 772	6 993	11 207	3 425	9 222
Bilansimaht	269 281	305 983	323 664	338 201	351 579
Käibevara	45 211	60 816	64 596	82 036	95 688
Põhivara	224 070	245 167	259 068	256 165	255 891
Lühiajalised kohustised	24 935	33 601	44 156	58 922	66 127
Pikaajalised kohustised	7 736	27 662	23 581	19 927	16 878
Netovara	236 610	244 720	255 927	259 352	268 574
Laenud pankadelt	10 446	32 135	27 662	23 574	19 926
Suhtarvud					
protsentides					
Tegevuskulu/tegevustulu	106	96	94	98	96
Laenud/tegevustulu	7	17	14	12	9
Käibevara / lühiajalised kohustised	181	181	146	139	145
Põhivara/bilansimaht	83	80	80	76	73
Laenud/bilansimaht	4	11	9	7	6
Netovara/bilansimaht	88	80	79	77	76

Tähtsaimad investeeringud 2021. aastal koos projekti kogumaksumusega:

- lõppesid Jakobi 5 asuva õppehoone rekonstrueerimistööd haridusteaduste instituudi tarbeks (7,6 miljonit eurot);
- lõppesid Liivi 2 asuva õppehoone ümberehitustööd ökoloogia ja maateaduste instituudi tarbeks (7,2 miljonit eurot);
- tehti ümberehitustöid Pärnu kolledžis (0,8 miljonit eurot).

Tähtsaimad investeeringud 2022. aastal koos prognoositava maksumusega:

- lõpetatakse Lossi 3 asuva õppehoone ümberehitustööd (8,4 miljonit eurot);
- tehakse algust Nooruse 7 asuva üliõpilaselamu renoveerimisega: 2022. aastal projekteeritakse, 2023.–2024. aastal ehitatakse (3,7 miljonit eurot);
- lõpetatakse renoveerimistööd Biomeedikumis ja viiakse hoone üle kaugjahutusele (2,5 miljonit eurot);
- lõpetatakse ülikooli raamatukogu katuse rekonstrueerimistööd ja rajatakse sinna päikesepark (2,4 miljonit eurot);
- alustatakse ülikooli peahoone renoveerimistöödega, mis on kavas teha kolme aasta jooksul (2,1 miljonit eurot);
- renoveeritakse vana anatoomikum infotehnoloogia osakonnale, teaduskoolile ja Johan Skytte poliitikauuringute instituudile (1,7 miljonit eurot);
- renoveeritakse Uppsala 6 asuv Struve maja personali-osakonnale (0,8 miljonit eurot);
- valmib Eesti mereinstituudi hoone juurdeehitis Tallinnas aadressil Mäealuse 14a (0,9 miljonit eurot).

Liivi 2 asuv õppehoone

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

2021

KONSOLIDEERITUD BILANSS

KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ALLKIRJAD 2021. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

KONSOLIDEERITUD BILANSS

	Lisa	31.12.2021	31.12.2020
VARAD			
Käibevarad			
Raha	3	60 288	50 164
Nõuded ja ettemaksed	4	35 197	31 697
Varud	6	203	175
Käibevarad kokku		95 688	82 036
Põhivarad			
Investeeringud sidusettevõtetesse	7	110	100
Finantsinvesteeringud		2	2
Nõuded ja ettemaksed	8	2 042	18
Kinnisvarainvesteeringud	9	6 794	7 018
Materiaalsed põhivarad	10	238 882	241 087
Immateriaalsed põhivarad	11	8 061	7 940
Põhivarad kokku		255 891	256 165
VARAD KOKKU		351 579	338 201
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	12	3 049	3 654
Võlad ja ettemaksed	15	63 078	55 268
Lühiajalised kohustised kokku		66 127	58 922
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	12	16 878	19 927
Pikaajalised kohustised kokku		16 878	19 927
Kohustised kokku		83 005	78 849
Netovara			
Ülikooli kapital		144 182	144 182
Eelmiste perioodide tulem		115 170	111 745
Aruandeaasta tulem		9 222	3 425
Netovara kokku		268 574	259 352
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU		351 579	338 201

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Lehekülgedel 54–87 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

	Lisa	2021	2020
Tulud			
Tulud majandustegevusest	17	30 451	27 527
Koolitustegevuse finantseerimine riigieelarvest	18	82 291	78 228
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	19	29 022	26 365
Põhivarade sihtfinantseerimine	20	8 216	4 423
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	21	81 099	67 327
Muud tulud	22	2 868	270
Tulud kokku		233 947	204 140
Kulud			
Kaubad, materjal ja teenused	23	-22 325	-21 469
Tegevuskulud	24	-51 664	-41 935
Stipendiumid		-13 966	-13 966
Tööjõukulud	25	-117 094	-104 856
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	26	-18 601	-17 835
Olulised käibevara allahindlused		220	544
Muud kulud	28	-1 294	-1 094
Kulud kokku		-224 724	-200 611
Tegevustulem		9 223	3 529
Kasum sidusettevõtetelt	7	10	9
Kasum finantsinvesteeringutelt		8	0
Intressitulud		96	47
Intressikulud		-116	-139
Muud finantstulud		1	0
Tulem enne tulumaksustamist		9 222	3 446
Tulumaks		0	-21
Aruandeaasta tulem		9 222	3 425

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Lehekülgedel 54–87 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisa	2021	2020
Rahavood majandustegevusest			
Tegevustulem		9 223	3 529
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	26	18 601	17 835
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	10	8	0
Kasum põhivarade müügist	22	-27	-22
Eraldiste muutus		0	-243
Saadud sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	20	-8 216	-4 423
Vahendatud sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks		441	85
Nõuete ja ettemaksete muutus		-6 459	-10 355
Varude muutus	6	-28	-31
Kohustiste ja ettemaksete muutus		8 024	16 219
Makstud intressid		-116	-140
Makstud ettevõtte tulumaks		0	-21
Rahavood majandustegevusest kokku		21 451	22 433

	Lisa	2021	2020
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivarade soetamisel		-4 554	-5 637
Laekunud materiaalse põhivarade müügist		36	20
Tasutud lõpetamata ehitiste eest		-11 603	-9 581
Tasutud ettemaksud materiaalse põhivarade eest	10	-96	-164
Tasutud immateriaalse põhivarade soetamisel		-392	-528
Tasutud põhivarade sihtfinantseerimine (partnerid)		-237	-79
Laekunud põhivarade sihtfinantseerimine		9 017	4 678
Laekunud dividendid tehtud finantsinvesteeringult		8	0
Laekunud pikaajaline nõue		5	0
Laekunud intressid		143	54
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-7 673	-11 238
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksud	12 ja 14	-3 648	-4 088
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksud	13	-6	-6
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-3 654	-4 094
Rahavood kokku		10 124	7 101
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	3	50 164	43 063
Raha ja rahalähendite muutus		10 124	7 101
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	3	60 288	50 164

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Lehekülgedel 54–87 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Ülikooli kapital	Eelmiste perioodide tulem	Aruande- aasta tulem	Kokku
Seisuga 31.12.2019	144 182	100 538	11 207	255 927
Tulemi ülekandmine	0	11 207	-11 207	0
Aruandeaasta tulem	0	0	3 425	3 425
Seisuga 31.12.2020	144 182	111 745	3 425	259 352
Tulemi ülekandmine	0	3 425	-3 425	0
Aruandeaasta tulem	0	0	9 222	9 222
Seisuga 31.12.2021	144 182	115 170	9 222	268 574

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Lehekülgedel 54–87 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

LISA 1. ARVESTUSPÕHIMÕTTED

1.1. Üldine informatsioon

Tartu Ülikooli 2021. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne (edaspidi: aruanne) on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendab avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend.

Aruande koostamisel on lähtutud Tartu Ülikooli ja kontserni tütarettevõtete (edaspidi: kontsern) tegevuse jätkuvuse põhimõttest. Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2021 ja lõppes 31. detsembril 2021. Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Aruandes on järgitud soetusmaksumuse põhimõtet, v.a neil juhtudel, mida on arvestuspõhimõtetes allpool kirjeldatud.

Konsolideeritud tulemiaruanne on koostatud raamatupidamise seaduse lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemi 1 põhjal. Tartu Ülikooli kontserni põhitegevuse iseärasuste tõttu on muudetud tulemiaruanandes ja netovaras kajastatud kirjete nimetust ja struktuuri.

Konsolideeritud rahavoogude aruandes on majandustegevuse rahavoogusid kajastatud kaudsel meetodil ning investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid otsemeetodil.

1.2. Konsolideeritud aruande koostamine

1.2.1. Konsolideerimise põhimõtted

Aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte valitseva mõju all olevate tütarettevõtete finantsnäitajad. Elimineeritud on kontsernisisesed nõuded ja kohustised, kontserni üksuste vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasum ja kahjum. Kui realiseerumata kahjumit ei ole saanud katta, ei ole seda elimineeritud. Tütarettevõtete arvestuspõhimõtted on viidud vastavusse kontserni omadega.

Aruandes on kajastatud Tartu Ülikooli (emaettevõtte), tema tütarettevõtete UniTartu Ventures OÜ, Academus Hostel OÜ, MTÜ Tartu Üliõpilasküla, MTÜ Tartu Üliõpilasmaja ja MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi, sidusettevõtete E-Kyla Arendus OÜ ja BioCC OÜ ning tema tütarettevõtte NORDWISE BioTech OÜ finantsnäitajad.

1.2.2. Tütarettevõtted

Tartu Ülikooli tütarettevõtte on ettevõtte, mille üle on Tartu Ülikoolil valitsev mõju. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte valitseva mõju all olevaks, kui emaettevõttele kuulub kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või kui emaettevõtte saab muul moel kontrollida tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte määratlusele vastavad ka sihtasutused ja mittetulundusühingud. Selleks et hinnata valitsevat mõju nende üle, arvestatakse, kas nende varad lähevad pärast likvideerimist üle emaettevõttele. Kui emaettevõttel on sihtasutuse või mittetulundusühingu üle valitsev mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na.

Teave tütarettevõtete kohta on esitatud lisas 2.

1.2.3. Sidusettevõtted

Tartu Ülikooli sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle on Tartu Ülikoolil või tema tütarettevõttel oluline, aga mitte valitsev mõju. Enamasti eeldatakse olulise mõju olemasolu siis, kui Tartu Ülikoolile või tema tütarettevõttele kuulub sidusettevõttes üle 20% hääleõigusest.

Kui Tartu Ülikoolil või tema tütarettevõttel on sihtasutuse või mittetulundusühingu üle oluline mõju (üldjuhul 20–50% hääleõigusest), ei kajastata seda osalust ega finantsinvesteeringut bilansis. Sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil, mille alusel võetakse investeering esialgu arvele soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega investeeringuobjekti netovara muutustes (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis kui ka muudes netovara kirjetes) ning investeeringuobjekti varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ostuanalüüsi põhjal määratud õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe elimineerimise või amortisatsiooniga.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas on märke sellest, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla selle bilansilise väärtuse. Kui selliseid märke on, tehakse vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse punktis 1.11 „Vara väärtuse langus“ kirjeldatud põhimõtetest.

Teave sidusettevõtete kohta on esitatud lisas 7.

1.2.4. Osalus sihtasutustes

Tartu Ülikool on asutajaliige järgmistes sihtasutustes:

- Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum,
- Sihtasutus Teaduskeskus Ahhaa,
- Sihtasutus Tartu Teaduspark,
- Tartu Ülikooli Sihtasutus,
- Sihtasutus Eesti Agrenska Fond,
- Sihtasutus Viljandimaa Loomemajanduskeskus,
- Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (kustutatud registrist 10.02.2021).

Tartu Ülikoolil on oluline mõju järgmistes sihtasutuste üle:

	Asu- koha- maa	Netovara		Ülikooli esindatus nõukogu liikmete järgi
		31.12.2021	31.12.2020	
Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum	Eesti	172 977	167 724	3 liiget 8-st
Sihtasutus Teaduskeskus Ahhaa	Eesti	8 192	8 538	2 liiget 6-st
Sihtasutus Tartu Teaduspark	Eesti	4 186	4 256	1 liiget 5-st
Tartu Ülikooli Sihtasutus	Eesti	3 477	3 367	2 liiget 8-st
Sihtasutus Eesti Agrenska Fond	Eesti	3 025	2 141	1 liiget 5-st
Sihtasutus Viljandimaa Loomemajanduskeskus	Eesti	-113	-122	1 liiget 5-st

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

1.2.5. Finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse

Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse (v.a osalus tütar- ja sidusettevõtetes), mille õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuses, millest arvatakse vajaduse korral maha väärtuse langusega seotud allahindlus.

Tartu Ülikooli kontsernile kuulub osalus kahes ettevõttes:

- Tervisetehnoloogiate Arenduskeskus AS osalus 7,69%,
- STACC OÜ osalus 2%.

1.2.6. Aruande lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Aruande lisades on avaldatud konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhiaruanded: bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne. Konsolideerimata aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid kui konsolideeritud aruande koostamisel. Lisades esitatud emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse tuletatud soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse vajaduse korral allahindlusega. Kui kajastatud osaluse tuletatud soetusmaksumus on suurem kui kontserni osalus tütar- või sidusettevõtte netovaras, mis on vähenenud dividendide väljamaksmise, kahjumi või mõne muu põhjuse tõttu, hinnatakse osaluse tuletatud soetusmaksumus alla kuni osaluse summani tütar- või sidusettevõtte netovaras. Kui osaluse summa tütar- või sidusettevõtte netovaras järgnevatel perioodidel suureneb, taastatakse allahindlus kuni osaluse tuletatud soetusmaksumuseni või osaluse summani tütar- või sidusettevõtte netovaras (olenevalt sellest, kumb neist on väiksem).

1.3. Raha ja rahalähendid

Kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit), lühiajalisi pangadeposiite (kuni kolmekuulise lunastustähtajaga) ja laekumata kaardimakseid käsitatakse raha ja rahalähenditena. Arvelduskrediit kajastatakse konsolideeritud bilansis lühiajaliste laenukohustistena.

1.4. Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh laenuõuded ja deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalised

nõuded kajastatakse konsolideeritud bilansis tõenäoliselt laekuvast summast. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil. Pikaajalised nõuded, mis ei teeni intressi, kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 4% aastas.

Laekumata nõudeid hinnatakse ligikaudse meetodiga, tuginedes varasemate perioodide kogemusele. Ligikaudne hindamine tähendab seda, et nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud 90–180 päeva võrra, hinnatakse alla 50%, ja nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 180 päeva võrra, hinnatakse alla 100%. Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded kajastatakse kuni laekumiseni või lootusetuks tunnistamiseni ja konsolideeritud bilansist mahakandmiseni ostjatelt laekumata nõuetena.

Kui selgub, et nõude laekumine on ebareaalne, tunnistatakse nõue lootusetuks ja kantakse konsolideeritud bilansist välja. Nõue loetakse lootusetuks, kui kontsernil puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (võlgnik on likvideeritud või pankrotis, pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks jms) või kui selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevat tulu.

Kui ebatõenäoliselt laekuvaks arvatud nõue hiljem siiski laekub, kajastatakse see varem kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä periodil, mil see laekus.

1.5. Finantsvarade väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb korrigeeritud soetusmaksumuse või soetusmaksumuse meetodil kajastatud finantsvara või finantsvarade grupi väärtuse languse tunnuseid. Kui neid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastuvad finantsvarad alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna selle finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud

sisemise intressimääraga) ja soetusmaksumuses kajastuvad finantsvarad hinnatakse alla summani, mille võiks põhjendatud hinnangu kohaselt saada selle finantsvara müümisel aruandekuupäeva seisuga. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse konsolideeritud tulemiaruanDES kuluna.

1.6. Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus; varad, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase majandustegevuse käigus, ning materjalid või tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel. Lisaks müügiks ostetud kaupadele, materjalidele ning lõpetamata ja valmistoodangule hõlmavad varud ka edasimüügiks hoitavaid seadmeid ning kinnisvara ja teenuse osutamisega otseselt seotud kapitaliseeritud kulusid, mida ei saa kajastada tulu valmidusastme meetodil.

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostu-, tootmis- ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude soetusmaksumusse kapitaliseeritakse soetamisega kaasnev kütuseaktsiis.

Varude soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud erinõude kohaselt kajastatakse varude soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludena.

Kaupade kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud on hinnatud konsolideeritud bilansis kas soetusmaksumuses või netorealiseerimismaksumuses, lähtudes sellest, kumb on väiksem.

1.7. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuteks loetakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hoonet või osa hoonest), mida kontsern rendib välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoiab turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ükski

avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Hooneid ja ruume, mida kasutab avaliku sektori üksus, kajastatakse kui materiaalsel põhivara.

Kinnisvarainvesteeringud võetakse konsolideeritud bilansis algselt arvele soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi (s.o notaritasud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt toimunud). Kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumusse ei arvestata laenukasutuse kulusid. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi erinõude kohaselt kajastatakse soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludena. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi kohaselt kajastatakse kinnisvarainvesteeringud pärast arvele võtmist soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui kinnisvarainvesteeringu objektid koosnevad üksteisest eristatavatest ja erineva kasuliku elueaga komponentidest, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning neile määratakse kasuliku eluea järgi ka eraldi amortisatsioonimäärad. 2021. aastal oli kontserni kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäärade vahemik 2–4%, v.a hoonestamata kinnistud (maa), mida ei amortiseerita.

Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumusele, kui on tõenäoline, et kontsern teenib nendelt kulutustelt tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kinnisvarainvesteeringute muud hilisemad hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludena. Kui kinnisvarainvesteeringute objektidel vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objektide soetusmaksumusele,

eeldusel, et see vastab kinnisvarainvesteeringute mõistele ja vara konsolideeritud bilansis kajastamise kriteeriumidele. Asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse konsolideeritud bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringute kajastamine konsolideeritud bilansis lõpetatakse objektide võõrandamisel või kasutusest eemaldamisel, kui varadest ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringute kajastamise lõpetamisest tekkinud tulem kajastatakse lõpetamise perioodi konsolideeritud tulemiaruanDES kirjel „Muud tulud“ või „Muud kulud“.

Kui kinnisvaraobjektide kasutamise eesmärk muutub, liigitatakse varad konsolideeritud bilansis ümber. Alates muutuse kuupäevast rakendatakse objektide suhtes selle varade rühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objektid on üle kantud.

1.8. Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara on vähemalt 5000 euro suuruse soetusmaksumusega materiaalne vara, mida kontsern kasutab põhikirjaliste ülesannete täitmisel, teenuste osutamisel või halduseesmärkidel ja mida ta kavatses kasutada pikema aja jooksul kui üks aasta.

Soetusmaksumusest sõltumata võetakse erandina põhivarana arvele ka maa, raamatukogu kogudesse soetatud teavikud (vt punkt 1.9), muuseumikogudesse kuuluv vara (museaalid) ning Tartu Ülikooli kontserni omandis ja kasutuses olevad kultuuriväärtuste riiklikku registrisse kantud varad.

Muuseumikogudesse soetatud vara võetakse põhivarana arvele summaliselt. Arvestust ühikute ja nimetuste kaupa peetakse muuseumide infosüsteemides. Kunstiväärtused, mida ei võeta arvele muuseumikogudesse või kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud varana, võetakse raamatupidamises arvele põhivarana, kui nende soetusmaksumus ületab põhivara kapitaliseerimise piirmäära. Neid amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul.

Vara, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, aga soetusmaksumus alla 5000 euro, kantakse kasutuselevõtmise hetkel kuludesse. Väikevara üle, mille soetusmaksumus on 2000–4999,99 eurot, peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud varade viimiseks tööseisukorda ja -asukohta. Põhivara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita uue ehitise avamise kulutusi, uue toote või teenuse tutvustamise kulutusi (sh reklaamikulud), kulutusi majandustegevuse arendamiseks uues asukohas või kulutusi uuele kliendisegmendile (sh töötajate koolituskulud), haldus- ja muid üldkulusid ega laenukasutuse kulusid. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi erinõude kohaselt ei kapitaliseerita põhivara soetusmaksumusse tagasi- saamisele mittekuuluvaid makse ja lõive. Materiaalne põhivara kajastatakse konsolideeritud bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud lisatakse soetusmaksumusele ainult siis, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara konsolideeritud bilansis kajastamise kriteeriumidele (sh objekti tõenäoline kasutamine tulevikus majandusliku kasu tekitamiseks) ning kui soetusmaksumus ületab põhivara kapitaliseerimise alampiiri (5000 eurot). Muud põhivara hoolduse ja remondi kulud kajastatakse kuluna nende tegemise hetkel.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, lähtudes selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline amortiseeritav osa. Kui vara lõppväärtus ületab bilansilise jääkmaksumuse, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, mille puhul määratakse iga objekti kasuliku eluea alusel eraldi amortisatsioonimäär.

2021. aastal kasutati kontsernis materiaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel järgmisi aastaseid amortisatsioonimäärasid:

- maa 0%,
- ehitised 2–40%,
- masinad ja seadmed 7–50%,
- raamatukogu kogud 0%,
- muu materiaalne põhivara 2–50%.

Piiramata kasutuseaga objekte (maad, kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud vara, muuseumikogudesse kuuluvat vara ja raamatukogu kogude teavikuid) ei amortiseerita.

Sisustamiseks ja sisekujunduseks soetatud asju, millel ei ole püsivat väärtust, ning muuseumi abikogusse arvatud asju, mis vahetatakse teatud aja järel välja, amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul.

Vara hakatakse amortiseerima siis, kui see on kasutusvalmis (st alates hetkest, mil vara on kavandatud seisukorras ja asukohas), ja seda jätkatakse kuni amortiseeritava osa täieliku amortiseerimiseni või vara lõpliku kasutusest eemaldamiseni. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja lõppväärtuse põhjendatust.

Tartu Ülikooli kontsern kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti finantsaruandluse standardit, ei tee kaetava väärtuse teste ega kajasta vara väärtuse langust kaetava väärtuseni avaliku teenuse osutamiseks vajaliku põhivara korral, kui vara väärtus ei ole langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel tehakse põhivara kaetava väärtuse test siis, kui on märke või on alust arvata, et vara väärtus võib olla langenud. Kui põhivara

kaetav väärtus (s.o vara netomüügihind või vara kasutusväärtus, olenevalt sellest, kumb on kõrgem) on bilansilisest jääkmaksumusest väiksem, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetava väärtuseni (vt ka punkt 1.11).

Kui on märke sellest, et varaobjektide eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt.

Materiaalne põhivara eemaldatakse konsolideeritud bilansist müümise hetkel või siis, kui selle edasine kasutamine või müük ei too tõenäoliselt majanduslikku kasu. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest saadav kasum ja kahjum võetakse arvele selle perioodi konsolideeritud tulemiaruanes, millal kajastamine lõpetati.

1.9. Raamatukogu kogud

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi § 41 lõike 2 punktis 2 on sätestatud, et olenemata soetusmaksumusest on lubatud erandina võtta põhivarana arvele teavikud nendes avalikes raamatukogudes, kus teavikute hoidmine ja väljalaenutamine avalikkusele on põhitegevus. Lähtudes sellest erisättest, on kontserni bilansis kajastatud teavikud, mis on Tartu Ülikooli raamatukogu kogudesse soetatud alates 2004. aasta jaanuarist. Raamatukogu kogudesse soetatud teavikud võetakse põhivarana arvele summaliselt. Arvestust ühikute ja nimetuste kaupa peetakse raamatukogu infosüsteemis. Konsolideeritud bilansis kajastatakse raamatukogu kogude teavikud soetusmaksumuses. Tartu Ülikooli raamatukogu kogudest kajastuvad kontserni bilansis põhivarana

- teavikud, mille Tartu Ülikool on soetanud alates 2004. aastast,
- teistest raamatukogudest vahetuse teel saadud teavikud (raamatukogu vahetusfondi soetusmaksumuses),
- ELNET-i konsortsiumi makstud teavikud, mis on soetatud Tartu Ülikoolile (kajastatakse tuludes põhivara mitterahalise sihtfinantseerimisena).

Järgmiste raamatukogu kogude teavikute üle, mille soetusmaksumus ei ole teada ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, peetakse bilansivälisest arvestust ühikute kaupa:

- teavikud, mis on soetatud enne 2004. aastat,
- annetusena saadud teavikud,
- sundeksemplarid, mida Eesti kirjastused saadavad Tartu Ülikooli raamatukogule säilituseksemplari seaduse alusel.

Konsolideeritud bilansis kajastatud raamatukogu kogude väärtust ei amortiseerita. Teavikud kantakse raamatukogu kogudest kulusse täies mahus siis, kui need eemaldatakse kasutusest või on kaotsi läinud.

1.10. Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara on füüsilise vormita, muust varast eristatav mitterahaline vara, mida kasutatakse pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus ületab põhivarana arvelevõtmise piirmäära. Immateriaalse vara objektid (tarkvara, kasutusõigused ja muu immateriaalne vara) kajastatakse konsolideeritud bilansis siis, kui kontsern neid kontrollib, kui on tõenäoline, et nende kasutamisest saadakse tulevikus majanduslikku tulu, kui nende soetusmaksumus on usaldusväärset hinnatav ning kui need ei tulene kontserni sees uurimis- ja arendustegevusele tehtud kulutustest. Uurimis- ja arendustegevuse kulutused kajastatakse kuluna nende tekkimisel. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Arvelevõtmise järel kajastatakse immateriaalne vara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulatsioonid kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Tartu Ülikooli genoomika instituudi kogutud bioloogiliste materjalide andmebaasid, tarkvara, õigused ja litsentsid ning muud immateriaalse põhivara objektid kajastatakse kontserni bilansis immateriaalse põhivarana. Bioloogiliste materjalide

andmebaaside analüütilist arvestust peetakse genoomika instituudi infosüsteemis.

Kõikidel immateriaalse vara objektidel eeldatakse olevat piiratud kasulik eluiga. Immateriaalset vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes vara eeldatavast kasulikust elueast. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Kui immateriaalse vara kasuliku eluiga ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on kuni kümme aastat. Igal aruandekuupäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ja -meetodi põhjendatust.

2021. aastal kasutati kontsernis immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel järgmisi aastaseid amortisatsioonimäärasid:

- bioloogiliste materjalide andmebaasid ja DNA pank 2–5%,
- tarkvara 20–25%,
- muu immateriaalne põhivara 20%.

Kui on märke sellest, et varaobjektide eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt (vt ka punkt 1.11).

1.11. Vara väärtuse langus

Tartu Ülikooli kontsern kui avaliku sektori üksus, kes rakendab Eesti finantsaruandluse standardit, ei tee vara väärtuse teste ega kajasta vara väärtuse langust kaetava väärtuseni avaliku teenuse osutamiseks vajaliku põhivara puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle riknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu. Muudel juhtudel hinnatakse igal aruandekuupäeval piiramata kasutusega materiaalsel põhivara (maad, kultuurimälestiste riiklikku registrisse kantud vara, muuseumikogudesse kuuluvat vara ja raamatukogu kogude teavikuid), samas kui amortiseeritava vara puhul hinnatakse, kas on asjaolusid, mis viitavad vara väärtuse võimalikule langusele. Kui neid on, hinnatakse vara kaetavat väärtust ja võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kulu kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara kasutusväärtus või õiglase väärtus, millest on lahutatud müügikulutused (olenevalt sellest, kumb on suurem). Selleks et vara väärtuse langust mõõta, hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varagrupi kohta, mille puhul saab rahavooge eristada. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kui vara on alla hinnatud, hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas on tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse hindamise tulemusena selgub, et varaobjekti või -grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud siis, kui vahepealsetel aastatel oleks arvestatud normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta konsolideeritud tulemiaruanes põhivara allahindluse kulude vähendamisenä.

1.12. Finantskohustised

Finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised), v.a negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edaspidi kajastatakse finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses. Tuletisinstrumendid kajastatakse õiglases väärtuses. Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid kajastatakse finantskohustisena.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse konsolideeritud bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustiste

korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse need algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgmistel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil. Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna konsolideeritud tulemiaruanes kirjel „Intressikulud“.

Finantskohustised liigitatakse lühiajaliseks, kui nende tasumise tähtaeg on kuni 12 kuud alates aruandekuupäevast või kui kontsernil pole tingimusteta õigust kohustiste tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva või kui laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval finantskohustised tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu. Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse siis, kui need on tasutud, tühistatud või aegunud.

1.13. Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi järgi loeb kontsern rendi liigitamisel kapitalirendile viitavaks kriteeriumiks ka asjaolu, kui renditavat vara ei saa kergesti asendada teise varaga. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

1.13.1. Kontsern kui rentnik

Kontsern kui rentnik kajastab kapitalirenti oma konsolideeritud bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on väiksem. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kapitalirendi kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirendi intressikulud on perioodikulud ja need on kajastatud konsolideeritud tulemiaruanes kirjel „Intressikulud“. Kapitalirendi kohustis (ilma finantskuluta) kajastatakse pika- või lühiajalise võlakohustisena.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooni- periood on kas vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kestus (olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem). Kapitalirendi tingimustel renditud varalt arvestatud kulum kajastatakse konsolideeritud tulemiaruanDES kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Kasutusrendi puhul kajastatakse vara rendimaksed konsolideeritud tulemiaruanDES perioodikuluna tekkepõhiselt rendiperioodi jooksul.

1.13.2. Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse konsolideeritud bilansis tavakorras, samamoodi nagu muu ülikooli bilansis kajastatav vara. Väljarenditud vara amortiseeritakse kontsernis sama tüüpi vara korral kasutatavate amortiseerimispõhimõtete järgi. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

1.14. Saadud ettemaksed

Siht- ja kaasfinantseerimiseks saadud ettemaksed, teadus- ja arendustegevuse teenuslepingute ettemaksed ning aruandeaastal laekunud muud tulevaste perioodide ettemakstud tulud, mida pole kajastatud aruandeaasta tuludena, kajastatakse tulevaste perioodide ettemakstud tuludena.

Kui siht- või kaasfinantseeringuna antud toetus on laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulusi tehtud või põhivara soetatud, kajastatakse saadud vahendid saadud ettemaksetena (vt punkt 1.15).

1.15. Toetused

Saadud vahendid (saadud toetused), mille eest otseselt ei anta vastu kaupu ega teenuseid, ja antud vahendid (antud ja vahendatud toetused), mille eest otseselt ei saada vastu kaupu ega teenuseid, kajastatakse toetustena. Toetuste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist.

Toetused jagunevad kaheks:

- sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille korral on määratud eesmärk ja mõõdikud eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ning rahaline eelarve ning mille korral nõuab toetuse andja toetuse saajalt üksikasjalikku aruannet raha kasutamise kohta ja raha ülejääk tuleb andjale tagasi maksta;
- tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis põhinevad saaja põhikirjalistel ülesannetel ja arengudokumentides määratud eesmärkidel.

Sihtfinantseerimist on kahte liiki:

- kodumaine sihtfinantseerimine,
- välismaine sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval. Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimist. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimus on see, et kontsern peab toetuse saajana ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk.

Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Kui toetuse andja või vahendaja annab toetust kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel (standardiseeritud ühikuhinnad, kindlasummalised maksed, ühtse määra alusel hüvitatavad kaudsed kulud) ega nõua nende kohta kuludokumente, kajastatakse sihtfinantseerimise tulu aruandeperioodil.

Sihtfinantseerimise kajastamisel eristatakse konsolideeritud tulemiaruanDES sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui toetus on saadud edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude katteks või varade soetamiseks. Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Teiselt avaliku sektori üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasel väärtuses või kui see ei ole teada, siis üleandja näidatud jääkväärtuses.

Kui selgub, et kõik toetuse saamise tingimused ei ole täidetud ning kontsern vastutab toetuse vahendajana või saajana toetuse andja ees saaja lepinguliste kohustuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, kajastatakse lepingu rikkumise selgumisel tagasinõue toetuse saaja vastu ja/või tagasimaksekohustus toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu ja/või antud toetuste kulu.

1.16. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustava sündmuse tõttu juriidiline või faktiline kohustus, kohustise realiseerumine on tõenäoline ja selle summat saab usaldusväärselt hinnata. Eraldis kajastatakse konsolideeritud bilansis summana, mis on juhtkonna hinnangul aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise täitmiseks. Kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui

12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva, kajastatakse see diskonteeritud väärtuses, v.a juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kajastatakse aruande lisades tingimuslike kohustistena.

1.17. Tulude ja kulude kajastamine (v.a toetuste tulud)

Tulude ja kulude arvestamisel on lähtutud tekkepõhisuse printsiibist.

Tuluna kajastatakse tavapärase majandustegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadaoleva tasu õiglast väärtust, milles võetakse arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Tulu õppeteenustasudelt, mis laekuvad üliõpilastelt, täiendusõppe programmides osalejatelt jt, kajastatakse tuluna koolitusteenuse osutamisest. Tulu kajastatakse sellel perioodil, millal teenus osutati.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või kui teenust osutatakse pikema aja jooksul, siis valmidusastme meetodil. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest aruandekuupäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) saab usaldusväärselt prognoosida ning et tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei saa usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et kontsern suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, kajastatakse tulu ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud müüjalt üle ostjale, müügitulu

ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärsetl määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse siis, kui selle laekumine on tõenäoline ja tulu suurust saab usaldusväärsetl hinnata.

1.18. Ettevõtte tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ja siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi puhul on tulumaksuäär 20/80 väljamakstavate dividendide netosummalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnev ettevõtte tulumaks kajastatakse kohustisena ja konsolideeritud tulemiaruanDES tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu kümnendal päeval.

Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäär 14/86. Soodsamat maksumäär saab kasutada dividendimakse korral, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on esimene arvesse võetav aasta 2018.

1.19. Välisvaluutatehingute kajastamine

Kontserni kuuluvate majandusüksuste arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas tehtud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandekuupäeval ümber arvestusvaluutasse aruandekuupäeval kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasum ja -kahjum kajastatakse aruandeperioodi konsolideeritud tulemiaruanDES. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil, aruandekuupäeval ümber ei hinnata, vaid need kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi alusel.

1.20. Sündmused pärast aruandekuupäeva

Aruandes on kajastatud kõik pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud korrigeerivad sündmused. Oluliste mittekorrigeerivate sündmuste mõju avalikustatakse aruande lisades.

LISA 2. KONTSERNI TÜTARETTEVÕTTED

	Asukoha- maa	Osalus protsentides	
		31.12.2021	31.12.2020
UniTartu Ventures OÜ	Eesti	100	100
Academus Hostel OÜ	Eesti	100	100
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	Eesti	100	100
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	Eesti	100	100
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	Eesti	100	100

Kontsernil on kõigi mittetulundusühingutest tütarettevõtete üle valitsev mõju (üle 50% hääleõigusest) ja seetõttu konsolideerib Tartu Ülikool mittetulundusühinguid 100%.

LISA 3. RAHA JA RAHALÄHENDID

	31.12.2021	31.12.2020
Kassa	54	75
Raha üleöödeposiidis ja arvelduskontodel	20 732	32 566
Lühiajalised tähtajalised pangadeposiidid	39 502	17 523
Kokku	60 288	50 164

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Intressitulu arvelduskontodelt ja lühiajalistelt tähtajalistelt pangadeposiitidelt oli 2021. aastal 96 311 eurot (2020. aastal 46 382 eurot). Intressimäärad, mida teeniti deposiitidelt ja arvelduskontodelt, olid aruandeaastal vahemikus 0,01–0,7% (2020. aastal 0,01–1%).

LISA 4. NÕUDED JA ETTEMAKSED

	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ostjate vastu	5 407	3 617
Ostjatelt laekumata arved	5 425	3 854
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-18	-237
Saamata sihtfinantseerimine (lisa 5)	13 657	15 167
Muud lühiajalised nõuded (lisa 8)	390	38
Tulevaste perioodide ettemakstud kulud	11 034	7 608
Ettemakstud siht- ja kaasfinantseerimised	10 271	6 832
Ettemaksed tarnijatele	748	759
Ettemaksed töötajatele	15	17
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	4 709	5 267
Kokku	35 197	31 697

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 5. SAAMATA SIHTFINANTSEERIMINE

	31.12.2021	31.12.2020
Teadusuuringute läbiviimine Covid-19 levimuse tõkestamiseks ja monitoorimiseks (Haridus- ja Teadusministeerium)	2 522	0
Tegevuse „Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele“ (ASTRA) toetavad tegevused (Haridus- ja Teadusministeerium)	1 669	2 269
Tippkeskuste projektid (Haridus- ja Teadusministeerium)	1 334	1 134
Välisetoetusprojektid	1 105	927
Mobilitas Plussi mobiilsustoetused (SA Eesti Teadusagentuur)	1 049	949
Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri kaasajastamise alameetme projektid (Haridus- ja Teadusministeerium)	876	1 195
Euroopa territoriaalse koostöö programmi projektid	855	820
Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“	786	2 318
Haridus- ja Noorteameti rahastatud projektid	687	395
Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi rahastatud projektid (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet)	662	868
Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatud õppetegevuse meetmete projektid	345	339
SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastatud projektid	336	773
Programm Dora Pluss (Haridus- ja Noorteamet)	289	799
Programm „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel“ (Haridus- ja Teadusministeerium)	279	106
Ressursside väärindamise alase teadus- ja arendustegevuse toetamine (ResTA) (SA Eesti Teadusagentuur)	202	227
Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetused (Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium)	180	171
Programm „Personaalmeditsiini rakendamine Eestis“ (Tervise Arengu Instituut)	177	94
Eesti Haigekassa rahastatud projektid	78	135
Programm „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“ (Haridus- ja Noorteamet)	67	522
Projekt „Eesti teadus- ja õppekirjandus“ (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)	12	0
Praktikasüsteemi arendamise ja tõhustamise projekt (Haridus- ja Teadusministeerium)	10	0
Teaduse populariseerimise alategevuse „Teeme+“ projektid (Haridus- ja Teadusministeerium)	10	0
Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse toetamise (RITA 4) projektid (SA Eesti Teadusagentuur)	6	72
ASTRA projekt PER ASPERA (IT-keskuse investeering) (Haridus- ja Teadusministeerium)	0	795
Euroopa Liidu 7. raamprogrammi projektid	0	119
Muud SA Archimedese rahastatud projektid	0	31
Muud	121	109
Kokku	13 657	15 167

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 6. VARUD

	31.12.2021	31.12.2020
Müügiks ostetud kaubad	128	120
Valmistoodang	65	48
Materjal	10	7
Kokku	203	175

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Seoses netorealiseerimisväärtuse langemisega alla soetusmaksumuse ei ole 2021. ja 2020. aastal varusid alla hinnatud ega kasutuskõlbmatuid kaupu kuludesse kantud. 2021. ja 2020. aastal varude allahindlusi ei tühistatud.

LISA 7. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÖTETESSE

	BioCC OÜ	E-Kyla Arendus OÜ	Kokku
Bilansiline maksumus 31.12.2019	73	18	91
sh soetusmaksumus 31.12.2019	1	15	16
Aruandeaasta kasum (kontserni osa 2020)	10	-1	9
Bilansiline maksumus 31.12.2020	83	17	100
sh soetusmaksumus 31.12.2020	1	15	16
Aruandeaasta kasum (kontserni osa 2021)	11	-1	10
Bilansiline maksumus 31.12.2021	94	16	110
sh soetusmaksumus 31.12.2021	1	15	16
Kontserni osaluse määr			
Seisuga 31.12.2020	20%	33,33%	
Seisuga 31.12.2021	20%	33,33%	

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Kõik sidusettevõtted tegutsevad Eesti Vabariigis. Ühegi sidusettevõtte osad ei ole börsil noteeritud.

BioCC OÜ-le kuulub 100% osalus tütarettevõttes NORDWISE Biotech OÜ. BioCC OÜ 2021. aruandeaasta konsolideeritud majandustegevuse tulemsuhtumaksumuse meetodil oli 54 735 euro suurune kasum, nii et Tartu Ülikooli investeringu väärtus kasvas 10 947 euro võrra. E-Kyla Arendus OÜ aruandeaasta majandustegevuse tulemsuhtumaksumuse oli 2971 euro suurune kahjum, mille tulemusena Tartu Ülikooli investeringu väärtus kahanes 990 euro võrra.

Sidusettevõtete omakapitalis toimunud muudatused on esitatud alljärgnevas tabelis.

	BioCC OÜ	E-Kyla Arendus OÜ	Kokku
Seisuga 31.12.2020			
Osakapital	6	5	11
Ülekurss	0	41	41
Kohustuslik reservkapital	1	0	1
Eelmiste perioodide kasum	360	6	366
Aruandeaasta kasum	50	-3	47
Omakapital kokku	417	49	466
Tartu Ülikooli osa	83	17	100
Tartu Ülikooli osaluse määr	20%	33,33%	
Seisuga 31.12.2021			
Osakapital	6	5	11
Ülekurss	0	41	41
Kohustuslik reservkapital	1	0	1
Eelmiste perioodide kasum	410	3	413
Aruandeaasta kasum	55	-3	52
Omakapital kokku	472	46	518
Tartu Ülikooli osa	94	16	110
Tartu Ülikooli osaluse määr	20%	33,33%	

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 8. PIKAAJALISED NÕUDED

	31.12.2021	31.12.2020
Nõue põhivara investeerimisest	2 028	0
Muud pikaajalised nõuded	14	18
Kokku	2 042	18

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli ja MAX IV Laboratory (Lundi Ülikool, Rootsi) vahel 23. septembril 2013 sõlmitud lepingu kohaselt investeeris Tartu Ülikool aastatel 2014–2015 MAX IV labori aparatuuri: Eesti-Soome kiirekanalisse FinEstBeAMS. FinEstBeAMS on MAX IV labori taristu lahutamatu osa. 24. septembril 2021 sõlmisid pooled koostöölepingu nr 8499, mille kohaselt anti aparatuuri omandiõigus üle Lundi Ülikoolile ning Tartu Ülikoolile tagatakse investeringu-põhine juurdepääs MAX IV labori seadmetele kuni 31. detsembrini 2030. Üleantud investeringu väärtus on 3,03 miljonit eurot. Seetõttu eemaldati vara Tartu Ülikooli bilansist ja võeti arvele nõue Lundi Ülikooli vastu MAX IV labori kasutamise kohta kuni 31. detsembrini 2030. Seisuga 31. detsember 2021 moodustab ülikooli nõude lühiajaline osa 303 300 eurot ja pikaajaline osa nüüdisväärtuses 2 028 061 eurot diskontomääruga 4%. Vt lisasid 4, 10 ja 22.

LISA 9. KINNISVARAINVESTEERINGUD

	Narva mnt 18/20, Tartu linn	Ülikooli 20, Tartu linn	Riia 191, Tartu linn	Kokku
Soetusmaksumus				
Seisuga 31.12.2019	0	1 953	93	2 046
Soetatud kinnisvarainvesteering	5 830	0	0	5 830
Üüritulud 2020	396	20	0	416
Halduskulud 2020	42	23	0	65
sh üürnikele edasi antavad halduskulud	39	9	0	48
Seisuga 31.12.2020	5 830	1 953	93	7 876
Soetatud kinnisvarainvesteering	0	0	0	0
Üüritulud 2021	478	17	0	495
Halduskulud 2021	60	19	0	79
sh üürnikele edasi antavad halduskulud	56	9	0	65
Seisuga 31.12.2021	5 830	1 953	93	7 876
Kulum				
Seisuga 31.12.2019	0	634	0	634
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	175	49	0	224
Seisuga 31.12.2020	175	683	0	858
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	175	49	0	224
Seisuga 31.12.2021	350	732	0	1 082
Jääkmaksumus				
Seisuga 31.12.2019	0	1 319	93	1 412
Seisuga 31.12.2020	5 655	1 270	93	7 018
Seisuga 31.12.2021	5 480	1 221	93	6 794

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 10. MATERIAALSED PÕHIVARAD

	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Raamatu- kogu kogud	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata ehitised	Ettemaksed materiaalsete põhivarade eest	Kokku
Soetusmaksumus								
Seisuga 31.12.2019	2 487	289 254	95 820	10 668	3 903	6 746	127	409 005
Põhivara soetus	0	16	4 386	276	778	8 764	164	14 384
Ümbergrupeerimine	0	7 812	308	0	12	-7 277	-225	0
Ümbergrupeerimine kinnisvarainvesteeringuks	0	0	0	0	0	-5 830	0	-5 830
Müüdüd ja maha kantud põhivara	0	-1 953	-1 984	-11	-49	0	0	-3 997
Seisuga 31.12.2020	2 487	294 499	98 530	10 933	4 644	2 403	66	413 562
Põhivara soetus	0	0	3 815	329	243	11 436	96	15 919
Ümbergrupeerimine	0	11 677	424	0	35	-11 988	-148	0
Kulusse kandmine	0	0	0	0	0	0	-8	-8
Müüdüd ja maha kantud põhivara	-1	-5 469	-3 206	-16	-6	0	0	-8 698
Seisuga 31.12.2021	2 486	300 707	99 563	11 246	4 916	1 851	6	420 775
Kulum								
Seisuga 31.12.2019	0	86 006	70 381	0	2 696	0	0	159 083
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	0	8 893	7 313	0	164	0	0	16 370
Müüdüd ja maha kantud põhivara kulum	0	-949	-1 980	0	-49	0	0	-2 978
Seisuga 31.12.2020	0	93 950	75 714	0	2 811	0	0	172 475
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	0	8 909	5 932	0	220	0	0	15 061
Müüdüd ja maha kantud põhivara kulum	0	-2 445	-3 192	0	-6	0	0	-5 643
Seisuga 31.12.2021	0	100 414	78 454	0	3 025	0	0	181 893
Jääkmaksumus								
Seisuga 31.12.2019	2 487	203 248	25 439	10 668	1 207	6 746	127	249 922
Seisuga 31.12.2020	2 487	200 549	22 816	10 933	1 833	2 403	66	241 087
Seisuga 31.12.2021	2 486	200 293	21 109	11 246	1 891	1 851	6	238 882

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 11. IMMATERIAALSED PÕHIVARAD

	Bioloogiliste materjalide andmebaasid	Tarkvara	Muud immateriaalsed põhivarad	Etapiviisilised soetused	Kokku
Soetusmaksumus					
Seisuga 31.12.2019	9 561	1 287	183	0	11 031
Põhivara soetus	0	0	0	524	524
Ümbergrupeerimine	216	0	0	-216	0
Maha kantud põhivara	0	-222	0	0	-222
Seisuga 31.12.2020	9 777	1 065	183	308	11 333
Põhivara soetus	0	36	0	356	392
Ümbergrupeerimine	204	460	0	-664	0
Seisuga 31.12.2021	9 981	1 561	183	0	11 725
Kulum					
Seisuga 31.12.2019	2 175	1 042	173	0	3 390
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	159	64	2	0	225
Maha kantud põhivara kulum	0	-222	0	0	-222
Seisuga 31.12.2020	2 334	884	175	0	3 393
Aruandeaasta kulum (lisa 26)	168	101	2	0	271
Seisuga 31.12.2021	2 502	985	177	0	3 664
Jääkmaksumus					
Seisuga 31.12.2019	7 386	245	10	0	7 641
Seisuga 31.12.2020	7 443	181	8	308	7 940
Seisuga 31.12.2021	7 479	576	6	0	8 061

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 12. LAENUKOHUSTISED

	31.12.2021	31.12.2020
Lühiajalised laenukohustised		
Kapitalirendi kohustised (lisa 13)	1	6
Pikaajaliste laenude tagasimaksed järgmisel perioodil (lisa 14)	3 048	3 648
Kokku	3 049	3 654
Pikaajalised laenukohustised		
Kapitalirendi kohustised (lisa 13)	0	1
Laenud (lisa 14)	16 878	19 926
Kokku	16 878	19 927

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 13. KAPITALI- JA KASUTUSRENT

Kapitalirent – kontsern kui rentnik

	Masinad ja seadmed
Seisuga 31.12.2020	
Soetusmaksumus 31.12.2020	19
Akumuleeritud kulum 31.12.2020	-7
sh kulum 2020	-4
Jääkmaksumus 31.12.2020	12
Tasutud põhimakseid 2020	6
Seisuga 31.12.2021	
Soetusmaksumus 31.12.2021	19
Akumuleeritud kulum 31.12.2021	-11
sh kulum 2021	-4
Jääkmaksumus 31.12.2021	8
Tasutud põhimakseid 2021	6
Kapitalirendi kohustised kokku 31.12.2020	6
Kapitalirendi kohustised kokku 31.12.2021	1
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	1
Intressimäärad	2,15%
Tasumise lõpptähtpäev	2022. aastal
Alusvaluuta	euro

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

2021. aastal tasuti kapitalirendi intressimakseid 107 eurot (2020. aastal 256 eurot).

Kasutusrent – kontsern kui rendileandja

	Ehitised ja rajatised	
	31.12.2021	31.12.2020
Renditulu aruandeaastal	652	541
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	537	559
Maksetähtajaga 1–5 aastat	1 534	1 986
Maksetähtajaga üle 5 aasta	838	1 213
Rendile antud varade soetusmaksumus	9 814	9 782
Rendile antud varade jääkmaksumus	7 153	7 379

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Kasutusrendi tulude andmed sisaldavad nii kinnisvara- investeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu. Selliste põhivara objektide puhul, mida renditakse osaliselt välja kasutusrendi tingimustel, on rendile antud vara soetusmaksumuse ja jääkmaksumuse esitamisel arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni.

Tartu Ülikooli ja Sihtasutuse Tehvandi Spordikeskus vahel 22. märtsil 2012 sõlmitud kasutusvalduse seadmise ja asjaõiguslepinguga nr 716 seati Kääriku kinnistule SA Tehvandi Spordikeskuse kasuks 50-aastase tähtajaga kasutusvaldus alates 1. aprillist 2012. Kasutusvaldus on seatud kuni 31. detsembrini 2021 tasuta. Alates 1. jaanuarist 2022 on Tartu Ülikoolil õigus nõuda kasutusvalduse tasu.

Kasutusrent – kontsern kui rentnik

	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed
Seisuga 31.12.2020		
Tasutud 2020	272	10
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	170	6
Maksetähtajaga 1–5 aastat	15	4
Maksetähtajaga üle 5 aasta	0	0
Seisuga 31.12.2021		
Tasutud 2021	297	10
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	130	9
Maksetähtajaga 1–5 aastat	123	14
Maksetähtajaga üle 5 aasta	33	0

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 14. LAENUD JA TAGATISED

Kontsern kasutab pangalaene pikaajaliste investeringute tegemiseks ning hoonete ehitamiseks ja renoveerimiseks. Tabelites kajastatud laenud (1–4) on võtnud Tartu Ülikool. Teised kontserni liikmed ei ole laene võtnud.

2021. aastal Tartu Ülikool uusi laene ei võtnud. Tagasi maksti OP Corporate Bank plc Eesti filiaalilt võetud laen (1).

	Saldo 31.12.2021	Tagasimakse tähtaeg			Tagasimakse tähtpäev	Alusvaluuta ja intressimäär ¹
		12 kuud	1–5 aastat	üle 5 aasta		
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal (2)	406	168	238	0	22.05.2024	EUR3 ² + 0,82%
Luminor Bank AS (3)	2 320	480	1 840	0	20.10.2026	EUR3 ² + 0,64%
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal (4)	17 200	2 400	9 600	5 200	20.05.2028	EUR3 ² + 0,52%
Kokku	19 926	3 048	11 678	5 200		

	Saldo 31.12.2020	Tagasimakse tähtaeg			Tagasimakse tähtpäev	Alusvaluuta ja intressimäär ¹
		12 kuud	1–5 aastat	üle 5 aasta		
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal (1)	600	600	0	0	08.12.2021	EUR3 ² + 0,96%
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal (2)	574	168	406	0	22.05.2024	EUR3 ² + 0,82%
Luminor Bank AS (3)	2 800	480	1 920	400	20.10.2026	EUR3 ² + 0,64%
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal (4)	19 600	2 400	9 600	7 600	20.05.2028	EUR3 ² + 0,52%
Kokku	23 574	3 648	11 926	8 000		

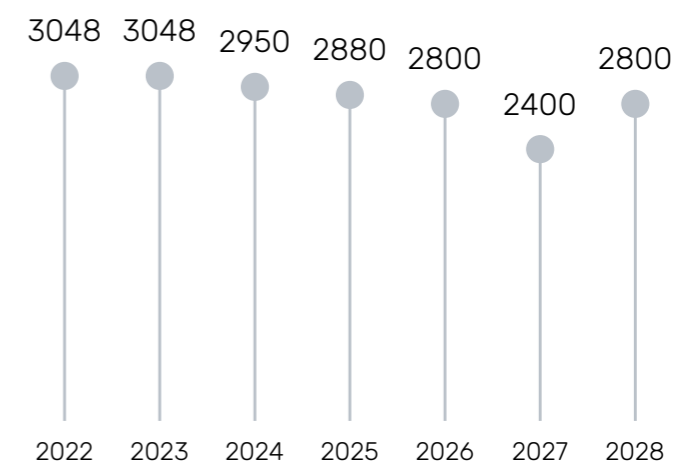
Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

¹ Kõikide kontserni laenulepingute puhul on lepinguline intressimäär võrdne sisemise intressimääraga.

² Euribor® ehk Euroopa kommertspankade kolme kuu keskmine rahaturu laenuintress.

OP Corporate Bank plc Eesti filiaalilt võetud laenu (1, 2, 4) tagatiseks on OP Corporate Bank plc Eesti filiaali kasuks seatud hüpoteek kahele kinnistule. Esimesel kinnistul asub hoone aadressiga Raatuse 22, Tartu linn. Hüpoteegi suurus on 4,32 miljonit eurot. Kinnistu bilansiline maksumus oli 31. detsembri 2021. aasta seisuga 3,76 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 3,92 miljonit eurot). Teisel kinnistul asub hoone aadressiga Lossi 36, Tartu linn. Hüpoteegi suurus on 5,94 miljonit eurot. Kinnistu bilansiline maksumus oli 31. detsembri 2021. aasta seisuga 4,53 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 4,74 miljonit eurot).

Pangalaenu lepingud sisaldavad muu hulgas teatud tingimusi (loan covenants) suhtarvude kohta, millele Tartu Ülikooli finantsnäitajad peavad vastama. Vastasel korral võib pangal olla õigus laen kohe tagasi nõuda. 31. detsembri 2021. aasta seisuga vastasid ülikooli finantsnäitajad kõikidele laenulepingute tingimustele.

Laenude põhiosa tagasimaksed aastate kaupa tuhandetes eurodes

LISA 15. VÕLAD JA ETTEMAKSED

	31.12.2021	31.12.2020
Tagatisraha kohustis	535	483
Võlad tarnijatele	6 378	4 554
Võlad töövõtjatele	4 608	3 832
Maksuvõlad	5 811	4 722
Sotsiaalmaks	3 022	2 678
Üksikisiku tulumaks	1 688	1 495
Käibemaks	729	227
Töötuskindlustusmaks	204	182
Kogumispensionimaks	133	125
Ettevõtte tulumaks	35	15
Muud võlad	1 185	1 227
Siht- ja kaasfinantseerimise vahendamine	1 041	1 098
Riiklikud õppetoetused ja sihtstipendiumid	115	113
Muud võlad	30	16
Saadud ettemaksed	44 561	40 450
Siht- ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksed (lisa 16)	43 972	39 991
Õppeteenustasude ettemaksed	540	420
Muud ettemakstud tulud	49	39
Kokku	63 078	55 268

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 16. SIHT- JA KAASFINANTSEERIMISENA SAADUD ETTEMAKSED

	31.12.2021	31.12.2020
Eesti residentidelt saadud ettemaksed	17 193	15 699
SA Eesti Teadusagentuur	7 767	6 255
Haridus- ja Teadusministeerium	4 162	5 033
Haridus- ja Noorteamet	4 137	0
Välisministeerium	274	168
Kaitsevägi	114	260
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	84	46
Swedbank AS	39	29
Sotsiaalministeerium	6	133
Justiitsministeerium	2	85
SA Archimedes	0	3 070
Keskkonnaministeerium	0	53
Rahandusministeerium	0	51
Muud riigisisised toetused	608	516
Mitteresidentidelt saadud ettemaksed	26 779	24 292
Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ ettemakstud tulud	25 527	23 732
Muud välismaised toetused	1 252	560
Kokku	43 972	39 991

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 17. TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST

	2021	2020
Teadus- ja arenduslepingute tulud	15 802	14 834
Rendi- ja üüritulud	5 220	4 686
Tulud tasulisest tasemeõppest	4 709	4 086
Tulud täienduskoolitusest	2 889	2 220
Kaupade müük	281	266
Muud teenused	1 550	1 435
Kokku	30 451	27 527

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tulud majandustegevusest jagunevad geograafiliste piirkondade kaupa järgmiselt:

	2021	2020
Eesti	27 300	24 753
Euroopa Liidu liikmesriigid	2 095	2 047
Muud riigid	1 056	727
Kokku	30 451	27 527

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 18. KOOLITUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST

	2021	2020
Kõrgharidustaseme õppe finantseerimine	60 781	57 369
Arst-residentide finantseerimine	21 377	20 732
Muu riiklik finantseerimine	133	127
Kokku	82 291	78 228

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 19. TEADUSTEGEVUSE FINANTSEERIMINE RIIGIEELARVEST

	2021	2020
Teadusasutuste baasfinantseerimine	20 542	18 895
Nooremteadurite töötasu	5 467	0
Teadustegevuse finantseerimine	979	2 652
Raamatukogu teadusinfo hankimise riigieelarveline finantseerimine	933	892
Riiklike programmide finantseerimine ja teaduskollektsioonide toetus	751	802
Ühinenud teadusasutuste tegevustoetus	350	350
Institutsionaalne uurimistoetus	0	1 783
Taristute finantseerimine	0	497
Institutsionaalse uurimistoetuse taristu ülalpidamise finantseerimine	0	494
Kokku	29 022	26 365

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 20. PÕHIVARADE SIHTFINANTSEERIMINE

	2021	2020
Investeeringutoetus haridusteaduste instituudi õppe- ja teadushoone Jakobi 5 remondiks (Haridus- ja Teadusministeerium)	6 200	0
Põhivara soetus riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri kaasajastamise alameetme projektides (Haridus- ja Teadusministeerium)	917	447
Põhivara soetus programmi ASTRA õppe- ja teadustöö infrastruktuuri soetamise ja kaasajastamise tegevuse raames (Haridus- ja Teadusministeerium)	681	1 200
Tartu Ülikooli BSL3 bioohutuse tuumiklabori arendamine (Haridus- ja Teadusministeerium)	618	0
Koostööprojekt Kobar (Pärnu kolledži renoveerimine) (Sihtasutus Pärnumaa Arenduskeskus)	435	0
Geenivaramu andmekogu andmete ja koeproovide säilitamine (Sotsiaalministeerium)	194	84
Teadusaparatuuri soetus tippkeskustes (Haridus- ja Teadusministeerium)	169	55
Põhivara soetus küberturvalisuse programmis (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)	143	0
Teadusarvutuste keskuse andmemassiivi laiendus (Haridus- ja Noorteamet)	89	0
Põhivara soetus SARS-CoV-2-ga seonduvate probleemide lahendamise sihtgrantides (SA Eesti Teadusagentuur)	86	0
Põhivara soetuse abikõlbmatu käibemaksu hüvitis (Haridus- ja Teadusministeerium)	83	19
Põhivara soetus programmi Mobilitas Pluss projektides (SA Eesti Teadusagentuur)	32	30
Põhivara soetus Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ projektides	23	0
Põhivara soetus Euroopa territoriaalse koostöö programmi projektides	15	0
Põhivara soetus kalapüügi innovatsioonitoetuse projektis (Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet)	12	56
ASTRA projekt PER ASPERA (IT-keskuse investeering) (Haridus- ja Teadusministeerium)	-1 488	2 320
Muu kodumaine varade sihtfinantseerimine	7	212
Kokku	8 216	4 423

Tabellis on summad tuhandetes eurodes.

Toetusprojekte rahastatakse üldjuhul refinantseerimise põhimõttel, mille kohaselt Tartu Ülikool kannab toetuse saajana kulud esmalt omavahenditest ning seejärel hüvitab toetuse andja või vahendaja need asjaomase taotluse ja tõendavate dokumentide alusel. Seejuures mõjutab toetusprojektide elluviimist ja toetuse laekumist projektikulude abikõlblikkuse hindamine toetuse andja või selle vahendaja poolt. Abikõlbmatuks tunnistatud kulude katteks saadud toetus tuleb toetuse andjale või vahendajale tagasi maksta.

Tartu Ülikool on sihtfinantseerimise saaja ja vahendajana 2021. aastal seoses ülikoolile esitatud tagasimaksenõuetega kajastanud põhivara soetuste sihtfinantseerimise tulu vähendamist summas 1,51 miljonit eurot (2020. aastal toetuse tulu ei vähendatud), mis sisaldub põhivara sihtfinantseerimise tuludes. Suurem osa tulude vähendamisest tuleneb projekti „Tartu Ülikooli ASTRA projekt PER ASPERA (IT-keskuse investeering)“ finantskorrektsiooni otsusest.

LISA 21. TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE

	2021	2020
Kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	36 230	33 388
sealhulgas		
toetused SA Eesti Teadusagentuurilt	27 724	21 595
sealhulgas personaalsed uurimistoetused	24 966	21 085
toetused Haridus- ja Teadusministeeriumilt	1 534	5 312
toetused Sotsiaalministeeriumilt	1 211	1 509
toetused Haridus- ja Noorteametilt	695	0
toetused Justiitsministeeriumilt	518	494
toetused Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt	107	250
Välismaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	44 869	33 939
sealhulgas		
toetused Euroopa Liidust ja selle institutsioonidelt	16 212	10 164
vahendatud toetused Haridus- ja Teadusministeeriumilt	11 239	10 926
vahendatud toetused SA Eesti Teadusagentuurilt	4 794	4 050
Kokku	81 099	67 327

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikool on sihtfinantseerimise saaja ja vahendajana 2021. aastal seoses ülikoolile esitatud tagasimaksenõuetega kajastanud tegevuskulude sihtfinantseerimise tulu vähendamist summas 50 112 eurot (2020. aastal 68 561 eurot), mis sisaldub tegevuskulude sihtfinantseerimise tuludes.

LISA 22. MUUD TULUD

	2021	2020
Tulu põhivara investeerimisest (lisa 8)	2 635	0
Liikmemaksud	65	65
Tulu kasutada antud maalt	57	0
Kasum põhivara müügist	27	22
Annetused era- ja juriidilistelt isikutelt	23	106
Muud tulud	61	77
Kokku	2 868	270

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

2021. aastal müüdnud materiaalse põhivara objektide hind oli 36 284 eurot (2020. aastal 25 802 eurot).

LISA 23. KAUBAD, MATERJAL JA TEENUSED

	2021	2020
Ostetud teenused	21 995	21 312
Ostetud kaubad	158	144
Ostetud materjalid	172	13
Kokku	22 325	21 469

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 24. TEGEVUSKULUD

	2021	2020
Õppe- ja teadustegevuse kulud	21 514	15 426
Käibemaksukulu	7 829	5 950
Kommunaal- ja hooldusteenuste kulud (v.a kütte- ja elektrikulud)	2 951	2 724
Elektrikulud	2 929	1 719
Inventari- ja kontorikulud	2 652	2 451
Kontoritehnika hooldus- ja tarkvarakulud	2 599	2 246
Teadusaparatuuri ja seadmete hooldus- ja tarvikukulud	1 480	1 749
Küttekulud	1 350	1 093
Töölähetuste kulud	878	794
Rendi- ja üürikulud	858	705
Remondikulud	842	1 435
Väikevara ostukulud	776	754
Erialakirjanduse ostukulud	717	852
Transpordikulud	715	696
Reklaamikulud	589	423
Side- ja postikulud	122	139
Muud tegevuskulud	2 863	2 779
Kokku	51 664	41 935

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 25. TÖÖJÕUKULUD

	2021	2020
Töötasud	87 456	78 352
Muud tasud töötajatele	396	301
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	29 242	26 203
Kokku	117 094	104 856
Töötajate keskmine arv aastas taandatuna täistööajale	3 172	2 998

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 26. PÕHIVARADE KULUM JA VÄÄRTUSE LANGUS

	2021	2020
Materiaalse põhivara kulum (lisa 10)	15 061	16 370
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest (lisa 27)	3 029	1 005
Immateriaalse põhivara kulum (lisa 11)	271	225
Kinnisvarainvesteeringute kulum (lisa 9)	224	224
Raamatukogu kogude mahakandmine (lisa 10)	16	11
Kokku	18 601	17 835

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 27. KAHJUM MATERIAALSETE JA IMMATERIAALSETE PÕHIVARADE MAHAKANDMISEST

	2021	Mahakandmise põhjus
Ehitised	3 024	
Liivi 2, Tartu linn	2 016	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Jakobi 5, Tartu linn	922	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Ravila 19, Tartu linn	47	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Ringi 35, Pärnu linn	27	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Lai 38, Tartu linn	12	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Masinad ja seadmed	5	kasutuskõlbmatute masinate ja seadmete mahakandmine
Kokku	3 029	

	2020	Mahakandmise põhjus
Ehitised	1 004	
Kääriku kompleks, Otepää vald	310	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Struve 1, Tartu linn	287	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Narva mnt 89, Tartu linn	155	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Ravila 19, Tartu linn	105	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Munga 4, Tartu linn	77	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Lutsu 1, Tartu linn	47	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Raekoja plats 2, Narva linn	20	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Turu 7, Viljandi linn	3	renoveerimisel asendatud komponentide mahakandmine
Masinad ja seadmed	1	kasutuskõlbmatute masinate ja seadmete mahakandmine
Kokku	1 005	

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 28. MUUD KULUD

	2021	2020
Liikmemaksud	580	510
Vastuvõtukulud	492	433
Autasud ja kingitused	140	96
Muud kulud	82	55
Kokku	1 294	1 094

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

LISA 29. TEHINGUD SEOTUD OSAPPOOLTEGA

Aruandes käsitletakse seotud osapooltena

- kontserni sidusettevõtteid,
- mittetulundusühinguid, mis ei kuulu Tartu Ülikooli konsolideerimisgruppi, kuid mille üle kontsernil on oluline mõju,
- sihtasutusi, mille üks asutajatest on Tartu Ülikooli kontsern,
- Tartu Ülikooli tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmeid (nõukogu liikmed, rektor, prorektorid, dekaanid ja vastutusala juhid) ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundus- ja äriühinguid,
- Tartu Ülikooli tütarettevõtete juhatuse liikmeid ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundus- ja äriühinguid,
- Tartu Ülikooli tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja tütarettevõtete juhatuse liikmete pereliikmeid, kelleks loetakse abikaasa, elukaaslane ja laps, ning nende valitseva või olulise mõju all olevaid sihtasutusi, mittetulundus- ja äriühinguid.

Aruandes on avalikustatud kõik seotud osapooltega tehtud tehingud.

Mitteturutingimustel, õigusaktidele või aruandekohustustlase sisedokumentide üldistele nõuetele mittevastavaid tehinguid 2021. aastal ei olnud. Nõuetes seotud osapooltele ei tehtud 2021. ega ka 2020. aastal allahindlusi.

	Müük		Ost	
	2021	2020	2021	2020
Teenused	717	779	8 650	8 105
Sidusettevõtted	1	6	4	15
Mittetulundusühingud	16	7	55	36
Sihtasutused	530	586	8 488	7 994
Äriühingud	166	178	103	60
Füüsilised isikud	4	2	0	0
Kaubad	2	1	44	16
Sihtasutused	2	1	35	12
Äriühingud	0	0	9	3
Füüsilised isikud	0	0	0	1
Muu	57	0	0	0
Sihtasutused	57	0	0	0
Kokku	776	780	8 694	8 121

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Teenuste ja kaupade müük seotud osapooltele on kajastatud konsolideeritud tulemiaruanDES real „Tulud majandustegevusest“ ja ostud seotud osapooltelt ridadel „Kaubad, materjal ja teenused“ ning „Tegevuskulud“.

	Nõuded		Kohustised	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Mittetulundusühingud	1	0	1	0
Sihtasutused	30	20	742	737
Äriühingud	15	6	0	3
Füüsilised isikud	1	0	0	0
Kokku	47	26	743	740

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Nõuded seotud osapoolte vastu on kajastatud konsolideeritud bilansis real „Nõuded ja ettemaksed“. Kohustised seotud osapoolte ees on kajastatud konsolideeritud bilansis real „Võlad ja ettemaksed“.

	Sihtfinantseerimise tulu tegevuskuludeks	
	2021	2020
Mittetulundusühingud	11	7
Sihtasutused	20	1 256
Kokku	31	1 263

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Sihtfinantseerimise tulu seotud osapooltelt on kajastatud konsolideeritud tulemiaruanandes real „Tegevuskulude sihtfinantseerimine“.

	Saadud sihtfinantseerimise ettemaksed	
	31.12.2021	31.12.2020
Sihtasutused	15	0
Kokku	15	0

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Saadud sihtfinantseerimise ettemaksed seotud osapooltelt on kajastatud konsolideeritud bilansis real „Võlad ja ettemaksed“.

Tartu Ülikooli tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele ning tütarettevõtete juhatuse liikmetele arvestatud tasud kontsernis jagunevad järgmiselt:

	2021	2020
Tartu Ülikool	776	753
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	121	115
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	48	39
OÜ UniTartu Ventures	40	0
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	30	29
Academus Hostel OÜ	0	4
Kokku	1 015	940

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele lahkumishüvitiste maksmise kohustust ei ole. Tütarettevõtete juhatuse liikmetele makstakse lepingu lõpetamisel hüvitist nende lepingutes ettenähtud tingimuste kohaselt. Potentsiaalne

tegev- ja kõrgema juhtkonna lahkumishüvitiste summa oli 31. detsembri 2021. aasta seisuga 66 333 eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 51 972 eurot).

LISA 30. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED

30.1. Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni maksuarvestust viie aasta jooksul pärast maksudeklaratsiooni esitamise tähtaega. Vigade tuvastamisel võib maksuhaldur määrata täiendava maksusumma, intressid ja trahvi. Kontserni juhtkonna hinnangul ei ole asjaolusid, mille tõttu võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

30.2. Hüpoteegid

Swedbank AS-i kasuks on seatud kaks hüpoteeiki kinnistutele Vanemuise 46 ja Pepleri 14, Tartu linn. Vanemuise 46 hüpoteeiki suurus on 1,60 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded 0,16 miljonit eurot. Pepleri 14 hüpoteeiki suurus on 0,32 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded 0,03 miljonit eurot.

AS-i SEB Pank kasuks on seatud kaks hüpoteeiki. Kinnistule Nooruse 1, Tartu linn, on seatud hüpoteeik 4,79 miljonit eurot. Kinnistule, millel asuvad kolm hoonet aadressidega Ülikooli 16, Jakobi 2 ja Lossi 3, Tartu linn, on seatud hüpoteeik 4,79 miljonit eurot, millele võivad lisanduda kõrvalnõuded 0,48 miljonit eurot.

2021. aasta lõpus ei ole Tartu Ülikoolil ühtegi kehtivat lepingut, mida seatud hüpoteeigid peavad tagama.

30.3. Muud tingimuslikud kohustised

Tartu Ülikooli ja SA Tehvandi Spordikeskuse vahel 22. märtsil 2012 sõlmitud kasutusvalduse seadmise ja asjaõiguslepinguga nr 716 seati Kääriku kinnistule Tehvandi Spordikeskuse kasuks 50-aastase tähtajaga kasutusvaldus alates 1. aprillist 2012.

Lepingu järgi hüvitab ülikool Tehvandi Spordikeskusele kasutusvalduse lõppemisel kõik ülikooliga kirjalikult kooskõlastatud investeeringud, rakendades lepingujärgseid ja kooskõlastatud amortisatsioonimäärasid. Ülikool ei pea kasutusvalduse lõppemisel kasutusvaldajale hüvitama kooskõlastamata investeeringuid ega kulutusi, mida on rahastatud tõuke- või muudest fondidest tagastamatu toetusena. Ülikool on kooskõlastanud Tehvandi Spordikeskusega 15,82 miljoni euro eest investeeringuid, mille ülikool hüvitab pärast kasutusvalduse lepingu lõppu, rakendades investeeringute kooskõlastamisel määratud amortisatsioonimäärasid alates investeeringu kasutuselevõtu kuust. 31. detsembri 2021. aasta seisuga oli hüvitatava summa jääkväärtus 14,71 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 12,03 miljonit eurot), mille hüvitamise kohustus on ebatõenäoline.

LISA 31. BILANSIVÄLISED VARAD

2021. aastal peeti bilansivälist arvestust varade kohta, mille soetusmaksumus oli 2000–4999,99 eurot. Selliste varade kogumaht soetusmaksumuses oli aruandekuupäeva seisuga 10,65 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 10,11 miljonit eurot).

Tartu Ülikooli raamatukogu raamatute üle peetakse üksikasjalikku arvestust raamatukogu infosüsteemis ESTER. Raamatukogu kogude hinnanguline koguväärtus oli 31. detsembri 2021. aasta seisuga 51,14 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 45,74 miljonit eurot), millest kajastus bilansis 11,25 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 10,93 miljonit eurot) (vt lisa 10).

Tartu Ülikooli botaanikaiaia kollektsiooni kuulub 13 435 taksonit (liiki ja sorti) puid, põõsaid ja taimi (31. detsembri 2020. aasta seisuga 12 609 taksonit).

Muuseumikogude säilikute üle peetakse analüütilist arvestust muuseumides. Alates 2011. aastast kajastatakse

muuseumikogudes arvele võetud varasid bilansis summaliselt. Aruandekuupäeva seisuga oli muuseumikogude summaline väärtus bilansis 0,16 miljonit eurot (31. detsembri 2020. aasta seisuga 0,14 miljonit eurot). Kokku oli aruandekuupäeva seisuga muuseumikogudes 1 471 484 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 1 416 736), millest oli ajaloo- muuseumis 159 478 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 131 260), kunstimuuseumis 34 306 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 34 306), loodusmuuseumis 1 277 647 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 1 251 117), raamatukogus 30 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 30) ja meditsiiniteaduste valdkonnas 23 säilitusühikut (31. detsembri 2020. aasta seisuga 23).

LISA 32. KORROONAPANDEEMIA MÕJU

2020. aastal alguse saanud koroonapandeemia ning sellega kaasnenud piirangute tõttu sattusid majandus ja ühiskonnaelu rasketesse tingimustesse. 2021. aastal õpiti juba pandeemiaga kohanema, kuid ositi toimis Tartu Ülikoolis siiski kaugtöö ja -õpe. Kavandatud lähetused ja konverentsid tuli edasi lükata või tühistada, võimaluse korral osaleda veebi teel.

Kuna aga suur osa ülikooli tuludest tuleb riigisektorist ja riigieelarvet ei kärbitud, ei sattunud ülikool majanduslikult raskesse olukorda. 2020. aastal pakkusid ülikooli teadlased end valitsusele ekspertideks, et aidata koroonakriisi ohjata ja meetmeid planeerida, ning see jätkus ka 2021. aastal. Nende aktiivne tegevus aitas veelgi parandada teadlaste kuvandit ühiskonnas. Mitmesuguste Covid-19-ga seotud projektide kaudu toodi ülikooli arvestatav projektitulu. Vaatamata reisi- piirangutele suutis ülikool suurendada tulu ka tasulises õppes, mis suuremas osas tugineb välisüliõpilastele. Kokkuvõttes kasvas ülikooli tulused võrreldes eelmise majandusaastaga 14,6%.

Ülikooli koostööpartnerite maksekäitumises raskusi ei täheldatud ja võlgade tase hüppeliselt ei tõusnud. Küll aga sõlmiti ülikooli hoonetes tegutsevate toitlustajatega koroonapiirangute tõttu pikaajalisemad maksegraafikud arvete tasumiseks ning vabastati nad üüri maksimisest, kui hoone oli suletud.

Ülikooli üksused kvalifitseerusid ka osale riiklikele kriisiabi-meetmetele. Nii toetati Kultuuriministeeriumi kaudu ülikooli muuseumi 93 257 euroga ning loodusmuuseumi ja botaanikaaeda 56 000 euroga. Samuti oli kriisiabimeetmetest abi tütarettevõttel MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi. 2021. aastal jäi ära mitu spordiklubile renditulu toovat üritust, nt „Eesti laulu“ poolfinaalid, Startup Day ja „Miss Valentine“. Saamata jäänud renditulu korvati riiklike toetusmeetmetega 265 092 euro suuruses summas. Viirus jõudis spordiklubi töötajate ja klientideni rohkem aasta teises pooles, kuid hea kommunikatsioon ja mõistev suhtumine aitasid kaasa sellele, et ära jäänud või ümber korraldatud treeningute ja võistluste tõttu ei tekkinud töötajatele ega klientidele suuri muresid.

Tütarettevõtet MTÜ Tartu Üliõpilasmaja, mis koordineerib Tartu ülikoolide esinduskollektiivide tegevust ja haldab kultuuri-ürituste korraldamiseks mõeldud ruume, mõjutas Covid-19 samuti tugevalt. Kehtestatud piirangute tõttu lükkus osa kavas olnud avalikest ettevõtmistest tulevikku. Proovid jätkusid väikestes rühmades, õues ja veebis. Sügisel olukord mõnevõrra normaliseerus.

Tütarettevõtte MTÜ Tartu Üliõpilasküla tegevust varjutas aasta esimeses pooles koroonaviiruse teine laine ja sügisel ka kolmas laine. Tulude vähenemise ning remondimaterjalide ja teenuste hindade kasvu tõttu oli hädavajalik tõsta alates 1. juulist üürihindu 10%. Vaatamata kõigele suudeti 2021. aastal hoida üüripindade täitumust 89–91% juures.

LISA 33. SÜNDMUSED PÄRAST ARUANDEKUUPÄEVA

2022. aasta kevadel võitleb maailm kahe suure kriisiga: juba kolmandat aastat kestab koroonapandeemia ja 24. veebruaril 2022 alustas Venemaa sõda Ukraina vastu. Sarnaselt varasemate aastatega tekitavad piirangud ja elu pandeemiaga ka 2022. aastal häireid ettevõtluses ning majandustegevuses. Ukrainas toimuva sõja mõju alles hakkab järk-järgult Eestini jõudma. Tartu Ülikool on alates sõja puhkemisest abistanud oma Ukraina kodanikest töötajaid ja üliõpilasi ning teinud ettevalmistusi Ukrainast saabuvate põgenike vastuvõtuks. Ehkki kogemusi kriisi ja ebakindlusega toimetulekuks on juba varasematest aastatest, võib eeldada, et mõlemad kriisid mõjutavad teatud ulatuses Tartu Ülikooli 2022. majandusaasta tegevusmahtu ja -kulusid. Samas tuleb suur osa ülikooli tulust riigisektorist ja aruande koostamise hetkel teada oleva info põhjal eelarveid 2022. aastal ei kärbita. Küll aga on mõlema kriisi, viimasel ajal eriti sõja mõju tunda välisüliõpilaste soovis tulla Tartu Ülikooli tasulisse õppesse. 2022. aasta sisseastumis-avalduste arv on ainult ligikaudu 60% eelmise aasta omadest. Seega loetakse jätkuvat koroonapandeemiat ja sõja tagajärgi Tartu Ülikooli kontserni jaoks mittekorrigeerivateks aruandekuupäeva järgseteks sündmusteks. Kvantitatiivset hinnangut kriisi võimaliku mõju kohta ülikooli järgmiste perioodide finantsnäitajatele anda ei ole võimalik, ent esialgu hindab ülikooli juhtkond seda 2022. aastal tagasihoidlikuks.

LISA 34. EMAETTEVÕTTE TARTU ÜLIKOOL FINANTSARUANDED

Tartu Ülikooli bilanss

	31.12.2021	31.12.2020
VARAD		
Käibevarad		
Raha	58 269	48 183
Nõuded ja ettemaksed	35 168	31 651
Varud	173	150
Käibevarad kokku	93 610	79 984
Põhivarad		
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	151	151
Finantsinvesteeringud	2	2
Nõuded ja ettemaksed	2 042	18
Kinnisvarainvesteeringud	6 794	7 018
Materiaalsed põhivarad	238 301	240 622
Immateriaalsed põhivarad	8 061	7 940
Põhivarad kokku	255 351	255 751
VARAD KOKKU	348 961	335 735
KOHUSTISED JA NETOVARA		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	3 048	3 648
Võlad ja ettemaksed	62 044	54 281
Lühiajalised kohustised kokku	65 092	57 929
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	16 878	19 926
Pikaajalised kohustised kokku	16 878	19 926
Kohustised kokku	81 970	77 855
Netovara		
Ülikooli kapital	144 182	144 182
Eelmiste perioodide tulem	113 698	110 299
Aruandeaasta tulem	9 111	3 399
Netovara kokku	266 991	257 880
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	348 961	335 735

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli tulemiaruanne

	2021	2020
Tulud		
Tulud majandustegevusest	27 226	24 535
Koolitustegevuse finantseerimine riigieelarvest	82 291	78 228
Teadustegevuse finantseerimine riigieelarvest	29 023	26 365
Põhivarade sihtfinantseerimine	8 216	4 423
Tegevuskulude sihtfinantseerimine	80 147	66 665
Muud tulud	2 790	185
Tulud kokku	229 693	200 401
Kulud		
Kaubad, materjal ja teenused	-20 533	-19 655
Tegevuskulud	-50 634	-41 127
Stipendiumid	-13 733	-13 771
Tööjõukulud	-114 700	-102 748
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-18 524	-17 800
Olulised käibevara allahindlused	221	544
Muud kulud	-2 665	-2 447
Kulud kokku	-220 568	-197 005
Tegevustulem	9 125	3 396
Kasum tütarettevõtetest	0	97
Kasum finantsinvesteeringutelt	8	0
Intressitulud	93	45
Intressikulud	-116	-139
Muud finantstulud	1	0
Tulem enne tulumaksustamist	9 111	3 399
Aruandeaasta tulem	9 111	3 399

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli rahavoogude aruanne

	2021	2020
Rahavood majandustegevusest		
Tegevustulem	9 125	3 396
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	18 524	17 800
Muud mitterahalised tehingud põhivaradega	8	0
Kasum põhivarade müügist	-27	-22
Eraldiste muutus	0	-243
Saadud sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	-8 216	-4 423
Vahendatud sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	441	85
Nõuete ja ettemaksete muutus	-6 477	-10 469
Varude muutus	-23	-30
Kohustiste ja ettemaksete muutus	7 978	16 104
Makstud intressid	-116	-140
Rahavood majandustegevusest kokku	21 217	22 057

	2021	2020
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete põhivarade soetamisel	-4 361	-5 194
Laekunud materiaalsete põhivarade müügist	36	20
Tasutud lõpetamata ehitiste eest	-11 603	-9 581
Tasutud ettemaksed materiaalsete põhivarade eest	-96	-157
Tasutud immateriaalsete põhivarade soetamisel	-392	-528
Tasutud põhivarade sihtfinantseerimine (partnerid)	-237	-79
Laekunud põhivarade sihtfinantseerimine	9 017	4 678
Tasutud tütarettevõtte soetamisel	0	-150
Laekunud tütarettevõtte osade tagasimakse likvideerimisel	0	16
Laekunud jaotamata kasumieraldis tütarettevõtte likvideerimisel	0	97
Laekunud dividendid tehtud finantsinvesteeringult	8	0
Laekunud pikaajaline nõue	5	0
Laekunud intressid	140	52
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-7 483	-10 826
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenude tagasimaksed	-3 648	-4 088
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-3 648	-4 088
Rahavood kokku	10 086	7 143
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	48 183	41 040
Raha ja rahalähendite muutus	10 086	7 143
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	58 269	48 183

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli netovara muutuste aruanne

	Ülikooli kapital	Eelmiste perioodide tulem	Aruandeaasta tulem	Kokku
Seisuga 31.12.2019	144 182	99 015	11 284	254 481
Tulemi ülekandmine	0	11 284	-11 284	0
Aruandeaasta tulem	0	0	3 399	3 399
Seisuga 31.12.2020	144 182	110 299	3 399	257 880
Tulemi ülekandmine	0	3 399	-3 399	0
Aruandeaasta tulem	0	0	9 111	9 111
Seisuga 31.12.2021	144 182	113 698	9 111	266 991

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

Tartu Ülikooli korrigeeritud konsolideerimata netovara

	31.12.2021	31.12.2020
Tartu Ülikooli konsolideerimata netovara	266 991	257 880
Tütar- ja sidusettevõtete osaluse bilansiline väärtus	-151	-151
Tütar- ja sidusettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	1 734	1 623
Kokku	268 574	259 352

Tabelis on summad tuhandetes eurodes.

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tartu Ülikooli nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Tartu Ülikooli ja tema tütarettevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2021, konsolideeritud tulemiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 49 kuni 87 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditi kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditi aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;

- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhtkonna poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et ettevõtte ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil.
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelvalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

/allkirjastatud digitaalselt/

Andris Jegers

Vandeaudiitori number 171

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Külasepp

Vandeaudiitori number 698

KPMG Baltics OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, 10117 Tallinn

9. mai 2022

ALLKIRJAD 2021. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tartu Ülikooli 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest.

Tartu Ülikooli juhtkond on koostanud tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande. Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne. Tartu Ülikooli rektor on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja ülikooli nõukogule esitamiseks heaks kiitnud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Asser
rektor, professor

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Hein
finantsjuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Signe Võsoberg-Pastik
pearaamatupidaja

TEGEVUSARUANNE

Toimetajad Katrin Pajuste-Kuul, Helina Riisalu,
Saima Tiirmaa-Oras, Maiki Udam

Tegevusaruannet aitasid koostada Jaanika Anderson,
Viivika Eljand-Kärp, Kalle Hein, Ingrid Jaggo, Tuuli Kaldma,
Katriin Kaljovee, Kaja Karo, Kristi Kerge, Kristi Kuningas, Aitel
Käpp, Gea Kääpa, Kalmer Lauk, Lauri Leht, Kristel Lään-Saarik,
Liisi Muiste, Kadri-Ann Mägi, Karin Org, Lehti Pilt, Mari-Liis
Pintson, Kärt Puura, Lauri Randveer, Taivo Raud, Tiia Ristolainen,
Kersti Roosimäe, Jürgen Rünk, Margit Tago, Monika Tasa, Piret
Tatunts, Ülle Tensing, Annika Tina, Ana Valdmann, Aune Valk,
Raivo Valk, Karl Vetemaa, Kätlin Virgo, Sirje Üprus ja paljud teised

Keeletoimetaja Külli Pärtel
Kujundaja Helina Riisalu

Fotode autorid Silver Kikerpill, Johanna Mägin, Kristel Pallasma,
Helen Pill, Peeter Säälük ja Andres Tennus

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Toimetajad Kaie Aia, Kalle Hein, Kristina Kurakina, Kadi Külm,
Signe Vösoberg-Pastik

Keeletoimetaja Külli Pärtel
Kujundaja Helina Riisalu

Esikaane fotod:

- Kait Tamra esinemas linnaklaveri kontserdil ülikooli peahoone ees
- Rahvusmõtte auhinna üleandmine Erkki-Sven Tüürile
- meditsiiniteaduste valdkonna lõpetajad
- maailma esimese autonoomse vesinikusõiduki esitlus
- vabade kunstide professori ameti üleandmine Olga ja Priit Pärnalt Hasso Krullile
- uue aasta alguse videotervituse salvestamine ülikooli peahoone ees
- maskott Tiksu Raekoja platsi uisuväljakul

Ülikooli 18
50090 Tartu

E-post info@ut.ee
Koduleht www.ut.ee

Twitter www.twitter.com/tartuuniversity
Facebook www.facebook.com/tartuulikool
Youtube www.youtube.com/TartuUniversity

Tartu Ülikool. Aastaruanne 2021

Autoriõigus Tartu Ülikool 2021

ISSN 1406-7072

Tartu Ülikool
Aastaaruanne
2021